

REFERANSER

- Aage, P., E. Jevne og L. Gustafson. 1987. *Kulturbistoriske undersøkelser i Innerdalen, Kvikne, Hedmark*. Rapport. Arkeologisk serie, 1987–1. Universitetet i Trondheim, Vitenskapsmuseet, Trondheim.
- Aaris-Sørensen, K. 2009 *Diversity and dynamics of the mammalian fauna in Denmark throughout the last glacial-interglacial cycle, 115–0 kyr BP*, vol. 57. Taylor & Francis, Oslo.
- Aarrestad, I. 2005. Havet tar – havet gir? Om å finne steinalderlokaliteter under vann. Upublisert hovedfagsoppgave. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Aas, B. og T. Faarlund. 1988. Postglasiale skoggrenser i sentrale sørnorske fjelltrakter. 14C-datering av subfossile furu- og bjørkerester. *Norsk Geografisk Tidsskrift* 42, 25–61.
- Ahola, M. 2017. The material culture of Finnish Stone Age hunter-gatherer burials. *Fornvännen*, 112, 201–215.
- Ahola, M., T. Kirkinen, K. Vajanto og J. Ruokolainen. 2018. On the scent of an animal skin: New evidence on Corded Ware mortuary practices in Northern Europe. *Antiquity*, 92(361), 118–131. <https://doi.org/10.15184/aqy.2017.188>
- Agénbroad, L. D. og R. W. Fairbridge. 2018. Holocene Epoch. I *Encyclopædia Britannica*. Encyclopædia Britannica, inc.
- Alexandersson, K., A.-K. Andersson og L. Pappmehl-Dufay. 2018. Facing the sea: A Mesolithic burial at Vannborga, Öland, Sweden. *Mesolithic Miscellany*, 26(1), 3–13.
- Allentoft, M. E., M. Sikora, K.-G. Sjögren, S. Rasmussen, M. Rasmussen, J. Stenderup, P.B. Damgaard, H. Schroeder, T. Ahlström, L. Vinner, A.-S. Malaspinas, A. Margaryan, T. Higham, D. Chivall, N. Lynnerup, L. Harvig, J. Baron, P. Della Casa, P. Dąbrowski, P.R. Duffy, A.V. Ebel, A. Epimakhov, K. Frei, M. Furmanek, T. Gralak, A. Gromov, S. Gronkiewicz, G. Grupe, T. Hajdu, R. Jarysz, V. Khartanovich, A. Khokhlov, V. Kiss, J. Kolář, A. Kriiska, I. Lasak, C. Longhi, G. McGlynn, A. Merkevicius, I. Merkyte, M. Metspalu, R. Mkrtychyan, V. Moiseyev, L. Paja, G. Pálfi, D. Pokutta, Ł. Pospieszny, T.D. Price, L. Saag, M. Sablin, N. Shishlina, V. Smrčka, V.I. Soenov, V. Szeverényi, G. Tóth, S.V. Trifanova, L. Varul, M. Vicze, L. Yepiskoposyan, V. Zhitenev, L. Orlando, T. Sicheritz-Pontén, S. Brunak, R. Nielsen, K. Kristiansen og E. Willerslev. 2015. Population genomics of Bronze Age Eurasia. *Nature*, 522, 167–172.
- Alley, R. B. 2000. Ice-core evidence of abrupt climate changes. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 97(4), 1331–1334.
- Amundsen, H.R. 2011. Mot de store kulturtradisjonene. Endringsprosesser fra tidlignepolitikum til førromersk jernalder mellom Mjøsa og Femunden. Upublisert doktorgradsavhandling. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Amundsen, H.R., A. Engsveen og E. Finstad. 2007. Arkeologisk registreringsrapport Aursjøenprosjektet 2006. Aursjømagasinet; Aursjøen, Grynningen og Gautsjøen, Dalsida Statsallmenning gnr 156/bnr 1, Lesja kommune, Oppland fylke. Upublisert rapport. Oppland fylkeskommune, Lillehammer.
- Amundsen, T. (red.). 2007. *Elgfangst og bosetning i Gråfjellområdet. Gråfjellprosjektet. Bind 2*. Varia, 64. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Amundsen, T. 2012. Pauler 3. Boplass fra tidligmesolitikum. *E18 Brunlanesprosjektet, Bind II. Undersøkte lokaliteter fra tidligmesolitikum*, redigert av L. Jakslund, s. 171–240. Varia 80. Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo.
- Amundsen, Ø.M. 2000. *Neolitikum i Agder og Telemark. En komparativ analyse av keramikk og flintøkser*, Upublisert hovedfagsoppgave. Upublisert hovedfagsoppgave i nordisk arkeologi, IAKK, Universitetet i Oslo, Oslo.
- Amundsen, Ø., S. Knutsen, A. Mjærnum og G. Reitan. 2006. Nøkleby i Ski, Akershus – en tidlignepolitisk jordbruksboplass? *Primitive tider*, 9, 85–96.
- Andersen, B.G. 2000. *Istider i Norge. Landskap formet av istidens breer*. Universitetsforlaget, Oslo.
- Andersen, F.A. 2005. SN - EBA I i Østfold. Hvordan endres de sosiale relasjonene? Upublisert mastergradsavhandling. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Andersen, N.H. 2002. Neolithic enclosures of Scandinavia. I *Enclosures in Neolithic Europe. Essays on Causewayed and Non-Causewayed Sites*, redigert av G. Varndell og P. Topping, s. 1–10. Oxbow Books, Oxford.

- Andersen, N.H. 2009. Sarupområdet på Sydvestfyn i slutningen af 4. årtusinde f. Kr. I *Plads og rum i tragtbøgerkulturen. Bidrag fra Arbejdsrådet på Nationalmuseet*, 22. September 2005, redigert av A. Schülke, s. 25–44. Nordiske Fortidsminder Serie C, Bind 6. Det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab, København.
- Andersen, S.H. 1987. Tybrind Vig: A Submerged Ertebolle Settlement in Denmark. I *European Wetlands in Prehistory*, redigert av J.M. Coles og J.L. Lawson, s. 253–280. Clarendon Press, Oxford.
- Andersson, M. og B. Wallebom. 2010. Döserygg. Grav- och samlingsplass från början av yngre stenålder. UV Syd Rapport 2010:30. Arkeologisk undersökning 2007–2008.
- Andersson, M. og B. Wallebom. 2013. Döserygg and Skegrie. Megalithic centres in south-west Scania, southern Sweden. I *Beyond Barrows. Current research on the structuration and perception of the prehistoric landscape through monuments*, redigert av D. Fontijn, A.J. Louwen, S. van der Vaart og K. Wentink, s. 115–139. Sidestone Press, Leiden.
- Anfinset, N. 2001. Rapport for undersøkelsene på Midtfeltet, 656/1 Hunn, Fredrikstad k., Østfold. Universitetets Oldsaksamling, Oslo.
- Anfinset, N. og A.L. Melheim. 2002. Innberetning for undersøkelsene på Midtfeltet, 656/1 Hunn, Fredrikstad k., Østfold. Universitetets Oldsaksamling, Oslo.
- Andrefsky W.J. 1994. Raw-Material Availability and the Organization of Technology. *American Antiquity*, Vol. 59, No. 1, 21–34.
- Antonsson, K. og H. Seppä. 2008. Holocene temperatures in Bohuslän, southwest Sweden: a quantitative reconstruction from fossil pollen data. *Boreas*, 36(4), 400–410.
- Arnfield, J. A. 2020. Köppen climate classification. I *Encyclopædia Britannica*. Encyclopædia Britannica, inc.
- Asprem, F. 2012. Neolitiseringsen i Midt-Norge - En utvikling i flere trinn? I *Agrarsamfundenes ekspansjon i nord*, redigert av F. Kaul og L. Sørensen, s. 142–151. Nationalmuseet, København.
- Asprem, F. 2013. The earliest agriculture in central Norway - an overview of indications from the Steinkjer area in North Trøndelag. I *The Border of Farming Shetland and Scandinavia. Neolithic and Bronze Age Farming*, redigert av D.L. Mahler, s. 177–181. Nationalmuseet, København.
- Apel, J., Y. Bäckström, F. Hallgren, K. Knutsson, P. Lekberg, E. Olsson, M. Steinecke og L. Sundström. 1995. Fågelbacken och trattbägarsamhället. Samhällsorganisation och rituella samlingsplatser vid övergången til en bofast tilvaro i östra Mellansverige. *Tor*, 27, 47–132.
- Apel, J. 2001. *Daggers, Knowledge and Power. The Social Aspects of Flint-Dagger Technology in Scandinavia 2300–1500 cal BC*, Univeristetet i Uppsala, Uppsala.
- Apel, J. 2002. Självreflektion och rationalism: En relationell fältarkeologi., *Reflexiv fältarkeologi? Återken av ett seminarium* redigert av Å. Berggren og M. Burström, s. 121–128. Riksantikvarieämbetet. Malmö kulturmiljö, Malmö.
- Apel, J. 2012. Tracing pressure-flaking arrowheads in Europe. I *Becoming European: the transformation of third millennium Northern and Western Europe*, redigert av C. Prescott og H. Glørstad, s. 157–164. Oxbow books, Oxford.
- Austvoll, K.I. 2018. Seaways to Complexity. A Study of Sociopolitical Organisation Along the Coast of Northwestern Scandinavia in the Late Neolithic and Early Bronze Age. Upublisert doktorgradsavhandling. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Bailey, G. 2011. Continental shelf archaeology: Where next? I *Submerged prehistory*, redigert av J. Benjamin, C. Bonsall, C. Pickard og A. Fischer, s. 311–232. Oxbow Books, Oxford.
- Balbo, A.L., Persson, P., Roberts, S.J., 2010. Changes in settlement patterns on the River Rena, southeast Norway: A response to Holocene climate change? *The Holocene*, 20(6), 917–929. <https://doi.org/10.1177/0959683610365939>
- Ballin, T.B. 1995. Beskrivelse og analyse af skævtrekanterne fra Farsund (Lundevågen R17 og R21). *Universitetets Oldsaksamlings Årbok*, 1993/1994, 79–90.
- Ballin, T.B. 1996. *Klassifikasjonssystem for steinartefakter*. Varia 36, Universitetets Oldsaksamling, Oslo.
- Ballin, T.B. 1998. *Oslofjordforbindelsen. Arkæologiske undersøgelser ved Drøbaksundet*. Varia, 48. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, kunsthistorie og numismatikk, Universitetets Oldsaksamling, Oslo.
- Ballin, T.B. 1999a. The Middle Mesolithic in Southern Norway. I *The Mesolithic of Central Scandinavia*, redigert av J. Boaz, s. 203–216. Universitetets Oldsaksamlings Skrifter, Ny rekke, 22. Universitetets Oldsaksamling, Oslo.
- Ballin, T.B. 1999b. Kronologiske og regionale forhold i sydnorsk stenålder. En analyse med udgangspunkt I bopladserne ved Lundevågen (Farsundprosjektet). Upublisert doktorgradsavhandling. Aarhus universitet, Aarhus.
- Ballin, T.B. og O.L. Jensen. 1995. *Farsundprosjektet: Stenålderboplasser på Lista*. Varia, 29. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, kunsthistorie og numismatikk, Universitetets Oldsaksamling, Oslo.
- Bakke, J., S.O. Dahl og A. Nesje. 2005. Lateglacial and early Holocene palaeoclimatic reconstruction based on glacier fluctuations and equilibrium-line altitudes at northern Folgefonna, Hardanger, western Norway. *Journal of Quaternary Science*, 20(2), 179–198.

- Bang-Andersen, S. 1982. Om okerbruk blant forhistoriske jeger/samler-grupper i Sør-Norge. I *Faggrenser brytes. Artikler tilegna Odmund Møllerop 7. desember 1982*, redigert av G. Lillehammer, s. 57–73. AmS-Skrifter, 9. Universitetet i Stavanger, Arkeologisk museum i Stavanger, Stavanger.
- Bang-Andersen, S. 1990. The Myrvatn Group, a Preboreal Find-Complex in Southwest Norway. I *Contributions to the Mesolithic in Europe. Papers presented at the fourth international symposium "The Mesolithic in Europe", 1990 Leuven*, redigert av P. M. Vermeersch og P.V. Peer, s. 215–226. Leuven University Press, Leuven.
- Bang-Andersen, S. 1996. The colonization of southwest Norway. An ecological approach. I *The Earliest Settlement of Scandinavia and its Relationship with Neighbouring Areas*, redigert av L. Larsson, s. 219–234. Almqvist & Wiksell International, Stockholm.
- Bang-Andersen, S. 2003a. Southwest Norway at the Pleistocene/Holocene Transition: Landscape Development, Colonization, Site Types, Settlement Patterns. *Norwegian Archaeological Review*, 36(1), 5–25.
- Bang-Andersen, S. 2003b. Encircling the living space of the Early Postglacial reindeer hunters in the interior of southern Norway. I *Mesolithic on the Move. Papers presented at the Sixth International Conference on the Mesolithic in Europe, Stockholm 2000*, redigert av L. Larsson, H. Kindgren, K. Knutsson, D. Loeffler og A. Åkerlund, s. 193–204. Oxbow Books, Oxford.
- Bang-Andersen, S. 2006. I vannets vold. Om nedbrytning av steinalderboplasser i sønorske innlandsvassdrag. I *Historien i forhistorien. Festskrift til Einar Østmo på 60-års dagen*, redigert av H. Glørstad, B. Skar og D. Skre, s. 29–39. Kulturhistorisk Museum Skrifter, 4. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Bang-Andersen, S. 2008. *De første jegerne i Dyraheio – utnyttelsen av Setesdal Vesthei i steinalder ca. 7000–3500 år før nåtid*. AmS-Varia, 48. Universitetet i Stavanger, Arkeologisk museum i Stavanger, Stavanger.
- Bang-Andersen, S. 2012. Colonizing Contrasting Landscapes. The Pioneer Coast Settlement and Inland Utilization in Southern Norway 10,000–9500 Years Before Present. *Oxford Journal of Archaeology*, 31(2), 103–120.
- Bargel, T.H. og R. Sørensen. 2005. Spor Etter Istiden i Oslo og Akershus. *Gråsteinen*, 10.
- Bayliss, A., 2015. Quality in Bayesian chronological models in archaeology. *World Archaeology* 47, 677–700. <https://doi.org/10.1080/00438243.2015.1067640>
- Bech, J.-H., M. Rasmussen, J. Olsen og M. Kanstrup. 2018. Thy and the outside world in the Bronze Age. I *Bronze Age Settlement and Land-Use in Thy, Northwest Denmark, Vol. I*, redigert av J.-H. Bech, B.V. Eriksen og K. Kristiansen, s. 25–106. Jutland Archaeological Society Publications, 102. Jutland Archaeological Society, Moesgård.
- Becker, C.J. 1947. Mosefundne lerkar fra yngre steinalder: studier over tragtbægerkulturen i Danmark. *Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og historie*, 5–318. Gyldendalske bogh., København.
- Becker, C.J. 1954. Die mittel-neolithischen Kulturen in Sudskandinavien. *Acta Archaeologica*, 25, 49–150.
- Berg, E., 1995. Dobbeltspor/E6-prosjektet: steinalderlokaliteter fra senmesolittisk tid i Vestby, Akershus, Varia 32. Universitetets oldsaksamling, Oslo.
- Berg, E. 1997. Mesolittiske boplasser ved Årungen i Ås og Frogn, Akershus: Dobbeltspor/E6-prosjektet 1996. Varia 44. Universitetets oldsaksamling, Oslo.
- Berge, S.L. og H. Glørstad. 2014. Steinalderboplass, Tverdal, 76/13, Arendal kommune, Aust-Agder. Rapport. Arkeologisk utgravning. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Berggren, Å. 2010. *Med kärret som källa. Om begreppen offer och ritual inom arkeologin*. Vågar till Midgård, 13. Nordic Academic press, Lund.
- Berg-Hansen, I.M. 1999. The Availability of flint at Lista and Jæren, Southwestern Norway. I *The Mesolithic of Central Scandinavia*, redigert av J. Boaz, s. 255–266. Universitetets Oldsaksamlings Skrifter, Ny rekke, 22. Universitetets Oldsaksamling, Oslo.
- Berg-Hansen, I.M. 2001. Registrering som erfaring: en undersøkelse av metoden for steinalderregistrering i Norge med eksempel fra Lista i Vest-Agder. Upublisert magistergradsavhandling, Universitet i Oslo, Oslo.
- Berg-Hansen, I.M. 2009. *Steinalderregistrering. Metodologi og forskningshistorie i Norge 1900–2000 med en feltstudie fra Lista i Vest-Agder*. Varia 75. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Berg-Hansen, I.M. 2010. På sporet av tidlig gårdsstruktur : Kjelsvika - en marginal bosetning fra bronsealder og jernalder i et sentralområde på Lista, Vest-Agder fylke. *Viking*, 73, 121–142.
- Berg-Hansen, I.M. 2017. Den sosiale teknologien. Teknologi og tradisjon i Nord-Europa ved slutten av istida, 10 900–8500 f.Kr. Upublisert doktorgradsavhandling. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Berg-Hansen, I.M. 2018. Continuity and change in Late- and Post-glacial social networks: knowledge transmission and blade production methods in Ahrensburg and Early Mesolithic Northwestern Europe. I *Technology of Early Settlement in Northern Europe. Transmission of Knowledge and Culture. The Early Settlement of Northern Europe, Volume 2*, redigert av K. Knutsson, H. Knutsson, J. Apel og H. Glørstad, s. 63–98. Equinox Publishing, Sheffield.

- Berg-Hansen, I.M. 2019. Alt Duvenstedt LA121 revisited – Blade technology in Ahrensburgian culture. I *The Final Palaeolithic of Northern Eurasia. Proceedings of the Amersfoort, Schleswig and Burgos UISPP Commission Meetings*. Schriften des Museums für Archäologie Schloss Gottorf. Ergänzungsreihe. Band 13, redigert av B.V. Eriksen, E. Rensink og S. Harris, 169–191. Verlag Ludwig, Kiel.
- Berg-Hansen, I.M. og G. Reitan. 2009. Lundevågenprosjektet. Delrapport 1: Sammenfattende rapport. Lunde, 6/1, 6/35 og Skjolnes, 7/23, 7/27, Farsund kommune, Vest-Agder
- Berg-Hansen, I.M., H. Damlien, I. Zagorska, M. Kalniņš, A. Schülke og V. Bērziņš. 2019a. Long-term variation in lithic technological traditions and social interaction: the Stone Age of the Eastern Baltic (Latvia), 10,500–2900 calBC. *Fennoscandia Archaeologica*, XXXVI, 6–32.
- Berg-Hansen, I. M., H. Damlien og I. Zagorska. 2019b. The northern fringe of the Swiderian technological tradition – Salaspils Laukskola revisited. *Archaeologia Baltica*, vol. 26, 12–31.
- Berg-Hansen, I.M., K. Wicks og S. Mithen. 2019c. A tanged point and two blade technologies from Rubha Port an t-Seilich, Isle of Islay, western Scotland. *Journal of Lithic Studies*, 6(1). <https://doi.org/10.2218/jls.2892>
- Bergsvik, K.A. 2002. *Arkeologiske undersøkelser ved Skatestraumen (b. 1)*. Arkeologiske avhandlinger og rapporter fra Universitetet i Bergen, 7. Universitetet i Bergen, Bergen.
- Bergsvik, K.A. 2003. *Ethnic Boundaries in Neolithic Norway*. BAR International- al series 1554. Oxford: Archaeopress.
- Bergsvik, K.A. 2009. Caught in the Middle: Functional and ideological aspects of Mesolithic shores in Norway. I *Mesolithic Horizons: Papers presented at the Seventh International Conference on the Mesolithic in Europe, Belfast 2005*, redigert av McCartan, S., Woodman, P., Schulting, R. and G. Warren, s. 602–609. Oxford: Oxbow Books.
- Bergsvik, K.A., 2011. The experienced axe. Chronology, condition and context of TRB-axes in western Norway. I *Stone Axe Studies III*, redigert av V. Davis og M. Edmonds, s. 7–20. Oxbow Books, Oxford.
- Bergsvik, K.A. og A.B. Olsen. 2003. Traffic in stone adzes in mesolithic western Norway. I *Mesolithic on the move. Papers presented at the Sixth International Conference on the Mesolithic in Europe, Stockholm 2000*, redigert av L. Larsson, H. Kindgren, K. Knutsson, D. Loeffler og A. Åkerlund, s. 396–404. Oxford: Oxbow Books.
- Bergsvik, K.A. og É. David. 2015. Crafting Bone Tools in Mesolithic Norway: A Regional Eastern-Related Know-How. *European Journal of Archaeology*, 18(2), 190–221.
- Bergsvik, K.A. og I. Storvik. 2012. Mesolithic Caves and Rockshelters in Western Norway. I *Caves in Context. The Cultural Significance of Caves and Rockshelters in Europe*, redigert av K.A. Bergsvik og R. Skeates, s. 22–38. Oxbow Books, Oxford.
- Bergsvik, K.A., L.I. Åstveit, C. Zinsli og T.B. Olsen. 2020. Faglig program i arkeologi for Universitetsmuseet i Bergen 2020–2025. *Steinalder til og med mellomneolittisk tid (9500–2350 f.Kr.)*. UBAS 11. Universitetet i Bergen, Bergen.
- Bergstøl, J. 2008. Samer i Østerdalen? En studie av etnisitet i jernalderen og middelalderen i det nordøstre Hedmark. Upublisert doktorgradsavhandling. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Bergstøl, J. 2015. 8000 år gamle fangstgroper for elg? *Viking*, 78, 47–63.
- Bergstøl, J. og G. Reitan. 2008. Samer på Dovrefjell i vikingtiden. Et bidrag til debatten omkring samenes sørgrense i forhistorisk tid. *Historisk tidsskrift*, 87, 9–27.
- Bergstøl, J. og E.K Friis. 2021. Rapport. Arkeologisk utgravning. Storviltjakt og ferdsel langs Vinstravassdraget. Vang, Øystre Sidre, Sør-Fron og Nord-Fron, Oppland fylke. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Bergstrøm, B., 1999. Glacial geology, deglaciation chronology and sea-level changes in the southern Telemark and Vestfold counties, southeastern Norway. *NGU Bull., NGU Bulletin*, 435, 23–42.
- Bergsåker, J.T.R. 2019. Towards a broader perspective: a chaîne opératoire analysis of the material from an Early Mesolithic site in southern Norway. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Bertilsson, U. 2018. New 3D documentation reveals carved Stone Age and Bronze Age axes at Nämforsen, in Ångermanland, Sweden. *Adoranten*, 2018, 72–91.
- Bevan, A., S. Colledge, D. Fuller, R. Fyfe, S. Shennan, C. Stevens. 2017. Holocene fluctuations in human population demonstrate repeated links to food production and climate. *Proc. Natl. Acad. Sci.*, 114, E10524–E10531. <https://doi.org/10.1073/pnas.1709190114>
- Binford, L.R. 1980. Willow Smoke and Dogs' Tails: Hunter-Gatherer Settlement Systems and Archaeological Site Formation. *American Antiquity*, 45(1), 4–20.
- Birkelund, O.I.I. 2007. Nøstvettidens bosettingsmønstre i Søndre Østfold – mobilitet, bofasthet og egalitet. Upublisert hovedfagsoppgave. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, konservering og historiske studier, Oslo.
- Bjerck, H.B. 1986. The Fosna-Nøstvet problem: a consideration of archaeological units and chronozones in the South Norwegian Mesolithic Period. *Norwegian Archaeological Review*, 19(2), 103–121.

- Bjerck, H.B. 1994. Nordsjøfastlandet og pionerbosetningen i Norge. *Viking*, 57, 25–58.
- Bjerck, H.B. 1995. The North Sea Continent and the Pioneer Settlement of Norway. I *Man and Sea in the Mesolithic. Coastal settlement above and below present sea level. Proceedings of the International Symposium, Kalundborg, Denmark 1993*, redigert av A. Fischer, s. 131–144. Oxbow Monograph, 53. Oxbow Books Limited, Oxford.
- Bjerck, H.B. 2008a. Norwegian Mesolithic trends: A review. I *Mesolithic Europe*, redigert av G. Bailey og P. Spikins, s. 61–106. Cambridge University Press, Cambridge.
- Bjerck, H.B. 2008b. Tidligmesolittisk tid (TM) og Fosnatradisjon 9500–8000 BC. I *NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser Ormen Lange Nyhamna*, redigert av H.B. Bjerck, s. 552–570. Tapir Akademisk Forlag, Trondheim.
- Bjerck, H.B. (red.). 2008c. *NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser Ormen Lange Nyhamna*. Tapir Akademisk Forlag, Trondheim.
- Bjerck, H.B. 2009. Colonizing Seascapes: Comparative Perspectives on the Development of Maritime Relations in Scandinavia and Patagonia. *Arctic Anthropology*, 46, 118–131.
- Bjergo, T. 1988. Registreringer som styrende fakorer i arkeologisk forskning. I *Festskrift til Anders Hagen*, redigert av S. Indrelid, S. Kaland og B. Solberg, s. 156–166. Arkeologiske Skrifter, 4. Universitetet i Bergen, Historisk museum, Bergen.
- Bjørkli, B. 2005. Den arktiske steinalderen i sør. En studie av skiferfunn fra Sørøst-Norge. Oldsaksamlingens museumsdistrikt. Upublisert hovedfagsoppgave. Universitetet i Bergen, Bergen.
- Bjørkli, B. 2014. Rapport. Arkeologisk utgravning. Bosetningsspor fra yngre steinalder og jernalder. Traktbegerkeramikk. Svensrudsletta 202/112, Hole kommune, Buskerud. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Bjørkli, B., E.K. Friis, E.U. Wammer og A. Mjærum. 2016. Tesse – et arkeologisk eldorado og en innfallsport til fjellfisket som et tverrfaglig tema. I *Fjellfiske i fortiden. Årtusener med svømmende rikdom*, redigert av A. Mjærum og E.U. Wammer, s. 15–35. Portal forlag, Kristiansand.
- Bjørkli, B., og A. Mjærum. 2016. Rapport. Arkeologisk utgravning. Steinalderlokalitet med kulturlag fra yngre steinalder, groptuft og transgredert boplasslag fra eldre steinalder. Skomrak indre, 173/1, Lyngdal, Vest-Agder. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Bjørkli, B., T. Axelsson og P. Persson. 2018. Rapport. Arkeologisk utgravning. Osneset steinalderboplass. Osneset gård 73/37 og Osneset kirkegård 73/127, Åmot, Hedmark. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Bjørn, A. 1932. Et eiendommelig steinaldersfunn fra Sørlandet. *Universitetets Oldsaksamling Årbok*, 1930, 27–35.
- Blankholm, H.P. 2008. *Målsnes 1. An Early Post-Glacial Coastal Site in Northern Norway*. Oxbow Books, Oxford.
- Blankholm, H.P. 2009. Long-term research and cultural resource management strategies in light of climate change and human impact. *Arctic Anthropology*, Vol. 46, Nos. 1–2, 17–24.
- Blankholm, H.P. (red.) 2018. *Early Economy and Settlement in Northern Europe: Pioneering, Resource Use, Coping with Change*. The Early Settlement of Northern Europe, 3. Equinox Publishing, Sheffield.
- Boethius, A. 2017. Signals of sedentism: Faunal exploitation as evidence of a delayed-return economy at Norje Sunnansund, an Early Mesolithic site in south-eastern Sweden. *Quaternary Science Reviews* 1621, 45–168.
- Boethius, A. 2018. *Fishing for ways to thrive. Integrating zooarchaeology to understand subsistence strategies and their implications among Early and Middle Mesolithic southern Scandinavian foragers*. Acta Archaeologica Ludensia, Series altera in 80, no 70. Doktorgradsavhandling. Lunds universitet, Institutionen för arkeologi och antikens historia, Lund.
- Boaz, J., 1996. «Skärstvansvaller» på Østlandet? *Viking* 1996, 7–24.
- Boaz, J. 1997. *Steinalderundersøkelsene på Rødsmoen*. Varia, 41. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, kunsthistorie og numismatikk, Universitetets Oldsaksamling, Oslo.
- Boaz, J. 1998. *Hunter-Gatherer Site Variability: Changing patterns of site utilization in the interior of eastern Norway, between 8000 and 2500 B.P.* Universitetets Oldsaksamlings Skrifter, Ny rekke, 20. Universitetets Oldsaksamling, Oslo.
- Boaz, J., 1999. The Mesolithic of Central Scandinavia. I *The Mesolithic of Central Scandinavia* redigert av J. Boaz, s. 11–25. Universitetets oldsaksamlings skrifter. Ny rekke 22. Universitetets oldsaksamling, Oslo.
- Boon, C. 2006. En senmesolittisk groptuft på Rødsmoen i Hedmark: om bosetning med hovedvekt på romlig organisasjon. Upublisert hovedfagsoppgave, Universitet i Oslo, Oslo.
- Bradley, R. 1990. *The Passage of Arms. An archaeological analysis of prehistoric hoards and votive deposits*. Cambridge University Press, Cambridge.
- Bradley, R. 2017. *A geography of offerings: deposits of valuables in the landscapes of ancient Europe*. Oxbow insights in archaeology. Oxbow, Oxford/Philadelphia.

- Bramanti, B., M.G. Thomas, W. Haak, M. Unterlaender, P. Jores, K. Tambets, I. Antanaitis-Jacobs, M.N. Haidle, R., Jankauskas, C.-J. Kind, F. Lueth, T. Terberger, J. Hiller, S. Matsumura, P. Forster og J. Burger. 2009. Genetic Discontinuity Between Local Hunter-Gatherers and Central Europe's First Farmers. *Science*, 326, 137–140.
- Bratlie, F.H., K. Skare, P.Å. Persson, E.U. Wammer og T. Winther. 2017. Rapport fra arkeologiske forundersøkelser 2016 knyttet til sektoravgiften. Osensjøen på Vippen? Upublisert rapport. Hedmark fylkeskommune, Norsk Maritimt Museum og Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Breivik, H.M. 2014. Palaeo-oceanographic development and human adaptive strategies in the Pleistocene–Holocene transition: A study from the Norwegian coast. *The Holocene*, 24, 1478–1490.
- Breivik, H.M. 2016. Dynamic relations between humans and environment in the earliest settlement phase of Norway (9500–8000 cal BC). Upublisert doktorgradsavhandling. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Det humanistiske fakultet, Institutt for historiske studier, Trondheim.
- Breivik, H.M. og M. Callanan. 2016. Hunting High and Low: Postglacial Colonization Strategies in Central Norway between 9500 and 8000 cal BC. *European Journal of Archaeology*, 19(4), 571–595.
- Breivik, H.M., G. Fossum og S. Solheim. 2018. Exploring human responses to climatic fluctuations and environmental diversity: Two stories from Mesolithic Norway. *Quaternary International*, 465, 258–275.
- Brinch Petersen, E. 2015. *Diversity of Mesolithic Vedbæk*. Acta Archaeologica, 86(1). Centre of World Archaeology Publications, 12. Wiley, Oxford.
- Bronk Ramsey, C. 2009. Bayesian analysis of radiocarbon dates. *Radiocarbon*, 51(1), 337–360.
- Brøgger, A.W. 1905a. Øxser av Nøstvettypen: bidrag til kundskaben om ældre norsk stenalder. Norges geologiske undersøgelse, 42. Aschehoug, Kristiania.
- Brøgger, A.W. 1905b. *Strandliniens beliggenhed under stenalderen i det sydøstlige Norge*. Norges geologiske undersøgelse, 41. Aschehoug, Kristiania.
- Brøgger, A.W. 1906. *Studier over Norges stenalder. 1. Øxer uden skafthul fra yngre stenalder fundne i det sydøstlige Norge*. Videnskabs-Selskabets skrifter, I, Math.-naturv. klasse. Kristiania.
- Brøgger, A.W. 1908. *Vistefundet. En Ældre Stenalder Kjøkkenmødding fra Jæderen*. Dreyer, Stavanger.
- Bugajska, K. og W. Gumiński. 2016. How many steps to heaven? Loose human bones and secondary burials at Dudka and Szczepanki, the Stone Age foragers' sites in Masuria, NE-Poland. I *Mesolithic burials – Rites, symbols and social organisation of early postglacial communities. International conference. Halle (Saale), Germany, 18th–21st September 2013*, redigert av J.M. Grünberg, B. Gramsch, L. Larsson, J. Orschiedt og H. Meller, s. 511–544. Tagungen des Landesmuseums für Vorgeschichte Halle, 13/I. Landesamt für Denkmalpflege und Archäologie Sachsen-Anhalt, Landesmuseum für Vorgeschichte, Halle (Saale).
- Bukkemoen, G.B. og K. Skare. 2018. Humans, Animals and Water The Deposition of Human and Animal Remains in Norwegian Wetlands. *Journal of Wetland Archaeology*, 18(1), 35–55.
- Bøe, J. 1942. *Til høgfjellets forhistorie. Boplassen på Sumtangen ved Finsevatn på Hardangervidda*. Bergen Museums Skrifter, 21. Bergen museum, Bergen.
- Børsheim, R.L. 2005. Toskipede hus i neolitikum og eldste bronsealder. I *Konstruksjonsspor og byggeskikk. Maskinell flateavdekking – metodikk, tolkning og forvaltning*, redigert av M. Høgestøl, L. Selsing, T. Løken, A.J. Nærøy og L. Prøsch-Danielsen, s. 109–121. AmS-Varia, 43. Universitetet i Stavanger, Arkeologisk museum i Stavanger, Stavanger.
- Callanan, M. 2007. On the Edge- A Survey of Early Mesolithic Informal Tools from Central Norway. Upublisert materoppgave, NTNU. Trondheim.
- Callanan, M. 2013. Melting snow patches reveal Neolithic archery. *Antiquity*, 87(337), 728–745.
- Callanan, M. 2014. Out of the Ice-Glacial Archaeology in central Norway. Upublisert doktorgradsavhandling. NTNU, Dept. of Historical Studies, Trondheim.
- Carpelan, C. 1979. Om asbestkeramikens historia i Fennoskandien. *Finskt Museum* 85, 5–25.
- Carrasco, L. 2009. Maritim praksis i senneolitikum og eldre bronsealder: en analyse av båtristningene på Lista fra et maritimt perspektiv. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Oslo.
- Carrasco, L. 2018. *Ringeriksbanen og E16 – fellesprosjektet. 17/417 – Hole og Ringerike kommune*, Buskerud fylkeskommune, Utviklingsavdelingen.
- Carrasco, L. og A. Mjærum. 2015. Rapport. Arkeologisk utgravning. Tre steinalderboplasser fra mellommesolitikum, Pjonkerød, 49/1,2,7. Horten kommune, Vestfold. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Christiansen, A.V., J.B. Pedersen, A. Esben, N.E. Søre, M.K. Holst og S.M. Kristiansen. 2016. Improved Geoarchaeological Mapping with Electromagnetic Induction Instruments from Dedicated Processing and Inversion. *Remote Sensing*, 8(12), 1022, <https://doi.org/10.3390/rs8121022>

- Coles, B.J. 1998. Doggerland: a Speculative Survey. *Proceedings of the Prehistoric Society*, 64, 45–81.
- Coulson, S.D. 1986. Refitted Flint Nodules from Songa, Telemark. *Universitetets Oldsaksamling Årbok, 1984/1985*, 17–22.
- Corradini, E., B.V. Eriksen, M.F. Mortensen, M.K. Nielsen, M. Thorwart, S. Krüger, D. Wilken, N. Pickartz, D. Panning og W. Rabbel. 2020. Investigating lake sediments and peat deposits with geophysical methods - A case study from a kettle hole at the Late Palaeolithic site of Tyrsted, Denmark. *Quaternary International*, 558, 89–106.
- Courel, B., H.K. Robson, A. Lucquin, E. Dolbunova, E. Oras, K. Adamczak, S.H. Andersen, P.M. Astrup, M. Charniausk, A. Czekał-Zastawny, I. Ezepeko, S. Hartz, J. Kabaciński, A. Kotula, S. Kukawka, L. Loze, A. Mazurkevich, H. Piezonka, G. Piličiauskas, S.A. Sørensen, H.M. Talbot, A. Tkachou, M. Tkachova, A. Wawrusiewicz, J. Meadows, C.P. Heron og O.E. Craig. 2020. Organic residue analysis shows sub-regional patterns in the use of pottery by Northern European hunter-gatherers. *Royal Society Open Science*, 7, 192016. <http://dx.doi.org/10.1098/rsos.192016>
- Cubas, M., A. Lucquin, H.K. Robson, A.C. Colonese, P. Arias, B. Aubry, C. Billard, D. Jan, M. Diniz, R. Fernandes, R.F. Valcarce, C. Germain-Vallée, L. Juhel, A. de Lombera-Hermida, C. Marcigny, S. Mazet, G. Marchand, C. Neves, R. Ontañón-Peredo, X. Rodríguez-Álvarez, T. Simões, J. Zilhão og O.E. Craig. 2020. Latitudinal gradient in dairy production with the introduction of farming in Atlantic Europe. *Nature Communications*, 11, 2036. <https://doi.org/10.1038/s41467-020-15907-4>
- Crema, E.R. og A. Bevan. 2020. Inference from large sets of radiocarbon dates: Software and methods. *Radiocarbon* 1–17. <https://doi.org/10.1017/RDC.2020.95>
- Dalen, E., K. Johansen, I. Trøim, E. Finstad, J.G. Bjerke, J.A. Eie og Ø. Grundt. 2006. *Rapport. Automatisk fredete arkeologiske kulturminner ved fornyelser og revisjoner av vassdragskonsesjoner*. Riksantikvaren og Norges vassdrags- og energidirektorat, Oslo.
- Dahl, S.O., A. Nesje, Ø. Lie, K. Fjordheim og J.A. Matthews. 2002. Timing, equilibrium-line altitudes and climatic implications of two early-Holocene glacier readvances during the Erdalen Event at Jostedalbreen, western Norway. *The Holocene*, 12(1), 17–25.
- Dahle, Ø. 2005. Rapport. Arkeologisk utgravning. Bosetningsspor, steinalder. Sandaker vestre, 37/3. Lier kommune, Buskerud fylke. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Damlien, H. 2010a. Referansesystem for littiske råstoff. I *Steinalderundersøkelser ved Rena elv. Gråfjellprosjektet. Bind 3*, redigert av K. Stene, s. 50–66. Varia, 76. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Damlien, H. 2010b. Rødstranda. En lokalitet med funn og strukturer fra senmesolitikum til merovingertid. I *Steinalderundersøkelser ved Rena elv. Gråfjellprosjektet. Bind 3*, redigert av K. Stene, s. 405–456. Varia, 76. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Damlien, H. 2010c. Bjørkli. En mellommesolittisk lokalitet. I *Steinalderundersøkelser ved Rena elv. Gråfjellprosjektet. Bind 3*, redigert av K. Stene, s. 236–264. Varia, 76. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Damlien, H. 2011. Kunnskaper i grenseland? Elvemøtet i Åmot (Hedmark) som arena for råstoff- og teknologiske strategier i sen steinbrukende tid. *Primitive tider*, 13, 31–45.
- Damlien, H. 2013. 3. Kulturhistorisk bakgrunn og faglige problemstillinger. I *E18 Bommestad-Sky. Undersøkelser av lokaliteter fra mellommesolitikum, Larvik kommune, Vestfold fylke*, redigert av S. Solheim og H. Damlien, s. 25–32. Portal forlag, Kristiansand.
- Damlien, H. 2015. Striking a difference? The effect of knapping techniques on blade attributes. *Journal of Archaeological Science*, 63, 122–135.
- Damlien, H. 2016a. Between Tradition and Adaption. Long-term trajectories of lithic tool-making in South Norway during the postglacial colonization and its aftermath (c. 9500–7500 cal. BC). Upublisert doktorgradsavhandling. Universitetet i Stavanger, Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Arkeologisk museum i Stavanger, Stavanger.
- Damlien, H. 2016b. Eastern pioneers in westernmost territories? Current perspectives on Mesolithic hunter-gatherer large-scale interaction and migration within Northern Eurasia. *Quaternary International*, 419, 5–16.
- Damlien, H., under arbeid. Rapport. Arkeologisk forskningsgravning i jaspisbruddet i Flendalen, Trysil k., Innlandet. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Damlien, H., S.A. Melvold og P. Persson. 2010. Utgravningsmetode. I *Steinalderundersøkelser ved Rena elv. Gråfjellprosjektet. Bind 3*, redigert av K. Stene, s. 67–75. Varia, 76. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Damlien, H. og S. Solheim. 2018. The Pioneer Settlement of Eastern Norway. I *Early Economy and Settlement in Northern Europe. Pioneering, Resource Use, Coping With Change*, redigert av H.P. Blankholm, s. 335–367. The Early Settlement of Northern Europe, 3. Equinox Publishing, Sheffield.

- Damlien, H., M. Kjällquist, og K. Knutsson. 2018a. The pioneer settlement of Scandinavia and its aftermath: New evidence from western Scandinavia. I *Technology of Early Settlement in Northern Europe. Transmission of Knowledge and Culture*, redigert av K. Knutsson, H. Knutsson, J. Apel og H. Glørstad, s. 99–137. The Early Settlement of Northern Europe, 2. Equinox Publishing, Sheffield.
- Damlien, H., I.M. Berg-Hansen, I. Zagorska, M. Kalniņš, L.U. Koxvold, S.V. Nielsen, V. Bērziņš og A. Schülke. 2018b. A technological crossroads: Exploring diversity in the pressure blade technology of Mesolithic Latvia. *Oxford Journal of Archaeology*, 37(3), 229–246.
- Damm, C.B. 1998. Førhistoriske ritualer: En diskussion omkring mening og handling. I: *Religion og materiel kultur*, redigeret av L.B. Christensen og S.B. Sveen, s. 44–65. Aarhus.
- Darmark, K. 2018a. Mørland D11. Fyndplats med nøklegårdsspetsar och stenpackning. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand–Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 365–374. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Darmark, K. 2018b. A cautionary tale. Post-depositional processes affecting Stone Age sites in boreal forests, with examples from southern Norway. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand–Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 479–488. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Darmark, K. og S. Viken. 2018. A point of view. Some reflections on Early Mesolithic projectile technology in Southeast Norway. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand–Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 539–546. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Darmark, K., S. Viken og L. Johannessen. 2018. A good place. Stone Age Locations in Southern Norway: A Diachronic GIS Approach. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand–Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 489–502. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Demuth, V. og M. Simonsen. 2010. Rapport. Arkeologisk utgravning. Kokegroper, 4-stolpers hus og neolitiske strukturer. Dønski med Langelaar, 80/1. Bærum, Akershus. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Denham, S. 2016. Beinmaterialet fra Sømmevågen. *Frå haug ok heidni*, 2016(2), 13–17.
- Diinhoff, S. 2006. Fremre Øygarden: En bosætning med bronzestøbning fra ældre bronzealder ved gården Kvamme i Lærdal. Rapport fra arkæologiske undersøgelser 2000. Arkeologiske rapporter fra Bergen Museum 2/2007. Bergen museum, Bergen.
- Dugstad, S.A. 2010. Early child caught knapping. A novice Early Mesolithic flintknapper in south-western Norway. I *Socialisation. Recent Research on Childhood and Children in the Past. Proceedings of the 2nd International Conference of the Society for the Study of Childhood in the Past in Stavanger, Norway*, redigert av G. Lillehammer, s. 65–74. AmS-Skrifter, 23. Universitetet i Stavanger, Arkeologisk Museum i Stavanger, Stavanger.
- Dunnell, R.C. 1992. The Notion Site. I *Space, Time, and Archaeological Landscapes*, redigert av J. Rossignol og L. Wandsnider, s. 21–41. Springer, Boston.
- Dunnell, R.C. og W.S. Dancey. 1983. The Siteless Survey: A Regional Scale Data Collection Strategy. I *In Advances in Archaeological Thought in America*, redigert av M.B. Shiffer, s. 149–207. Springer, New York.
- Ebbesen, K. 1994. Simple, tidligneolitisk grave. *Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie* 1992 (1994), 47–102.
- Ebbesen, K. og D. Mahler. 1979. Virum. Et tidligneolitisk bopladsfund. *Aarbøger for Nordisk Oldkyndighed og Historie* 1979, 11–61.
- Eggen, I.M. 2010. Rapport. Arkeologisk utgravning. Bosetningsspor. Asak Mellem, 7/1, Asak Øvre, 8/1, Asak Nedre, 9/1, Skedsmo kom., Akershus. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Eggen, I. og P. Nymoen. 2014. Rapport. Arkeologisk utgravning. Funnsted for mesolittiske skjeletter Hummervikholmen av Hallandvik, 32/69. Søgne kommune, Vest-Agder. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Eigeland, L. 2006. Blod fra Stein: En eksperimentell tilnærming til råstoffstrategier og teknologiske tradisjoner i sørøst-norsk senmesolitikum. Upublisert hovedfagsoppgave. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Eigeland, L.C. 2014. Attributtanalyse av flekker fra E18 Brunlanesprosjektet. I *E18 Brunlanesprosjektet. Bind I. Forutsetninger og kulturhistorisk sammenstilling*, redigert av L. Jakslund og P. Persson, s. 63–128. Varia, 79. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Eigeland, L.C. 2015. Maskinmennesket i steinalderen. Endring og kontinuitet i steinteknologi fram mot neolitiseringsen av Øst-Norge. Upublisert doktorgradsavhandling. Universitetet i Oslo, Oslo.

- Eigeland, L.C. 2018. Lithic technology in Aust-Agder, Southeast Norway. A Diachronic study of raw material procurement strategies, blade production and concepts of core reduction and discard in Aust-Agder, Southeast Norway during the Early Mesolithic period and beyond. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand–Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 515–524. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Eigeland, L.C., A. Mansrud og P. Persson. 2016. Littisk avfallsmateriale som kilde til datering. En case-study fra Sandholmen ved Glomma, Østfold. *Primitive tider*, 18, 7–24.
- Ekstrand, S. 2013. Rapport. Arkeologisk utgravning. Skutvikåsen lok. 3–5. Boplatser från äldre och yngre steinalder – med en depå från merovingertid. 227/10 & 12. Skien, Telemark. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Eliassen, E.R. 2015. On the edge of lithics: A chaîne opératoire analysis of quartzite assemblages from two Mesolithic sites at Rena in Hedmark, Norway. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Engedal, Ø. 2010. The Bronze Age of Northwestern Scandinavia. Upublisert doktorgradsavhandling. Universitet i Bergen, Bergen.
- Enerstvedt, T. 2011. Nordsjølandet: En drøftning av funnpotensial og forvaltningsmetode. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Oslo.
- Eriksen, B.V. 2000. «Chaîne Opératoire» – den operative proces og kunsten at tænke som en flinthugger. I *Flintstudier. En håndbog i systematiske analyser af flintinventarer*, redigert av B.V. Eriksen, s. 75–101. Aarhus Universitetsforlag, Aarhus.
- Eriksen, P. og N.H. Andersen. 2014. *Stendysser. Arkitektur og funktion*. Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter, 95. Ringkøbing-Skjern Museum, Moesgaard Museum og Jysk Arkæologisk Selskab, Højbjerg.
- Eriksen, B.V. og H.C.H. Andersen. 2016. Hammelev. An Early Mesolithic cremation grave from Southern Jutland, Denmark. I *Mesolithic burials – Rites, symbols and social organisation of early postglacial communities. International conference. Halle (Saale), Germany, 18th–21st September 2013*, redigert av J.M. Grünberg, B. Gramsch, L. Larsson, J. Orschiedt og H. Meller, s. 73–80. Tagungen des Landesmuseums für Vorgeschichte Halle, 13/I. Landesamt für Denkmalpflege und Archäologie Sachsen-Anhalt, Landesmuseum für Vorgeschichte, Halle (Saale).
- Eriksson, T. og L. Grandin. 2008. Brons – den gyllene metallen. I *Mellan himmel och jord. Ryssgården, en guldkimrande bronsåldersmiljö i centrala Uppland*, redigert av E. Hjärthner-Holdar, T. Eriksson og A. Östling, s. 325–369. Arkeologi E4 Uppland – studier 5. Riksantikvarieämbetet, Societas archaeologica Upsaliensis, Uppsala.
- Eriksson, G., A. Linderholm, E. Fornander, M. Kanstrup, P. Schoultz, H. Olofsson og K. Lidén. 2008. Same island, different diet: Cultural evolution of food practice on Öland, Sweden, from the Mesolithic to the Roman Period. *Journal of Anthropological Archaeology* 27, 520–543. <https://doi.org/DOI:10.1016/j.jaa.2008.08.004>
- Eriksson G., K.M. Frei, R. Howcroft, S. Gummesson, F. Molin, K. Lidén, R. Frei og F. Hallgren. 2016. Diet and mobility among Mesolithic hunter-gatherers in Motala (Sweden) - The isotope perspective. *Journal of Archaeological Science: Reports*, 17, 904–918.
- Eskeland, K.F. 2013. Rapport for kulturhistorisk registrering i forbindelse med E18 Tvedestrand–Arendal. Aust-Agder fylkeskommune.
- Eskeland, K. F. og D. Hill. 2019. Rapport arkeologisk registrering. Fv. 353 Rugtvedt –Surtebogen. 18/06403. Gnr./bnr. 13/20 m. fl. Bamble kommune, Telemark fylkeskommune.
- Eymundsson, C.S.R. 2012a. Rapport. Arkeologisk utgravning. Steinalderboplass og eldre jernaldergrav. Nøstvet 107/389. Ås, Akershus. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Eymundsson, C.S.R. 2012b. Rapport. Arkeologisk utgravning. Steinalderlokalitet. Øraker 10/281. Oslo. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Eymundsson, C.S.R. 2013a. Rapport. Arkeologisk utgravning. Steinalderlokalitet. Sundby Søndre, 2/18. Vestby, Akershus. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Eymundsson, C.S.R. 2013b. Rapport. Arkeologisk utgravning. Steinalderlokalitet og førreformatorisk dyrkningslag. Fiskum prestegård 154/1. Øvre Eiker, Buskerud. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Eymundsson, C.S.R. 2013c. Rapport. Arkeologisk utgravning. Steinalderlokaliteter. Ekeberg, 152/9 Jomfrubråten, 235/17 og 18. Oslo. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Eymundsson, C.S.R. 2014. Rapport. Arkeologisk utgravning. Steinalderlokalitet. Anvik, 4067/9. Larvik, Vestfold. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.

- Eymundsson, C.S.R. 2015. Rapport. Arkeologisk utgravning. To pionerboplasser fra eldre steinalder. Elgsrud, 175/1,8, Oslo. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Eymundsson, C.S.R. og A. Mjærum. 2015. I fotsporene til steinalderpionerene – En utgravning av pionerboplassene på Elgsrud i Sørmarka. *Follominne*, 2015, 1–15.
- Eymundsson, C.S.R. og A. Mjærum. 2016. Rapport. Arkeologisk utgravning. Registrering av steinalderboplass. To, 30/1. Nesodden kommune, Akershus. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Eymundsson, C.S.R. og A. Mansrud. 2016. Socialized landscapes? Lithic clusters, hearths and relocation rituals at Middle Mesolithic sites in eastern Norway. *Fennoscandia archaeologica*, 33, 27–55.
- Eymundsson, C.S.R., J. McGraw, S.V. Nilsen og H. Damlien. 2018a. Rapport. Arkeologisk utgravning. Follobanen Langhus–Ski. Mesolittiske boplasser, gravrøys fra bronsealder, bosetnings- og aktivitetsspor fra bronsealder, jernalder og nyere tid. Roaas, 121/1, Ense, 130/1. Ski kommune, Akershus fylke. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Eymundsson, C.S.R., G. Fossum, L.U. Koxvold, A. Mansrud og A. Mjærum. 2018b. Axes in Transformation: A Bifocal View of Axe Technology in the Oslo Fjord area, Norway, c. 9200–6000 cal BC. I *Technology of Early Settlement in Northern Europe. Transmission of Knowledge and Culture*, redigert av K. Knutsson, H. Knutsson, J. Apel og H. Glørstad, s. 201–229. The Early Settlement of Northern Europe, 2. Equinox Publishing, Sheffield.
- Finstad, E. og L. Pilø. 2010. *Kulturminner og løsfunn ved isbreer og snøfonner i høyyfallet. Økt sårbarhet som følge av nedsmelting – global oppvarming. FoU-prosjekt i Oppland*. Kulturhistoriske skrifter, 2010/1. Oppland fylkeskommune, Lillehammer.
- Fischer, A. 2002. Food for Feasting? An evaluation of explanations of the neolithisation of Denmark and southern Sweden. I *The Neolithisation of Denmark 150 years of debate*, redigert av A. Fischer og K. Kristiansen, s. 341–394. J. R. Collins Publications, Sheffield.
- Fischer, A. 2007. Coastal fishing in Stone Age Denmark – evidence from below and above the present sea level and from human bones. I *Shell middens in Atlantic Europe*, redigert av N. Milner, C.E. Oliver og G. Bailey, s. 54–69. Oxbow Books, Oxford.
- Fischer, A. 2011. Stone Age on the continental shelf: An eroding resource. I *Submerged prehistory*, redigert av J. Benjamin, C. Bonsall, C. Pickard og A. Fischer, s. 298–310. Oxbow Books, Oxford.
- Fischer, A. og K. Kristiansen (red.). 2002. *The Neolithisation of Denmark. 150 years of debate*. J. R. Collins Publications, Sheffield.
- Fischer, A. og J. Heinemeier. 2003. Freshwater reservoir effect in 14C dates of food residue on pottery. *Radiocarbon*, 45, 449–466.
- Foley, R. 1981. Off-site archaeology: an alternative approach for the short-sited. Robert Foley. I *Pattern of the past. Studies in honour of David Clark*, redigert av I. Hodder, G. Isaac og N. Hammond, s. 157–183. Cambridge University Press, Cambridge.
- Fossum, G. 2014a. Solum 1. En tidligmesolittisk boplass med metaryolitt. I *Vestfoldbaneprosjektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 1. Tidlig- og mellommesolittiske lokaliteter i Vestfold og Telemark*, redigert av S.A. Melvold og P. Persson, s. 126–143. Portal forlag, Kristiansand.
- Fossum, G. 2014b. Solum 2 og Solum 3. Lokaliteter med nøklegårdspisser fra senneolitikum/eldre bronsealder. I *Vestfoldbaneprosjektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 2. Senmesolittiske, neolittiske og yngre lokaliteter i Vestfold og Telemark*, redigert av G. Reitan og P. Persson, s. 255–278. Portal forlag, Kristiansand.
- Fossum, G. 2017. Hegna vest 1. En lokalitet med mellommesolittiske funnkonsentrasjoner og opphold i neolitikum, bronsealderen og eldre jernalder. I *E18 Rugtvedt–Dørdal. Arkeologiske undersøkelser av lokaliteter fra steinalder og jernalder i Bamble kommune, Telemark fylke*, redigert av S. Solheim, s. 287–322. Portal forlag, Kristiansand.
- Fossum, G. 2020. Specialists facing climate change: The 8200 cal BP event and its impact on the coastal settlement in the inner Oslo Fjord, southeast Norway, I *Coastal Landscapes of the Mesolithic: Human engagement with the coast from the Atlantic to the Baltic Sea*, redigert av A. Schülke, 179–201. Routledge, London and New York.
- Fossum, G. og L. Eigeland. 2014. Vallermyrene 4. En lokalitet fra nøstvetfasen med spesialisert økseproduksjon. I *Vestfoldbaneprosjektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 2. Senmesolittiske, neolittiske og yngre lokaliteter i Vestfold og Telemark*, redigert av G. Reitan og P. Persson, s. 31–69. Portal forlag, Kristiansand.
- Friis, E.K. 2018. Stortviltjakt og ferdsel langs Vinstravassdraget, Vang, Øystre Slidre, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner, Oppland fylke. Rapport fra arkeologisk registrering og utgravning. Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo.
- Friis, E.K. og A. Mjærum. 2016. Rapport. Arkeologisk registrering og utgravning. Tesse – svømmende rikdom. Lom og Vågå kommune, Oppland fylke. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.

- Frivoll, A. 2017. Identifisering og klassifisering av littiske råmaterialer i sør- og østnorsk steinalderforskning - Reliabilitet av visuell klassifikasjonsmetode. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Fretheim, S. 2002. Steinalderminner i Alvdal Vestfjell. Utsnitt av livsmønstre gjennom 6500 år. Upublisert hovedfagsoppgave. NTNU, Trondheim.
- Fretheim, S. 2017. Mesolithic dwellings: An empirical approach to past trends and present interpretations in Norway. Upublisert doktorgradsavhandling. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Det humanistiske fakultet, Institutt for historiske studier, Trondheim.
- Fuglestad, I. 1992. Svevollen: Et senmesolittisk boplassområde i det østnorske innland. Magistergradsavhandling i arkeologi, Universitetet i Oslo.
- Fuglestad, I. 1998. The flint-using group at Svevollen in the interior of Eastern Norway. How to understand the limited use of non-flint material? I *Proceedings from the Third Flint Alternatives Conference at Uppsala, Sweden, October 18–20, 1996*, redigert av L. Holm og K. Knutsson, s. 61–69. Uppsala universitet, Institutionen för arkeologi och antik historia, Uppsala.
- Fuglestad, I. 1999a. The Early Mesolithic Site at Stunner, Southeast Norway: A discussion of Late Upper Palaeolithic/Early Mesolithic Chronology and Cultural Relations in Scandinavia. I *The Mesolithic of Central Scandinavia*, redigert av J. Boaz, s. 189–202. Universitetets Oldsaksamlings Skrifter, Ny rekke, 22. Universitetets Oldsaksamling, Oslo.
- Fuglestad, I. 1999b. Inter-Regional Contact in the Late Mesolithic: The Productive Gift Extended. I *The Mesolithic of Central Scandinavia*, redigert av J. Boaz, s. 27–38. Universitetets Oldsaksamlings Skrifter, Ny rekke, 22. Universitetets Oldsaksamling, Oslo.
- Fuglestad, I. 2001. Pionerbosetningens fenomenologi Sørvest-Norge og Nord-Europa 10200/10000-9500 BP. Upublisert doktorgradsavhandling. Universitetet i Bergen, Bergen.
- Fuglestad, I. 2006. "Sandokomplekset" - nyoppdagede groplokaliteter fra mesolittisk tid på Sandholmen i Askim kommune. I *Historien i forhistorien. Festskrift til Einar Østmo på 60-årsdagen*, redigert av H. Glørstad, B. Skar og D. Skre, s. 49–65. Kulturhistorisk museum. Skrifter 4. Universitetet i Oslo.
- Fuglestad, I. 2007. The Ahrensburgian Galta 3 Site in SW Norway. Dating, technology and cultural affinity. *Acta Archaeologica*, 78(2), 87–110.
- Fuglestad, I. 2009. *Phenomenology and the Pioneer Settlement on the Western Scandinavian Peninsula*. Bricoleur Press, Lindome.
- Fuglestad, I. 2010. Early Mesolithic Moldvika 1. A single unit occupation from Norway. *Acta Archaeologica*, 81, 72–88.
- Fuglestad, I. 2012. The Pioneer Condition on the Scandinavian Peninsula: the Last Frontier of a 'Palaeolithic Way' in Europe. *Norwegian Archaeological Review*, 45, 1–29.
- Fuglestad, I. 2018. *Rock Art and the Wild Mind. Visual Imagery in Mesolithic Northern Europe*. Routledge, London og New York.
- Furholt, M. 2019. Re-integrating Archaeology: A Contribution to aDNA Studies and the Migration Discourse on the 3rd Millennium BC in Europe. *Proceedings of the Prehistoric Society*, 85, 115–129.
- Fürst, C.N. 1909. *Das Skelett von Viste auf Jäderen*. Jacob Dybwad, Kristiania.
- Gebauer, A.B., L.V. Sørensen, M. Taube og D.K.P. Wielandt. 2020. First metallurgy in Northern Europe. Early Neolithic crucible and nozzle from Lønt, Denmark. *European Journal of Archaeology*. <https://doi.org/10.1017/ea.2019.73>
- Giguet-Covex, C., G.F. Ficetola, K. Walsh, J. Poulenard, M. Bajard, L. Fouinat, P. Sabatier, L. Gielly, E. Messager, A.L. Develle, F. David, P. Taberlet, E. Brisset, F. Guiter, R. Sinet, F. Arnaud. 2019. New insights on lake sediment DNA from the catchment: importance of taphonomic and analytical issues on the record quality. *Science Report*, 9, 14676. <https://doi.org/10.1038/s41598-019-50339-1>
- Gjerde, J.M. 2013. Stone Age rock art and Beluga landscapes at river Vyg, North-Western Russia. *Fennoscandia Archaeologica XXX*, 37–54.
- Gjerpe, L.E. (red.). 2008. *E18-prosjektet Vestfold. Bind 2. Steinalderboplasser, boplasspor, graver og dyrkningsspor*. Varia, 72. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Gjerpe, L.E. og G.B. Bukkemoen. 2008. Nordby 52 – Heller med boplasspor fra nøstvet, neolitikum, bronsealder og jernalder og smieaktivitet fra middelalder. I *Steinalderboplasser, boplasspor, graver og dyrkningsspor. E18-prosjektet Vestfold. Bind 2*. redigert av L.E. Gjerpe, s. 199–234. Varia, 72. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Gjessing, H. 1922. En stenaldersgrav paa gaarden Vestre Hauge, Vansø s. og pgd., Vest-Agder, *Oldtiden*, IX.
- Gjessing, G. 1942. Une sépulture a haches en bateau norvegienne. *Acta Archaeologica*, XIII.
- Glørstad, H. 1996. *Neolittiske smuler. Små teoretiske og praktiske bidrag til debatten om neolittisk keramik og kronologi i Sør-Norge*. Varia 33. Universitetets oldsaksamling.
- Glørstad, H. 1998. Senmesolitikum i Østfold – et kronologisk perspektiv. I *Fra Østfolds oldtid. Foredrag ved 25-års jubileet for Universitetets arkeologiske stasjon Isegran*, redigert av E. Østmo, s. 69–82. Universitetets oldsaksamlings skrifter. Ny rekke. Nr. 21.
- Glørstad, H. 1999. Lokaliteten Botne II – et nøkkelhull til det sosiale livet i mesolitikum i Sør-Norge. *Viking*, 62, 31–68.

- Glørstad, H. 2002a. Østnorske skafthullhakker fra mesolitikum. Arkeologisk og forhistorisk betydning – illustrert med et eksempelstudium fra vestsiden av Oslofjorden. *Viking*, 65, 7–48.
- Glørstad, H. (red.) 2002b. *Svinesundprosjektet. Bind 1. Utgravninger avsluttet i 2001*. Varia 54. Universitetet i Oslo, Universitetets kulturhistoriske museer, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Glørstad, H. 2002c. Neolittisk renessanse. Hypoarkeologiske tekster om neolitikum i Sør-Norge. Upublisert doktorgradsavhandling. Universitetet i Oslo, Oslo.
- Glørstad, H. (red.) 2003. *Svinesundprosjektet. Bind 2. Utgravninger avsluttet i 2002*. Varia 55. Universitetet i Oslo, Universitetets kulturhistoriske museer, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Glørstad, H. (red.) 2004a. *Svinesundprosjektet. Bind 3. Utgravninger avsluttet i 2003*. Varia 56. Universitetet i Oslo, Universitetets kulturhistoriske museer, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Glørstad, H. (red.) 2004b. *Svinesundprosjektet. Bind 4. Oppsummering av Svinesundprosjektet*. Varia, 57. Universitetet i Oslo, Universitetets kulturhistoriske museer, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Glørstad, H. 2004c. Kronologiske resultater fra Svinesundprosjektet. I *Svinesundprosjektet. Bind 4. Oppsummering av Svinesundprosjektet*, redigert av H. Glørstad, s. 21–43. Varia, 57. Universitetet i Oslo, Universitetets kulturhistoriske museer, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Glørstad, H. 2006. *Faglig program. Bind 1. Steinalderundersøkelser*. Varia, 61. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Glørstad, H. 2007. Svinesundprosjektet – arkeologiske undersøkelser ved Svinesund i forbindelse med etablering av ny E6-trasé og bru over Ringdalsfjorden. *In Situ. Västsvensk arkeologisk tidskrift, 2004–2005*, 143–156.
- Glørstad, H. 2008. *Nære ting fra en fjern fortid samfunnsliv i steinalderen for 7600 år siden*. Universitetsforlaget, Oslo.
- Glørstad, H. 2009. The Northern Province? The Neolithisation of Southern Norway, I *Neolithisation as If History Mattered. Processes of Neolithisation in North-Western Europe*, redigert av H. Glørstad og C. Prescott, s. 135–168. Bricoleur press, Lindome.
- Glørstad, H. 2010. *The structure and history of Late Mesolithic societies in the Oslo Fjord area 6300–3800 BC*. Bricoleur press, Lindome.
- Glørstad, H. 2012a. Historical ideal types and the transition to the Late Neolithic in Norway. I *Becoming European. The transformation of third millennium Northern and Western Europe*, redigert av C. Prescott og H. Glørstad, s. 82–99. Oxbow books, Oxford.
- Glørstad, H. 2012b. Traktbegerkulturen, kysten og det tidligste jordbruket – Et problem for periferien? I *Neolitikum. Nye Resultater Fra Forskning Og Forvaltning*, redigert av A. Solberg, J.A. Stålesen, C. Prescott, s. 7–18. Nicolay Skrifter 4. Nicolay Arkeologisk Tidskrift, Oslo.
- Glørstad, H. 2013a. Where are the Missing Boats? The Pioneer Settlement of Norway as Long-Term History. *Norwegian Archaeological Review*, 46, 57–80.
- Glørstad, H., 2013b. Traktbegerkulturen i Norge – Kysten, jakten og det tidligste jordbruket. I *Agrarsamfundenes ekspansjon i nord*, redigert av F. Kaul og L. Sørensen, s. 44–56. Nationalmuseet, København.
- Glørstad, H. 2016. Deglaciation, sea-level change and the Holocene colonization of Norway. *Geological Society, London, Special Publications*, 411, 9–25. <https://doi.org/10.1144/SP411.7>
- Glørstad, H. og C. Prescott (red.). 2009. *Neolithisation as if history mattered. Processes of neolithisation in North-Western Europe*. Bricoleur Press, Lindome.
- Glørstad, H. og F. Kvalø. 2012. *Havvind – paleogeografi og arkeologi*. Arkeologisk rapport, 2012:12. Norsk Maritimt Museum og Kulturhistorisk Museum, Oslo.
- Glørstad, H. og K. Kallhovd. 2011. Rescue archaeology initiated by research – a contradiction in terms? I *Understanding the Past. A Matter of Surface-Area*, redigert av G. Blancquaert, F. Malrain, H. Ståuble og J. Vanmoerkerke, s. 113–127. Archaeopress, Oxford.
- Glørstad, H. og K. Kallhovd. 2013. The Allure of Bureaucracy: Cultural Heritage Management and the Universities in Norway. I *Heritage in the Context of Globalization: Europe and the Americas*, redigert av P.F. Biehl og C. Prescott, s. 19–27. Springer, New York.
- Glørstad, H. og L. Sundström. 2014. Hamremoens – an Enclosure for the Hunter-Gatherers? I *Landscapes, Histories and Societies in the Northern European Neolithic*, redigert av M. Furholt, M. Hinz, D. Mischka, G. Noble og D. Olausson, s. 29–47. Frühe Monumentalität und soziale Differenzierung, 4. Institut für Ur- und Frühgeschichte der CAU Kiel, Kiel.
- Glørstad, H. og S. Solheim. 2015. The Hamremoens enclosure in southeastern Norway. An exotic glimpse into the process of Neolithization. I *Neolithic diversities. Perspectives from a conference in Lund, Sweden*, redigert av K. Brink, S. Hydén, K. Jennbert, L. Larsson, og D. Olausson, s. 139–152. Institutionen för arkeologi och antikens historia, Lund.
- González, C.A.A. 2014. Beyond flint. A chaîne opératoire analysis of jasper finds from Mesolithic localities in Hedmark, Norway. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.

- Gramsch, B. 2016. The Mesolithic burials of North-Eastern Germany – synopsis and new aspects. I *Mesolithic burials – Rites, symbols and social organisation of early postglacial communities. International conference. Halle (Saale), Germany, 18th–21st September 2013*, redigert av J.M. Grünberg, B. Gramsch, L. Larsson, J. Orschiedt og H. Meller, s. 385–400. Tagungen des Landesmuseums für Vorgeschichte Halle, 13/I. Landesamt für Denkmalpflege und Archäologie Sachsen-Anhalt, Landesmuseum für Vorgeschichte, Halle (Saale).
- Gränados, T.J. 2011. Skiveøkser frå Vest-Noreg: ein analyse av teknikk, klassifikasjon og distribusjon. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Bergen, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap, Bergen.
- Gray Jones, A. 2011. Dealing with the dead: manipulation of the body in the mortuary Practices of Mesolithic North West Europe. Upublisert doktorgradsavhandling. Manchester University, Faculty of Humanities, School of Arts, Histories and Cultures, Manchester.
- Greger, H. 2018. Towards a broader perspective: a chaîne opératoire analysis of the material from an Early Mesolithic site in southern Norway. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Griffiths, S. og E. Robinson. 2018. The 8.2 ka BP Holocene climate change event and human population resilience in northwest Atlantic Europe. *Quaternary International*, 465, 251–257. <https://doi.org/10.1016/j.quaint.2017.10.017>
- Grindkåsa, L., 2009. Lundevågenprosjektet. Delrapport 5: Kjelsvika V, VI og VII: 3 steinalderlokaliteter, dyrkningslag fra bronsealder, og kokegroper fra bronsealder og jernalder. Skjolnes, 7/23, Farsund kommune, Vest-Agder. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Grindkåsa, L. og I.M. Berg-Hansen. 2009. Rapport. Arkeologisk utgraving. Lundevågenprosjektet, delrapport 5. Kjelsvika V, VI og VII: 3 steinalderlokaliteter, dyrkningslag fra bronsealder, og kokegroper fra bronsealder og jernalder. Skjolnes, 7/23, Farsund kommune, Vest-Agder. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Groß, D., A. Zander, A. Boethius, S. Dreibrodt, O. Grøn, A. Hansson, C. Jessen, S. Koivisto, L. Larsson, H. Lübke, B. Nilsson. 2018. People, lakes and seashores: Studies from the Baltic Sea basin and adjacent areas in the early and Mid-Holocene. *Quaternary Science Review*, 185, 27–40. <https://doi.org/10.1016/j.quascirev.2018.01.021>
- Grünberg, J.M., B. Gramsch, L. Larsson, J. Orschiedt og H. Meller (red.). 2016. *Mesolithic burials – Rites, symbols and social organisation of early postglacial communities. International conference. Halle (Saale), Germany, 18th–21st September 2013*. Tagungen des Landesmuseums für Vorgeschichte Halle, 13/I. Landesamt für Denkmalpflege und Archäologie Sachsen-Anhalt, Landesmuseum für Vorgeschichte, Halle (Saale).
- Grøn, O. 2012. Our grandfather sent the elk – some problems for hunter-gatherer predictive modelling. *Quartär*, 59, 175–188.
- Grøn, O, M. Turov og T. Klokkernes. 2008. Settling in the landscape – settling the land. Ideological aspects of territoriality in a Siberian hunter-gatherer society. I *Archaeology of Settlements and Landscapes in the North*, vol. 2, redigert av Anders Olofsson, s. 57–80. Vuollerim Papers on Hunter-gatherer Archaeology. Vuollerim 6000 år, Umeå.
- Gummesson, S. og F. Molin. 2016. The Mesolithic Cemetery at Strandvägen, Motala, in eastern central Sweden, I *Mesolithic burials – Rites, symbols and social organisation of early postglacial communities. International conference. Halle (Saale), Germany, 18th–21st September 2013*, redigert av J.M. Grünberg, B. Gramsch, L. Larsson, J. Orschiedt og H. Meller, s. 145–159. Tagungen des Landesmuseums für Vorgeschichte Halle, 13/I. Landesamt für Denkmalpflege und Archäologie Sachsen-Anhalt, Landesmuseum für Vorgeschichte, Halle (Saale).
- Gummesson, S. 2018a. Points on Production: Taphonomic research on Mesolithic osseous assemblages in Sweden. Upublisert doktorgradsavhandling. Stockholms universitet, Institutionen för arkeologi och antikens kultur, Stockholm.
- Gummesson, S. 2018b. Osteologisk rapport av utgrävning av preparat från grav A2400, Brunstad lok. 25, Stokke, Vestfold, Norge. I Rapport. Arkeologisk utgraving. Brunstad lok. 25, en lokalitet med grav fra eldre steinalder, inkludert sammenfatning av Brunstad-prosjektet. Skjærnes, 8/6, Stokke, Vestfold, av G. Reitan og A. Schülke, s. 158–175. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Gummesson, S., F. Hallgren og A. Kjellström. 2018. Keep your head high: skulls on stakes and cranial trauma in Mesolithic Sweden. *Antiquity*, 92(361), 74–90.
- Gummesson, S., F. Molin og A. Sjöström. 2019. The Spatial Organization of Bone Crafting During the Middle and Late Mesolithic at Ringsjöholm and Strandvägen in Sweden. *Journal of Field Archaeology*, 44(3), 165–179.
- Gundersen, J. 2013. Verken fjord eller fjell – steinalderen i det kystnære innlandet. Gamle og nye funn fra Notodden i Telemark. *Viking*, 76, 35–62.

- Gustafson, L. 1978. Stegaros. Et boplassområde på Hardangervidda. Ressursutnyttelse i forhistorisk tid. Upublisert hovedoppgave. Universitetet i Bergen, Bergen.
- Günther, T., H. Malmström, E.M. Svensson, A. Omrak, F. Sánchez-Quinto, G.M. Kılınc, M. Krzewińska, G. Eriksson, M. Fraser, H. Edlund, A.R. Munters, A. Coutinho, L.G. Simões, M. Vicente, A. Sjölander, B.J. Sellevold, R. Jørgensen, P. Claes, M.D. Shriver, C. Valdiosera, M.G. Netea, J. Apel, K. Lidén, B. Skar, J. Storå, A. Götherström og M. Jakobsson. 2018. Population genomics of Mesolithic Scandinavia: Investigating early postglacial migration routes and high-latitude adaptation. *PLoS Biology*, 16(1), e2003703. <https://doi.org/10.1371/journal.pbio.2003703>
- Haak, W., I. Lazaridis, N. Patterson, N. Rohland, S. Mallick, B. Llamas, G. Brandt, S. Nordenfelt, E. Harney, K. Stewardson, Q. Fu, A. Mittnik, E. Bánffy, C. Economou, M. Francken, S. Friederich, R.G. Pena, F. Hallgren, V. Khartanovich, A. Khokhlov, M. Kunst, P. Kuznetsov, H. Meller, O. Mochalov, V. Moiseyev, N. Nicklisch, S.L. Pichler, R. Risch, M.A. Rojo Guerra, C. Roth, A. Szécsényi-Nagy, J. Wahl, M. Meyer, J. Krause, D. Brown, D. Anthony, A. Cooper, K.W. Alt og D. Reich. 2015. Massive migration from the steppe was a source for Indo-European languages in Europe. *Nature*, 522, 207–211.
- Hafting, H.D. 2007. Tak over hodet? Casestudie av en senmesolittisk lokalitet i Halden, Østfold, med spor etter en mulig hytte. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Halén, O. 1994. *Sedentariness during the stone age of Northern Sweden in the light of the Alträsket site, c. 5000 B.C., and the comb ware site Lillberget, c. 3900 B.C. Source critical problems of representativity in archaeology*. Acta archaeologica Lundensia. Series in 4° No. 20. Stockholm.
- Hallgren, F. 2008. *Identitet i praktik. Lokala, regionala och överregionala sociala sammanhang inom nordlig trattbägarkultur*. Kust till kust-böcker, 17. Doktorgradsavhandling. Uppsala Universitet, Institutionen för arkeologi och antik historia, Uppsala.
- Hallgren, F. 2020. Business as usual? Fishing, hunting and gathering through 3 millennia of climate change at the Mesolithic wetland complex Dagsmosse, eastern Central Sweden. Paper presented at the Meso 2020, Toulouse, France.
- Hallgren, F., U. Djerw, M. af Geijerstam, og M. Steineke. 1998. Skogsmossen, an Early Neolithic settlement site and sacrificial fen in the northern borderland of the Funnel-beaker Culture. *Tor*, 29, 49–111.
- Hansen, E. 2007. Knakkesteiner: en ny kilde til kunnskap i analyser av steinalderlokaliteter. Upublisert hovedfagsoppgave, Universitet i Oslo, Oslo.
- Hansen, E. og Eigeland, L. 2005. Jakten på knakkesteinen. *Nicolay*, 95, 13–22.
- Hauge, S. 2007. Symbolsk alkymisme. Maktrelasjoner i bronsealderen i Farsund og Lyngdal. Upublisert hovedfagsoppgave. Institutt for arkeologi, konservering og historie, Universitetet i Oslo, Oslo.
- Havstein, J.A. 2012. Skiveøksene fra Ormen Lange Nyhamna. Morfologi, framstilling og funksjon. Upublisert mastergradsoppgave. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Institutt for historiske studier, Trondheim.
- Havstein, J.A. og S. Solheim. 2017. Hegna øst 2. En seinmesolittisk lokalitet med produksjon av bergartsøkser. I *E18 Rugtvedt–Dørdal. Arkeologiske undersøkelser av lokaliteter fra steinalder og jernalder i Bamble kommune, Telemark fylke*, redigert S. Solheim, s. 455–476. Portal forlag, Kristiansand.
- Helskog, K., S. Indrelid og E. Mikkelsen. 1976. Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. *Universitetets Oldsaksamling Årbok, 1972–1974*, 9–40.
- Helstad, M. 2009. Skaftfurekøller i Hedmark: et multiretskap. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Oslo.
- Helstad, M. 2012. Arkeologisk registrering. Rapport i forbindelse med Jernbaneverkets hovedplan. Dobbeltspor Kleverud – Sørli. Stange kommune. Upublisert rapport. Hedmark fylkeskommune, Hamar.
- Henningsmoen, K. 1979. En karbon-datert strandforyskningskurve fra søndre Vestfold. I *Fortiden i søkelyset*, redigert av R. Nydal, S. Westin, U. Hafsten og S. Gulliksen, s 239–247. Trondheim.
- Hernek, R. 2005. *Nytt ljus på Sandarnakulturen. Om en boplatz från äldre stenålder i Bohuslän*. GOTARC Series B. Gothenburg Archaeological thesis no. 38. Kust till kust-böcker, 14. Göteborgs universitet, Göteborg.
- Herstad, A. og C. Boon 2016. E18-prosjektet Retvet-Vinterbro og Ny jord, Arkeologisk feltenhet, Akershus fylkeskommune, Oslo.
- Hinsch, E. 1955. Traktbegerkultur-Megalitkultur. En studie av Øst-Norges eldste, neolitiske gruppe. *Universitetets Oldsaksamling Årbok, 1951–1953*, 10–177.
- Hinsch, E. 1956. *Yngre steinalders stridsøksekultur i Norge*. Universitetet i Bergen Årbok 1954, Hist.-antikvarisk rekke, Nr. 1. Berg
- Hinz, M., I. Feeser, I., K.-G. Sjögren og J. Müller. 2012. Demography and the intensity of cultural activities: an evaluation of funnel beaker societies (4200–2800 cal BC). *Journal of Archaeological Science*. <https://doi.org/10.1016/j.jas.2012.05.028>

- Holberg, E. 2000. Klokkebegerkulturens symboler. Senneolitikum i Rogaland og Nordland sør for polarsirkelen. Upublisert Cand. Philol.-avhandling. Universitetet i Bergen, Bergen.
- Hole, F. og R. F. Heizer. 1973. *An introduction to prehistoric archaeology*. Rinehart and Winston, New York.
- Hood, B.C. og S. Helama. 2010. Karlebotnbakken reloaded: shifting the chronological significance of an iconic Late stone age site in Varangerfjord, north Norway. *Fennoscandia archaeologica*, XXVII, 35–43.
- Hop, H.M.B. 2011. *Sørlig asbestkeramikk – En presentasjon av funn, lokaliteter og teknologiske valg*. Masteroppgave i arkeologi. Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap. Universitetet i Bergen.
- Hufthammer, A.K. 1997a. The vertebrate faunal remains from Auve - a palaeoecological investigation. I *Auve, Bind II, Tekniske og naturvitenskapelige undersøkelser*, redigert av Hulthén, S. Isakson, A.K. Hufthammer, S. Bakkevig og M.S. Thomsen, s. 43–58. Norske Oldfunn 17. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, kunsthistorie og numismatikk, Universitetets oldsaksamling, Oslo.
- Hufthammer, A.K., 1997b. The unburned bones at Auve site - the remains of a large bone collection? I *Auve, Bind II, Tekniske og naturvitenskapelige undersøkelser*, redigert av Hulthén, S. Isakson, A.K. Hufthammer, S. Bakkevig og M.S. Thomsen, s. 59–63. Norske Oldfunn 17. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, kunsthistorie og numismatikk, Universitetets oldsaksamling, Oslo.
- Hufthammer, A. K. 2006. The vertebrate fauna of eastern Norway - from the Ice Age to the Middle Ages. I *Historien i forhistorien. Festskrift til Einar Østmo på 60-årsdagen*, vol. 4, redigert av H. Glørstad, B. Skar og D. Skre, s. 191–202. Kulturhistorisk Museum, Universitetet i Oslo, Oslo.
- Hufthammer, A.K. og L. Hodgetts. 1997. Faunal material from the stone age excavations at Rødsmo. I *Steinalderundersøkelsene på Rødsmoen*, redigert av J. Boaz. Varia 41. Universitetets Oldsaksamling.
- Hufthammer, A.K. og A. Mjærøum. 2016. Fjellfunn og fiskebein – Om fiske og bruken av fjellet i fortiden. I *Fjellfiske i fortiden. Årtusener med svømmende rikdom*, redigert av A. Mjærøum og E.U. Wammer, s. 111–125. Portal forlag, Kristiansand.
- Huggert, A. 1996. Early Copper Finds in Northern Fennoscandia. *Current Swedish Archaeology*, 4 (1996), 69–82.
- Huitfeldt-Kaas, H. 1918 *Ferskvandsfiskenes utbredelse og indvandring i Norge. Med et tillæg om krebsen*. Centraltrykkeriet, Kristiania.
- Hulthén, B. 1981. Porös neolitisk keramik. *Universitetets Oldsaksamling Årbok*, 1980/1981, 53–62.
- Hulthén, B. 1997. A Ceramological Study. I *Auve. Bind II. Tekniske og naturvitenskapelige undersøkelser*, redigert av E. Østmo, B. Hulthén, S. Isakson, A.K. Hufthammer, S. Bakkevig og M.S. Thomsen, s. 16–26. Norske Oldfunn, 17. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, kunsthistorie og numismatikk, Universitetets oldsaksamling, Oslo.
- Høeg, H. og K.E. Henningsmoen og M. Sørensen. 2018. Innvandring og spredning av vanlige skogstrær på Sørøstlandet. *Blyttia* 78:189–203.
- Høeg, H. I., K. E. Henningsmoen og R. Sørensen. 2019. Utviklingen av sen-glasial og holocen vegetasjon på Sørøstlandet, presentert i et 14C-datert standard pollendiagram. *Blyttia* 77(2):103–115.
- Høgaas, F. og O. Longva. 2016. Mega deposits and erosive features related to the glacial lake Nedre Glomsjø outburst flood, southeastern Norway. *Quaternary Science Reviews*, 151, 273–291.
- Høgestøl, M. og L. Prøsch-Danielsen. 2006. Impulses of agro-pastoralism in the 4th and 3rd millennia BC on the south-western coastal rim of Norway. *Environmental Archaeology*, 11, 19–34. <https://doi.org/10.1179/174963106x97034>
- Hårstad, S. 2020. Steinalderboplasser fra mesolitikum og neolitikum med spor etter tilhold i eldre jernalder. Birketveit, 60/135, Grimstad k., Aust-Agder. Rapport fra arkeologisk utgraving, Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo.
- Ikäheimo, J. og K. Nordqvist. 2017. Lost in narration: rediscovering the Suomussalmi copper adze. *Norwegian Archaeological Review*, 50 (1), 1–22.
- Indrelid, S. 1994. *Fangstfolk og bønder i fjellet. Bidrag til Hardangerviddas førhistorie 8500–2500 år før nåtid*. Universitetets Oldsaksamlings Skrifter, Ny rekke, 17. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Indrelid, S. 1996. *Frå steinalder til vikingetid*. Strilesoga, Nord og Midhordaland gjennom tidene, 1. Eide forlag, Bergen.
- Indrelid, S. 2009. *Arkeologiske undersøkelser i vassdrag. Faglig program for Sør-Norge*. Riksantikvaren, Oslo.
- Ingstad, A.S. 1970. Steinalderboplassen Rognlien i Eidanger. Et bidrag til belysning av yngre steinalder i Telemark. *Universitetets Oldsaksamling Årbok*, 1967–1968, 19–139.
- Inizan, M.-L., M. Reduron-Ballinger, H. Roche og J. Tixier. 1999. *Technology and Terminology of Knapped Stone*. Préhistoire de la Pierre Taillée, 5. Cercle de Recherches et d'Études Préhistoriques, Nanterre.
- Isaksson, S. 1997. Chemical analyses of organic residues on pottery from Auve. I *Auve. Bind II. Tekniske og naturvitenskapelige undersøkelser*, redigert av E. Østmo, B. Hulthén, S. Isakson, A.K. Hufthammer, S. Bakkevig og M.S. Thomsen, s. 27–42. Norske Oldfunn, 17. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, kunsthistorie og numismatikk, Universitetets oldsaksamling, Oslo.

- Iversen, R. 2014. *Transformation of Neolithic Societies: An East Danish perspective on the 3rd millennium BC*. Københavns Universitet, Det Humanistiske Fakultet, Köpenhamn.
- Jacobsen, H. og R. Andersen 1992. Elgen og mennesket. Jakt og fangst på elg gjennom tidene. Årbok for Norsk Skogbruksmuseum. *Skogbruk, jakt og fiske*, nr. 13 1990–1992, 166–205.
- Jaksland L. 2000. Kjøkkenmøddingen på Skoklefeld – et bevart kulturlag fra eldre steinalder. Upublisert rapport. Universitetets Oldsaksamling, Oslo.
- Jaksland, L. 2001a. *Vinterbrolokalitetene – en kronologisk sekvens fra mellom- og senmesolitikum i Ås, Akershus*. Varia, 52. Universitetet i Oslo, Universitetets Kulturhistoriske museer, Oldsaksamlingen, Oslo.
- Jaksland, L. 2001b. Kjøkkenmøddingen på Skoklefeld – Endelig funn av velbevarte kulturlag fra eldre steinalder i Oslofjordregionen. *Nicolay Arkeologisk Tidsskrift*, 84, 4–23.
- Jaksland, L. 2003. Forundersøkelser av tidligere registrerte steinalderlokaliteter i Kjeldsvika, Lundevågen, Farsund kommune, Vest-Agder. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Oslo.
- Jaksland, L. 2005. Hvorfor så mange økser? En tolkning av funnene fra den klassiske Nøstvetboplassen i Ås, Akershus. Upublisert hovedfagsoppgave. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Jaksland, L. (red.). 2012a. *E18 Brunlanesprosjektet. Bind II. Undersøkte lokaliteter fra tidligmesolitikum*. Varia, 80. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Jaksland, L. (red.). 2012b. *E18 Brunlanesprosjektet. Bind III. Undersøkte lokaliteter fra tidligmesolitikum og senere*. Varia, 81. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Jaksland, L. 2012c. Pauler 7. Boplass fra tidligmesolitikum. I *E18 Brunlanesprosjektet. Bind III. Undersøkte lokaliteter fra tidligmesolitikum og senere*, redigert av L. Jaksland, s. 93–123. Varia, 81. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Jaksland, L. 2014. Kulturhistorisk sammenstilling. I *E18 Brunlanesprosjektet. Bind 1, Forutsetninger og kulturhistorisk sammenstilling*, redigert av L. Jaksland og P. Persson, s. 11–46. Varia 79. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Jaksland, L. og V. Tørhaug. 2004. Vestgård 6 – en tidligneolittisk fangstboplass. I *Svinesundprosjektet. Bind 3. Utgravninger Avsluttet i 2003*, redigert av H. Glørstad, s. 65–144. Varia 56. Universitetets Kulturhistoriske Museer. Fornminneseksjonen, Oslo.
- Jaksland, L. og M.B. Kræmer. 2012. Nøklegård 1 – lokalitet fra senneolitikum. I *E18 Brunlanesprosjektet. Bind III. Undersøkte lokaliteter fra tidligmesolitikum og senere*, redigert av L. Jaksland, s. 199–227. Varia, 81. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Jaksland, L. og G. Fossum. 2014. Kronologiske trender i det littiske funnmaterialet. Typologi, teknologi og råstoff. I *E18 Brunlanesprosjektet. Bind I. Forutsetninger og kulturhistorisk sammenstilling*, redigert av L. Jaksland og P. Persson, s. 47–62. Varia, 79. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Jaksland, L. og P. Persson (red.). 2014. *E18 Brunlanesprosjektet. Bind I. Forutsetninger og kulturhistorisk sammenstilling*. Varia, 79. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Jennbert, K., 1984. *Den produktiva gävan. Tradition och innovation i Sydskandinavien för omkring 5300 år sedan*, Acta Archaeologica Lundensia, series in 4o., Lund.
- Jensen, J. 2001. *Danmarks Oldtid. Stenalder 13,000–2.000 f.Kr.* Gyldendal, København.
- Jensen, T.Z.T. 2011. Rapport. Arkeologisk utgravning. Stenalderlokalitet “Lukashaugen”. Vestgården, 117/32. Grue kommune, Hedmark. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Jensen, T.Z.T., J. Niemann, K.H. Iversen, A.K. Fotakis, S. Gopalakrishnan, Å.J. Vågene, M.W. Pedersen, mfl. 2019. *Nature Communications*, 10, 5520. <https://doi.org/10.1038/s41467-019-13549-9>
- Jensen, T.Z.T., A. Sjöström, A. Fischer, E. Rosengren, L.T. Lanigan, O. Bennike, K.K. Richter, K.L. Gron, M. Mackie, M.F. Mortensen, L. Sørensen, D. Chivall, K.H. Iversen, A.J. Taurozzi, J. Olsen, H. Schroeder, M. Milner, M. Sørensen og M.J. Collins. 2020. An integrated analysis of Maglemose bone points reframes the Early Mesolithic of Southern Scandinavia. *Science Reports*, 10, 17244. <https://doi.org/10.1038/s41598-020-74258-8>
- Johansen, E. 1964. Høgnipen-funnene. Et nytt blad av Norges eldste innvandringshistorie. *Viking*, 28, 77–179.
- Johansen, E. 1969. Norsk strandflint. En arkeologisk kilde i ny belysning. I *Funn og forskning. Festskrift til Erling Johansen på 50-årsdagen*. Utgitt av hans venner, redigert av A. Stangebye, I. Bruu, H. Helgesen, O. Johannesen, A.K. Sollid og J. Sivesind, s. 60–64, Sarpsborg.
- Johansen, K.B. 1990. En teknologisk og kronologisk analyse av tidligmesolittiske steinartefakter. Upublisert magistergradsavhandling. Universitetet i Oslo, Oslo.

- Johansen, K.B. 2000. Byttenettverk, allianser og aggresjon. Mellomneolittiske boplasser rundt Oslofjorden og i Bohuslän. Upublisert hovedfagsoppgave. Universitetet i Bergen, Arkeologisk institutt, Bergen.
- Johansen, K.B. 2004a. Vestgård 8 – En boplass fra senmesolitikum. I *Svinesundsprosjektet. Bind 3. Utgravninger avsluttet i 2003*, redigert av H. Glørstad, s. 7–30. *Varia*, 53. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Johansen, K.B., 2004b. Vestgård 5 - en boplass fra mellomneolitikum. I *Svinesundsprosjektet. Bind 3. Utgravninger avsluttet i 2003*, redigert av H. Glørstad, s. 145–148. *Varia*, 53. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Johansen, K.B., 2004c. Vestgård 3 - en boplass fra tidigneolitikum. I *Svinesundsprosjektet. Bind 3. Utgravninger avsluttet i 2003*, redigert av H. Glørstad, s. 31–65. *Varia*, 53. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Johannessen, L. 2009. Ahrensburgkulturens lokalitetsplassering: en redegjørelse av forholdet mellom kyst og innland. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Oslo.
- Jonsson, L. 1995. Vertebrate fauna during the Mesolithic on the Swedish west coast. I *Man and sea in the Mesolithic. Coastal settlement above and below present sea level. Proceedings of the international symposium, Kalundborg, Denmark 1993*, vol. 53, redigert av A. Fischer, s. 147–160. Oxbow Monograph. Oxbow books, Oxford.
- Jonsson, L., 2007. Djurbenen från Sandhem. Tidigare undersökningar av djurben från kökkenmöddingar i Västsverige. I *Vistelser vid vatten. Gropkeramiska platser och kokgropar från bronsålder och järnålder*, redigert av M. Lönn og P. Claesson, s. 231–251. Riksantikvarieämbetet & Bohusläns museum, Ödeshög.
- Juel Jensen, H., 1994. *Flint tools and plant working: Hidden traces of stone age technology. A use wear study of some Danish Mesolithic and TRB implements*. Aarhus University Press, Århus.
- Julo, C. 2007. Den dyrebare gaven: husdyr som en del av neolittiseringsprosessen i Sør-Norge i tidlignolitikum. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Oslo.
- Jørgensen, E.K. 2018. The palaeodemographic and environmental dynamics of prehistoric Arctic Norway: An overview of human-climate co variation. *Quaternary International*, S1040618217315124. <https://doi.org/10.1016/j.quaint.2018.05.014>
- Jørgensen, R. og B. Olsen 1988. Asbestkeramiske grupper i Nord Norge, 2100 f.Kr. – 100 e.Kr. *Tromsø, kultur-historie*, Universitetet i Tromsø, vol. 13.
- Kallhovd, K. og G. Liestøl. 1992. Nye Skjerka. Registreringsrapport fra de arkeologiske Undersøkelsene sommeren 1992. Vest-Agder fylkeskommune. Upublisert rapport, Top.ark., KHM Oldsaksamlingen, Oslo.
- Kalseth, J. 2009. Rapport. Arkeologisk utgravning. Lundevågenprosjektet, delrapport 7. Smalsundet I-VIII: Boplassfunn fra eldre og yngre steinalder, samt kokegropar fra bronsealder og jernalder. Lunde, 6/1, Farsund kommune, Vest-Agder. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Karsten, P. 1994. *Att kasta yxan i sjöen. En studie över rituell tradition och förändring utifrån skånska neolitiska offerfynd*. *Acta Archaeologica Lundensia Series in 8o*, 23. Almqvist & Wiksell International, Stockholm.
- Kashuba, N., E. Kirdök, H. Damlien, M.A. Manninen, B. Nordqvist, P. Persson og A. Götherström. 2019. Ancient DNA from chewing gums solidifies connection between material culture and genetics of Mesolithic hunter-gatherers in Scandinavia. *Communications Biology*, 2, 185. <https://doi.org/10.1038/s42003-019-0399-1>
- Kent, S. 1992. Studying variability in the archaeological record: an ethnoarchaeological model for distinguishing mobility patterns. *American Antiquity*, 57(4), 635–660.
- Kelly, R.L. 1983. Hunter-gatherer mobility strategies. *Journal of Anthropological Research*, 39(3), 277–306.
- Kelly, R.L. 2013. *The Lifeways of Hunter-Gatherers. The Foraging Spectrum*. 2. utgave. Cambridge University Press, New York.
- Kile-Vesvik, J.R og B. Gaut. 2015. Rapport. Arkeologisk utgravning. Bosättningspår. Ystehede 196/17, Halden k., Østfold. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Kilhavn, H. 2013. Neolitikum i Agder. Interne strukturer og eksterne relasjoner i samfunn fra tidlignolitikum til seinneolitikum. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Kindgren, H. 1995. Hensbacka – Horgen – Hornborgasjön: Early Mesolithic coastal and inland settlement in western Sweden. I *Man and Sea in the Mesolithic. Coastal settlement above and below present sea level. Proceedings of the International Symposium, Kalundborg, Denmark 1993*, redigert av A. Fischer, s. 171–184. Oxbow Monograph, 53. Oxbow Books Limited, Oxford.
- Kindgren, H. 1996. Reindeer or Seals? Some Late Paleolithic Sites in Middle Bohuslän. I *The Earliest Settlement of Scandinavia and its Relationship with Neighbouring Areas*, redigert av L. Larsson, s. 191–205. Almqvist & Wiksell International, Stockholm.

- Kindgren, H. 2002. Tosskärr. Stenkyrka 94 revisited. I *Recent Studies in the Final Palaeolithic of the European Plain. Proceedings of a U.I.S.P.P. Symposium, Stockholm, 14.–17. October 1999*, redigert av B.V. Eriksen og B. Bratlund, s. 49–60. Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter, 39. Jysk Arkæologisk Selskab, Højbjerg.
- Kjällquist, M. 2001. Gåvor eller avfall? En studie av sex mesolitiska gravar från Tägerup. I *Skånska spår – arkeologi längs Västkustbanan, Tägerup specialstudier*, redigert av P. Karsten og B. Knarrström, s. 32–79. Riksantikvarieämbetet, Lund.
- Kjällquist, M. og B. Friman. 2017. Ljungaviken etapp 2, yta A. Ett överlagrat boplatsoområde från mellanmesolitikum. Blekinge, Sölvesborgs kommun, Sölvesborgs socken, Sölve 3:10 m.fl., fornlämning Sölvesborg 74, Arkeologerna, http://www.academia.edu/download/54757796/Ljungaviken_SU_2017_99.pdf.
- Kjos, O. 2008. Rapport. Arkeologisk utgravning. Aktivitetsområde med kokegroper og et mulig depot. Kubberød, 1/2825, Moss kommune, Østfold fylke. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Klassen, L. 2000. *Frühes Kupfer im Norden. Untersuchungen zu Chronologie, Herkunft und Bedeutung der Kupferfunde der Nordgruppe der Trichterbecherkultur*. Jysk Arkæologisk Selskab, Moesgård Museum.
- Klecha, A. 2017: Characteristics of flint arrowhead surfaces from Bell Beaker ritual features in Supraśl in the light of post-depositional changes (Charakterystyka powierzchni krzemienych grotów strzał z obiektów obrzędowych Pucharów Dzwonowatych w Supraślu w świetle zmian podepozycyjnych). *Studia i Materiały do Badań nad Neolitem i Wczesną Epoką Brązu na Mazowszu i Podlasiu*, Tom VII, Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
- Knell, E.J. 2012. Minimum Analytical Nodules and Late Paleoindian Cody Complex Lithic Technological Organization at Hell Gap, Wyoming. *Plains Anthropologist*, 57(224), 325–351.
- Knutsen, S. og A. Skogsfjord. 2009. Rapport. Arkeologisk utgravning. Bosetningsspor fra st.a., br.a. og j.a. Marum mellom, 137/6. Førstad store, 147/4,38. Sandefjord kommune, Vestfold. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Knutsson, H. 1995. *Slutvandra? Aspekter på övergången från rörlig till bofast tillvaro*. Societas Archaeologica Upsaliensis, Uppsala.
- Knutsson, H. og K. Knutsson. 2010. Vedlegg 4. Slitspåranalyser av fyra material utgrävda vid Rena elv i Åmot kommune. I *Steinalderundersøkelser ved Rena elv. Gråfjellprosjektet. Bind 3*, redigert av K. Stene, s. 575–584. Varia, 76. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Knutsson, H. og K. Knutsson. 2012. Chaine operatoire analys av utvalda flintartefakter från Nøklegård 1, Porsgrunn kommune, Telemark fylke. En undersökning av tillverkning och användning. I *E18 Brunlanesprosjektet. Bind III. Undersøkte lokaliteter fra tidligmesolitikum og senere*, redigert av L. Jaksland, s. 253–304. Varia, 81. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Knutsson, H. og K. Knutsson. 2014. Chaine Operatoire analys av utvalda flintartefakter från Pauler 1 och 6, Larvik kommune, Vestfold fylke. I *E18 Brunlanesprosjektet. Bind I. Forutsetninger og kulturhistorisk sammenstilling*, redigert av L. Jaksland og P. Persson, s. 129–155. Varia, 79. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Knutsson, K., H.Knutsson, J.Apel og H.Glørstad (red.). 2018. *The Technology of Early Settlement in Northern Europe - Transmission of Knowledge and Culture*. The Early Settlement of Northern Europe, 2. Equinox Publishing, Sheffield.
- Koch, E. 1998. *Neolithic bog pots from Zealand, Møn, Lolland and Falster*, Nordiske fortidsminder. Serie B in quarto. Det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab, København.
- Koivisto, S., N. Latvakoski og W. Perttola. 2018. Out of the Peat: Preliminary Geophysical Prospection and Evaluation of the Mid-Holocene Stationary Wooden Fishing Structures in Haapajärvi, Finland. *Journal of Field Archaeology*, 43(3), 166–180.
- Koxvold, L.U. 2013a. Hovland 2 – En mellommesolitisk lokalitet med flere opphold og et råstoffdepot. I *E18 Bommestad–Sky. Undersøkelser av lokaliteter fra mellommesolitikum, Larvik kommune, Vestfold fylke*, redigert av S. Solheim og H. Damlien, s. 80–106. Portal forlag, Kristiansand.
- Koxvold, L.U. 2013b. Funnbearbeiding, katalogiseringsmaler og analysemuligheter. I *E18 Bommestad–Sky. Undersøkelser av lokaliteter fra mellommesolitikum, Larvik kommune, Vestfold fylke*, redigert av S. Solheim og H. Damlien, s. 51–53. Portal forlag, Kristiansand.
- Koxvold, L.U. 2013c. Nordby 2 - Fem funnkonsentrasjoner fra mellommesolitikum. I *E18 Bommestad–Sky. Undersøkelser av lokaliteter fra mellommesolitikum, Larvik kommune, Vestfold fylke*, redigert av S. Solheim og H. Damlien, s. 115–142. Portal forlag, Kristiansand.
- Koxvold, L.U. 2017a. Hydal 3. En lokalitet med kjerne- og skiveøkser fra overgangen mellom tidlig- og mellommesolitikum. I *E18 Rugtvedt – Dørdal. Arkeologiske undersøkelser av lokaliteter fra steinalder og jernalder i Bamble kommune, Telemark fylke*, redigert av S. Solheim, s. 189–206. Portal forlag, Kristiansand.

- Koxvold, L.U., 2017b. Stokke/Polland 1 et oppholdssted fra senmesolittikum og neolitikum, I *E18 Rugtvedt – Dørdal Arkeologiske undersøkelser av lokaliteter fra steinalder og jernalder i Bamble kommune, Telemark fylke*, redigert av S. Solheim, s. 515–538. Portal, Kristiansand.
- Koxvold, L.U. 2017c. Kapittel 14. Tinderholt 1. En tidligmesolittisk lokalitet med primærbearbeiding av flint. I *E18 Rugtvedt – Dørdal. Arkeologiske undersøkelser av lokaliteter fra steinalder og jernalder i Bamble kommune, Telemark fylke*, redigert av S. Solheim, s. 153–170. Portal forlag, Kristiansand.
- Koxvold, L.U. 2017d. Kapittel 12. Tinderholt 2. En tidligmesolittisk lokalitet med spor etter flere opphold. I *E18 Rugtvedt–Dørdal. Arkeologiske undersøkelser av lokaliteter fra steinalder og jernalder i Bamble kommune, Telemark fylke*, redigert av S. Solheim, s. 121–136. Portal forlag, Kristiansand.
- Koxvold, L.U. 2017e. Kapittel 11. Tinderholt 3. En lokalitet fra tidligmesolittikum med to aktivitetsområder. I *E18 Rugtvedt–Dørdal. Arkeologiske undersøkelser av lokaliteter fra steinalder og jernalder i Bamble kommune, Telemark fylke*, redigert av S. Solheim, s. 103–120. Portal forlag, Kristiansand.
- Koxvold, L.U. 2018. Rapport. Arkeologisk utgravning. Steinalderlokalitet. Langemyr. Hovland, 2005/6. Larvik kommune, Vestfold. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Koxvold, L.U., under arbeid. Rapport. Arkeologisk utgravning. Steinalderboplass. Skolt/ Sarpsborg pukkverk. Hauge, 1037/1, 1034/5, 1038/3, Sarpsborg k., Østfold. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Koxvold, L.U. og G. Fossum. 2017. Funnbearbeiding, katalogisering og råstoffanalyser. Erfaringer fra E18 Rugtvedt–Dørdal. I *E18 Rugtvedt–Dørdal. Arkeologiske undersøkelser av lokaliteter fra steinalder og jernalder i Bamble kommune, Telemark fylke*, redigert av S. Solheim, s. 85–96. Portal forlag, Kristiansand.
- Kristiansen, K. 1998. *Europe Before History*. Cambridge University Press, Cambridge.
- Kristiansen, K. 2014. Towards a new paradigm? The third science revolution and its possible consequences in archaeology. *Current Swedish Archaeology*, 22, 11–34.
- Kristiansen, K., M.E. Allentoft, K.M. Frei, R. Iversen, N.N. Johannsen, G. Kroonen, L. Pospieszny, T.D. Price, S. Rasmussen, K.-G. Sjögren, M. Sikora og E. Willerslev. 2017. Re-theorising mobility and the formation of culture and language among the Corded Ware Culture in Europe. *Antiquity*, 91(356), 334–347.
- Kræmer, M.B., 2007. *Et vintereventyr. Sesongsproblematikk rundt en senmesolittisk groptuft på Rødsmoen i Hedmark*, Upublisert hovedfagsoppgave, Universitet i Oslo, Oslo.
- Kutschera, M. 1999. Vestnorsk tidligmesolittikum i et nordvesteuropeisk perspektiv. I *Et hus med mange rom. Vennbok til Bjørn Myhre på 60-årsdagen*, redigert av I. Fuglestedt, T. Gansum og A. Opedal, s. 43–52. Universitetet i Stavanger, Arkeologisk museum i Stavanger, Stavanger.
- Larson, M.L. og M. Kornfeld. 1997. Chipped Stone Nodules: Theory, Method, and Examples. *Lithic Technology*, 22(1), 4–18.
- Larsson, L. 1988. *Ett fangstsambälle för 7000 år sedan: Boplatser och gravar i Skateholm*. Signum, Kristianstad.
- Larsson, L. og A. Sjöström. 2011. Bog sites and wetland settlement during the Mesolithic: research from a bog in central Scania, southern Sweden. *Archäologisches Korrespondenzblatt*, 41(4), 457–472.
- Larsson, L., A. Sjöström og C. Heron. 2017. The Rönneholm Arrow. A Find of a Wooden Arrow-tip with Microliths in the Bog Rönneholms Mosse, Central Scania, Southern Sweden. *Lund Archaeological Review*, 22, 7–20.
- Larsson, M., C. Lindgren og B. Nordqvist. 1997. «Regionalitet under mesolittikum. Från senglasial tid till senatlantisk tid i Syd- och Mellansverige». I Biwall, A., M. Larsson og E. Olsson (red.) *Regionalt och interregionalt. Stenåldersundersökningar i Syd- och Mellansverige: 13–56*. Riksantikvarieämbetet. Arkeologiske Undersökningar Skrifter nr. 23.
- Lidström-Holmberg, C. 2008. Quern tool technologies, Social relations and the becoming of the Northernmost TRB. I *New Perspectives on Querns in Neolithic Societies*, redigert av C. Hamon og J. Graefe, s. 69–92. Dr Rudolf Habelt GmbH, Bonn.
- Lindblom, I., 1980. *Etterundersøkelse og restaurering av en hellekiste fra yngre steinalder, Holtenes i Hurum, Buskerud*. Universitetets Oldsaksamlings Skrifter. Ny rekke 3.
- Lindblom, I. 1984. Former for økologisk tilpasning i mesolittikum i Østfold. *Universitetets oldsaksamlings årbok 1982/1983*, 43–86.
- Lindblom, I. 1990. Rapport fra de arkeologiske undersøkelsene på Saugbruksforeningens tomt Halden kommune, Østfold. Topografisk arkiv. Kulturhistorisk museum. Universitetet i Oslo.
- Linderholm, J., 2010. *The soil as a source material in archaeology. Theoretical considerations and pragmatic applications*, *Archaeology and Environment* 25. Department of historical, philosophical and religious studies, Umeå.
- Ling J., Z. Stos-Gale, L. Grandin, K. Billström, E. Hjärthner-Holdar og P-O. Persson. 2014. Moving metals II: Provenancing Scandinavian Bronze Age artefacts by lead isotope and elemental analyses. *Journal of Archaeological Science*, 41 (1), 106–132.

- Lohne, Ø.S., J. Mangerud og H.H. Birks. 2014. IntCal13 calibrated ages of the Vedde and Saksunarvatn ashes and the Younger Dryas boundaries from Kråkenes, western Norway. *Journal of Quaternary Science*, 29, 506–507. <https://doi.org/10.1002/jqs.2722>
- Longva, O. 1994. Flood Deposits and Erosional Features from the Catastrophic Drainage of Preboreal Glacial Lake Nedre Glåmsjø, SE Norway. Upublisert doktorgradsavhandling. Universitetet i Bergen, Geologisk institutt, Bergen.
- Lødøen, T.K. 1998. Interpreting Mesolithic axe deposits from a region in Western Norway. I *The Archaeology of Lithuania and Western Norway: Status and Perspectives*, redigert av V. Kazakevičius, A. Bruen Olsen og D.N. Simpson, s. 195–204. *Archaeologica Baltica*, 3. Lithuanian Institute of History, Vilnius.
- Lødøen, T.K. 2001. Økser som offer i fangststeinalderen i Sogn. *Arkeo*, 2001, 4–10.
- Lødøen, T.K. 2003. Kulturminneregistreringer Tyin. Årsrapport. Fase 1A - 2002. Upublisert rapport. Universitetet i Bergen, Bergen Museum og Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Bergen og Oslo.
- Lødøen, T.K. 2015. Treatment of corpses, consumption of the soul and production of rock art: Approaching Late Mesolithic mortuary practices reflected in the rock art of Western Norway. *Fennoscandia archaeologica*, 32, 79–99.
- Malmström, H., M.T.P. Gilbert, M.G. Thomas, M. Brandström, J. Storå, P. Molnar, P.K. Andersen, C. Bendixen G. Holmlund, A. Götherström og E. Willerslev. 2009. Ancient DNA Reveals Lack of Continuity between Neolithic Hunter-Gatherers and Contemporary Scandinavians. *Current Biology*, 19, 1–5.
- Malmström, H., T. Günther, E.M. Svensson, A. Juras, M. Fraser, A.R. Munters, Ł. Pospieszny, M. Törv, J. Lindström, A. Götherström, J. Storå og M. Jakobsson. 2019. The genomic ancestry of the Scandinavian Battle Axe Culture people and their relation to the broader Corded Ware horizon. *Proceedings of the Royal Society B*, 286, 20191528. <https://doi.org/10.1098/rspb.2019.1528>
- Mamen, J. 2018. Köppens klimaklassifikasjon. I *Store norske leksikon*.
- Mangerud, J., H.H. Birks, L.S. Halvorsen, A.L.C. Hughes, O. Nashoug, J.P. Nystuen, A. Paus, R. Sørensen, og J.I. Svendsen. 2018. The timing of deglaciation and sequence of pioneer vegetation at Ringsaker, eastern Norway – and an earthquake-triggered landslide. *Norwegian Journal of Geology*, 98, 315–332. <https://dx.doi.org/10.17850/njg98-3-03>
- Mangerud, J., R. Gyllencreutz, Ø. Lohne, J.I. Svendsen. 2011. Chapter 22 - Glacial History of Norway. I *Developments in Quaternary Sciences, Quaternary Glaciations - Extent and Chronology*, redigert av J. Ehlers, P.L. Gibbard og P.D. Hughes, s. 279–298. Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-0-444-53447-7.00022-2>
- Manninen, M.A., M. Tallavaara og H. Seppä. 2018. Human responses to early Holocene climate variability in eastern Fennoscandia. *Quaternary International*, 465, 287–297. <https://doi.org/10.1016/j.quaint.2017.08.043>
- Manninen, M.A., H. Damlien, J.I. Kleppe, K. Knutsson, A. Murashkin, A. Niemi, C.S. Rosenvinge og P. Persson. 2021. First encounters in the north: Cultural diversity and gene flow in Early Mesolithic Scandinavia. *Antiquity*, 1–19. <https://doi.org/10.15184/aqy.2020.252>
- Mansrud, A. 2008. Rødbøl 54 – Boplasspor fra mellommesolitikum og kokegropfelt fra eldre jernalder. I *Steinalderboplasser, boplasspor, graver og dyrkningsspor. E18-prosjektet Vestfold. Bind 2*, redigert av L.E. Gjerpe, s. 235–284. *Varia*, 72. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Mansrud, A. 2013. En mikrolitt til besvær? Typologi, kronologi og komposittredskaper i østnorsk mellommesolitikum. *Viking*, 76, 63–86.
- Mansrud, A. 2014. Mobil eller bofast? Erverv, landskap og mobilitet i mellommesolittiske kystsamfunn i Øst-Norge (8300–6300 f. Kr.). *Norsk Maritimt Museums Årbok*, 2013, 67–108
- Mansrud, A. 2017a. Erverv som kosmologi? En relasjonell tilnærming til dyrebein, bosetningsmønstre og teknologi i mellommesolittiske kystsamfunn i det nordøstlige Skagerak (8300–6300 f.Kr.). Upublisert doktorgradsavhandling. Universitetet i Oslo, Oslo.
- Mansrud, A. 2017b. Untangling Social, Ritual and Cosmological Aspects of Fishhook Manufacture in the Middle Mesolithic Coastal Communities of NE Skagerak. *The International Journal of Nautical Archaeology*, 46(1), 31–47.
- Mansrud, A. 2018a. Rapport. Arkeologisk utgraving. Sjømannshjemmet. Steinalderbolass med funn og C14-dateringer fra seinmesolittisk fase 4 og tidlignepolitikum. Oslo. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Mansrud, A., 2018b. Rapport arkeologisk utgraving undersøkelse av lokaliteter fra steinalder i forbindelse med feltkurs 2017/2018. Brukjerr 3 og Brukjerr 8, Molland, 82/1, Grimstad, Aust-Agder. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.

- Mansrud, A. og C.S.R. Eymundsson. 2016. Socialized landscapes? Lithic Clusters, Hearths and Relocation of Rituals at Middle Mesolithic Sites in Eastern Norway. *Fennoscandia archaeologica*, 33, 27–55.
- Mansrud, A. og P. Persson. 2016. Rapport. Arkeologisk utgravning. Sandholmen, sikringsundersøkelse av groptuffer fra eldre steinalder. Askim, Østfold. Sandhuholmen og Åser 22/2 og Vesterskog 22/3. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Mansrud, A. og P. Persson. 2018. Waterworld: Environment, Animal Exploitation, and Fishhook Technology in the North-Eastern Skagerrak Area During the Early and Middle Mesolithic (9500–6300 cal. BC). I *Ecology of Early Settlement in Northern Europe. Conditions for Subsistence and Survival*, redigert av P. Persson, F. Riede, B. Skar, H.M. Breivik og L. Jonsson, s. 129–166. The Early Settlement of Northern Europe, 1. Equinox Publishing, Sheffield.
- Mansrud, A. og Z. Glørstad. 2020. Rapport. Arkeologisk utgravning. Komplekst røysanlegg med gravrøys, rydningsrøyser og øksedepot. Li, 7/9, Åros, 98/5, Ullvika øvre 39/41. Suaherad og Nome kommuner. Telemark. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Mansrud, A. og M. Kutschera. 2020. Roe deer as raw material for Middle Mesolithic fishhooks? An experimental approach to the manufacture of small bone fishhooks. *EXARC Journal*, 2020/3, <https://exarc.net/ark:/88735/10526>
- Mansrud, A. og I.M. Berg-Hansen. 2021. Animist Ontologies in the Third Millennium BCE? Hunter-Gatherer Persistency and Human–Animal Relations in Southern Norway: The Alveberget Case. *Open Archaeology*, vol. 7, no. 1, 2021, 868–888. <https://doi-org.ezproxy.uio.no/10.1515/opar-2020-0176>
- Mansrud, A., J.-S. F. Stokke, S. Viken og I.M. Berg-Hansen, under arbeid. Boplass fra yngre steinalder med kulturlag, organisk materiale og keramikk. Bjelland 218/4, Arendal, Agder. Arkeologisk rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Martens, I. og A. Hagen. 1961. *Arkeologiske undersøkelser langs elv og vann. Gyrinosvatn, Hallingdal og Tokke-Vinje-vassdraget, Telemark. Meddelelser om registreringer og utgravninger i forbindelse med vassdragsreguleringer 1959*. Norske oldfunn, vol. X. Oldsaksamlingen, Oslo.
- Martinsen, J.R.P. og J. Bergstøl, under arbeid. Rapport. Arkeologisk utgravning. Brenntjernet, Stange, Hedmark. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Matsumoto, M. 2004. Austein og Melau. Tidligmesolittiske boplasser i Vestfold. *Viking*, 67, 49–68.
- Matsumoto, M. og E. Uleberg. 2006. Sandbekk – En tidligmesolittisk boplass i Rakkestad kommune i Østfold. *Viking*, 69, 45–68.
- Matsumoto, M. og E. Uleberg, under arbeid. Steinalderen i Sørøst-Norge. Oppsummering og fraglig potensiale for Oldsaksamlingen. Manuskript.
- McCoy, M. D. 2020. The Site Problem: A Critical Review of the Site Concept in Archaeology in the Digital Age. *Journal of Field Archaeology*, 45(sup1), 18–26.
- Meijer, E. 2015. Structure from Motion as Documentation technique for Rock Art. *Adoranten*, 2015, 66–73.
- Melheim, A.L. 2015. *Recycling Ideas: Bronze Age Metal Production in Southern Norway*. BAR international series, 2715. Archaeopress, Oxford.
- Melheim, L., N. Anfinset og C. Prescott. 2016. Bronze casting and cultural connections: Bronze Age workshops at Hunn, Norway. *Prähistorische Zeitschrift*, 91(1), 42–67.
- Melheim, L., L. Grandin, L., P-O. Persson, K. Billström, Z. Stos-Gale, J. Ling, A. Williams, I. Angelini, C. Canovaro, E. Hjärthner-Holdar og K. Kristiansen. 2018. Moving metals III: Possible origins for copper in Bronze Age Denmark based on lead isotopes and geochemistry. *Journal of Archaeological Science*, 96, 85–105.
- Melvold, S. 2006a. Lokalitet 3, Haldenprosjektet – en casestudie. En senmesolittisk boplass vurdert ut fra tidligere forskning og sosiale aspekter. Upublisert hovedfagsavhandling. Universitetet i Oslo.
- Melvold, S.A. 2006b. Rapport. Arkeologisk utgravning. Boplassfunn fra yngre steinalder. Skjolnes, 7/33, Farsund, Vest-Agder. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Melvold, S. A. 2011. Råstoff og kommunikasjon i pionerfasen. *Primitive tider*, 13, 31–47.
- Melvold, S.A. 2012. Rapport. Arkeologisk utgravning. Boplassfunn eldre steinalder–bronsealder. Eidsvold Verk 97/1, Eidsvoll, Akershus. E6-prosjektet Dal-Minnesund. Delrapport 1 av 6 – Andelva. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Melvold, S.A. 2014. Vestfoldbaneprojektets bakgrunn og administrative forhold. I *Vestfoldbaneprojektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 1. Tidlig- og mellommesolittiske lokaliteter i Vestfold og Telemark*, redigert av S.A. Melvold og P. Persson, s. 10–23. Portal forlag, Kristiansand.
- Melvold, S.A. 2015. Grønnslettвика i Farsund. En neolittisk fangstboplass med kulturlag og traktbegerkeramikk. I *Arkeologiske undersøkelser 2005–2006*, redigert av I.M. Berg-Hansen, s. 108–118. Portal forlag, Kristiansand.

- Melvold, S.A. og L. Eigeland. 2014. Langangen Vestgård 1. En boplass fra siste del av mellommesolitikum med trinnøksproduksjon og strukturer. I *Vestfoldbaneprojektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 1. Tidlig- og mellommesolittiske lokaliteter i Vestfold og Telemark*, redigert av S.A. Melvold og P. Persson, s. 239–276. Portal forlag, Kristiansand.
- Melvold, S.A. og P. Persson (red.). 2014. *Vestfoldbaneprojektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 1. Tidlig- og mellommesolittiske lokaliteter i Vestfold og Telemark*. Portal forlag, Kristiansand.
- Melvold, S.A., G. Reitan, I.M. Eggen og L. Eigeland. 2014. Utgravningsstrategi, metode og dokumentasjon. I *Vestfoldbaneprojektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 1. Tidlig- og mellommesolittiske lokaliteter i Vestfold og Telemark*, redigert av S.A. Melvold og P. Persson, s. 60–71. Portal forlag, Kristiansand.
- Midgley, M. 2008. *The Megaliths of Northern Europe*. Routledge, London og New York.
- Midtbø, I., L. Prøsch-Danielsen og S. K. Helle. 2000. Den Holocene (etteristidens) strandlinje i området Mandal–Kristiansand. Vest-Agder, Sør-Norge: Et forprosjekt. I *Norsk kvartærbotanikk ved årtusenskiftet*, vol. AmS-Varia, redigert av Lotte Selsing, s. 37–49, vol. 37. Arkeologisk museum i Stavanger, Stavanger.
- Mikkelsen, E., 1974. Kasin graven en stridsøksgrav fra yngre steinalder i Heddal, Telemark. *Viking* 38, 117–136.
- Mikkelsen, E. 1975a. Mesolithic in South-Eastern Norway. *Norwegian Archaeological Review*, 8(1), 19–35.
- Mikkelsen, E. 1975b. Noen betraktninger omkring C14-datering av Tørkop-boplassen i Idd. *Nicolay Arkeologisk Tidsskrift*, 19, 19–21.
- Mikkelsen, E. 1977. Østnorske veideristninger – kronologi og øko-kulturelt miljø. *Viking*, 40, 147–201.
- Mikkelsen, E. 1978a. De første “nordmenn” på bunnen av Nordsjøen. *Naturen*, 3, 25–35.
- Mikkelsen, E. 1978b. Seasonality and Mesolithic Adaption in Norway. I *New Directions in Scandinavian Archaeology*, redigert av K. Kristiansen og C. Paludan-Müller, s. 79–119. *Studies in Scandinavian Prehistory and Early History*, 1. Nationalmuseet, København.
- Mikkelsen, E. 1984. Neolitiseringsen i Østnorge. *Universitetets Oldsaksamling Årbok 1982/1983*, 87–128.
- Mikkelsen, E. 1989a. *Fra jeger til bonde. Utviklingen av jordbruksamfunn i Telemark i steinalder og bronsealder*. Universitetets oldsaksamlings skrifter, Ny rekke, 11. Universitetets oldsaksamling, Oslo.
- Mikkelsen, E. 1989b. En 6000 år gammel steinalderhytte i Heradsbygd. Vinterkvarter for elg- og beverfangst. *Alfarheim, Årbok for Elverum*, 4, 39–54.
- Mikkelsen, E. 2006. Forord. I *Faglig program. Bind 1. Steinalderundersøkelser*, redigert av H. Glørstad. Varia, 61. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Mikkelsen, E. T.B. Ballin og A.K. Hufthammer. 1999. Tørkop. A Boreal Settlement in South-Eastern Norway. *Acta Archaeologica*, 70, 25–57.
- Mikkelsen, E. og H.I. Høeg. 1977. Hakker av elg- og hjortehorn funnet i Norge. *Universitetets Oldsaksamling årbok 1975–76*, 11–28.
- Mikkelsen, E. og H.I. Høeg. 1979. A reconsideration of Neolithic agriculture in Eastern Norway. *Norwegian Archaeological Review*, 12, 3–47.
- Mikkelsen, E. og P.O. Nybruget. 1975. Jakt og fiske i steinbrukende tid i Hedmark. *Norsk skogbruksmuseum Årbok 1972–1975*, 87–112.
- Mjærum, A. 2004. Å gi øksene liv. Et biografisk perspektiv på slipte flintøkser fra sørøstnorsk tidlig- og mellomneolitikum. Upublisert hovedfagsoppgave. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Mjærum, A. 2008a. Rapport. Arkeologisk utgravning. Bosetningsspor i utmark. Løve øvre 1046/1, Larvik komune, Vestfold. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Mjærum, A. 2008b. Rapport. Arkeologisk utgravning. Kullgroper, rydningsrøysfelt og steinalderboplass. Løten prestegård (20/1), Engen av Roko (240/4), Osmyren øvre av Veideberg (241/5) og Nøkleby (243/1), Løten k., Hedmark. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Mjærum, A. 2009. Boplass og veideristninger ved Sjømannskolen i Oslo. I *Arkeologiske undersøkelser 2003–2004*, redigert av J. Bergstøl, s. 179–187. Varia, 77. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Mjærum, A. 2010. Rapport. Arkeologisk utgravning. Hovedvannledningsprosjektet, delrapport 2. Vøien I: Bosetningsspor fra tidligneolitikum og bronsealder. Vøien 78/1, Bærum kommune, Akershus. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Mjærum, A. 2012a. Boplasspor fra mellommesolitikum og bosetnings- og dyrkningsspor fra eldre jernalder på Unnerstvedt og Ragnhildrød (lok.35). I *E18-prosjektet Gulli–Langåker. Jorbruksbosetning og graver i Tønsberg og Stokke. Bind 2*, redigert av L.E. Gjerpe og A. Mjærum, s. 19–71. Fagbokforlaget, Bergen.
- Mjærum, A. 2012b. The bifacial arrowheads in Southeast Norway: A chronological study. *Acta Archaeologica*, 83, 105–145.

- Mjærum, A. 2012c. Nye åkre og gamle funn. Metodiske betraktninger om undersøkelser av sørøstnorske steinalderboplasser i dyrket mark. *Primitive tider*, 14, 15–30.
- Mjærum, A. (red.). 2015. Rapport. Arkeologiske utgravninger av lokaliteter fra steinalder og fangstgrop fra middelalder ved Røyrtjønnen, Pålbufjorden. Feltsesongen 2012. Hol og Nore og Uvdal kommuner, Buskerud. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Mjærum, A. 2016. De første fiskerne i fjellet. I *Fjellfiske i fortiden. Årtusener med svømmende rikdom*, redigert av A. Mjærum og E.U. Wammer, s. 55–78. Portal forlag, Kristiansand.
- Mjærum, A. 2018a. Hunting Elk at the Foot of the Mountains: Remains from 8,000 Years of Foraging at the Edge of the Hardangervidda Plateau in Southern Norway. I *Ecology of Early Settlement in Northern Europe. Conditions for Subsistence and Survival*, redigert av P. Persson, F. Riede, B. Skar, H.M. Breivik og L. Jonsson, s. 167–195. The Early Settlement of Northern Europe, 1. Equinox Publishing, Sheffield.
- Mjærum, A. 2018b. Rapport. Arkeologisk utgravning. Mellommesolitittiske groptufter, bosetningsspor fra bronse- og jernalder og kullgrop fra nyere tid. Eidsberg fengsel, Østereng, 51/6, Eidsberg, Østfold. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Mjærum, A. 2019. Hinterland Discoveries. Middle Mesolithic Woodland Utilization and the Case of the Eidsberg Site, Eastern Norway. *Current Swedish Archaeology*, 26, 159–188.
- Mjærum, A. 2020. Jordbruk i grenseland – Utviklingen av jordbruket på Hedmarken og i Østerdalen frem til ca. 570 e.Kr. I *Ingen vei utenom. Utgravninger i forbindelse med etablering av ny rv. 3/25 i Løten og Elverum, Region Innlandet*, redigert av Christian Løchsen Rødsrud og Axel Mjærum. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Mjærum, A. 2021. Rapport. Arkeologisk Utgravning. Dal Øvre, 46/4, Frogn kommune, Akershus. Havsjødalen, et boplassområde fra Nøstvetfasen. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Mjærum, A., under arbeid. A matter of perspective. Responses to landscape changes in the Oslo Fjord in the Late Mesolithic.
- Mjærum, A., Ø. Amundsen og G. Reitan. 2008. Boplassen Nøkleby og yngre steinalder i Follo. *Follominne* 2008 31–49.
- Mjærum, A. og W. Helliksen. 2009. Rapport. Arkeologisk utgravning. Steinalderboplass i dyrket mark, nedgravninger fra vikingtid–nyere tid, og løsfunn fra middelalder–nyere tid. Røbsrudprosjektet, delrapport: id-91748 og id 91751. Røbsrud (Rufsrud), 105/1, Lørenskog, Akershus. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Mjærum, A. og E.K. Friis. 2016. Epilog: Noen pessimistiske tanker om tilstanden til kulturminnene ved våre fjellvann. I *Fjellfiske i fortiden. Årtusener med svømmende rikdom*, redigert av A. Mjærum og E.U. Wammer, s. 229–236. Portal forlag, Kristiansand.
- Mjærum, A. og E.U. Wammer (red.). 2016. *Fjellfiske i fortiden. Årtusener med svømmende rikdom*. Portal forlag, Kristiansand.
- Mjærum, A., K. Ødeby og J.A. Havstein. 2018a. Rapport. Arkeologisk utgravning. To lokaliteter fra mellommesolitikum, løsfunn fra steinalder/bronsealder og åkre fra eldre jernalder. Norby vestre (104/1, 27) og Kirkerud (115/1), Ås k., Akershus. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Mjærum, A., O.C. Lønaas, S. Viken og G. Reitan. 2018b. Prosjektplan og faglige problemstillinger for E18 Tvedestrand–Arendal-prosjektet. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand–Arendal*, s. 31–3, redigert av G. Reitan og L. Sundström. Cappelen Damm Akademisk.
- Mjærum, A. og A. Mansrud. 2020. Resource management in Late Mesolithic Eastern Norway? Fishing in the coastal, interior and mountain areas and its socio-economic implications. I *The Coastal Landscapes of the Mesolithic: Human Engagement with the Coast from the Atlantic to the Baltic Sea*, redigert av A. Schülke, s.264–299. Routledge, London.
- Monnier, G., E. Frahm, B. Luo og K. Missal. 2018. Developing FTIR Microspectroscopy for the Analysis of Animal-Tissue Residues on Stone Tools. *Journal of Archaeological Method and Theory*, 25(1), 1–44.
- Moore, J.H. 2001. Evaluating Five Models of Human Colonization. *American Anthropologist, New Series*, 103(2), 395–408.
- Murchie, T.J., M. Kuch, A.T. Duggan, M.L. Ledger, K. Roche, J. Klunk, E. Karpinski, D. Hackenberger, T. Sadoway, R. MacPhee, D. Froese og H. Poinar. 2020. Optimizing extraction and targeted capture of ancient environmental DNA for reconstructing past environments using the PalaeoChip Arctic-1.0 bait-set. *Quaternary Research*, 99, 1–24. <https://doi.org/10.1017/qua.2020.59>
- Mökkönen, T. 2013. Stone setting filled with red ochre from the Keelajarju site, northernmost Baltic Sea region: a Stone Age grave in the context of north European burial traditions. *Fennoscandia archaeologica*, 30, 13–36.

- Nakrem, H.A. og D. Worsley. 2011. Jordas eldste oldtid. Kambrium, ordovicium, silur – et yrende liv i havet: 542–416 Ma. I *Landet blir til. Norges geologi*, redigert av J.B. Ramberg, I. Bryhni og A. Nøttvedt, s. 148–177. Norsk Geologisk Forening, Trondheim.
- Nesje, A. 2009. Latest Pleistocene and Holocene alpine glacier fluctuations in Scandinavia. *Quaternary Science Reviews*, 28(21), 2119–2136.
- Nesje, A. og S.O. Dahl. 2001. The Greenland 8200 cal. yr BP event detected in loss-on-ignition profiles in Norwegian lacustrine sediment sequences. *Journal of Quaternary Science*, 16, 155–166. <https://doi.org/10.1002/jqs.567>
- Niekus, M. J. L. Th., P. H. J. I., Ploegaert, J.T. Zeiler og L. Smits. 2016. A small Middle Mesolithic cemetery with cremation burial from Rotterdam, the Netherlands. I *Mesolithic Burials. Rites, symbols and social organization of early postglacial communities. International Conference, Halle (Saale), Germany, 18th–21st September 2013*, redigert av J.M. Grünberg, B. Gramsch, L. Larsson, J. Orschiedt og H. Meller, s. 569–592. Tanungen des Landesmuseums für Vorgeschichte Halle, Band 13/II, 2016.
- Nielsen, P.O. 1978. Die Flintbeile der Trichterbecherkultur in Dänemark. *Acta Archaeologica*, 48, 61–138.
- Nielsen, P.O. 1997 De ældste langhuse. Fra toskibede til treskibede huse i Norden. *Bebyggelsehistorisk tidsskrift*, 33, 9–30.
- Nielsen, S.V. 2016. Rapport. Arkeologisk utgravning. Erosjonssikring av boplassfunn. Brovoll, 9/8. Trysil kommune, Hedmark fylke. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Nielsen, S.V. 2017. Long blades and Phantom Cores: A Case of Long-Distance Stone Tool Refitting (Southern Norway). *Lithic Technology*, 42(1), 24–34. <https://doi.org/10.1080/01977261.2016.1268994>
- Nielsen S.V. 2018 Rapport Arkeologisk Utgravning Myrfunn fra Jortveit, Jortveit, 172/2, Grimstad, Aust-Agder. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Nielsen, S.V. 2020. Wave? What wave? Testing for impact of the Garth tsunami (3500 BCE) on Neolithic coastal settlements in Western Norway. *Journal of Archaeological Science Report*, 33, 102464. <https://doi.org/10.1016/j.jasrep.2020.102464>
- Nielsen, S.V. og I.M. Berg-Hansen. 2017. Rapport. Arkeologisk utgravning. To mesolittiske boplasser på Krøgenesåsen. Krøgenes, Gnr. 511/5,22, 109. Arendal k., Aust-Agder. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Nielsen, S.V. og S. Solheim. 2017. Kapittel 15. Skeid. En tidligmesolittisk lokalitet med reduksjon av strandflintknoller. I E18 Rugtvedt-Dørdal. Arkeologiske undersøkelser av lokaliteter fra steinalder og jernalder i Bamble kommune, Telemark fylke, redigert av S. Solheim, s. 171–188. Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo. Portal forlag, Kristiansand.
- Nielsen, S.V., S. Solheim og P. Persson. 2019. De-Neolithisation in southern Norway inferred from statistical modelling of radiocarbon dates. *Journal of Anthropological Archaeology*, 53, 82–91.
- Nielsen, S. V. og P. Persson. 2020. The Jortveit farm wetland: A Neolithic fishing site on the Skagerrak coast, Norway. *Journal of wetland archaeology*, 1–24.
- Nilsson, B. og C. Hanlon. 2006. Life and work during 5,000 years. I *In the Wake of a Woman. The Stone Age Pioneering of North-eastern Scania, Sweden, 10,000–5000 BC. The Årup settlements*, redigert av P. Karsten og B. Nilsson, s. 57–113. Riksantikvarieämbetet, Lund.
- Nilsson Stutz, L. 2014. Mortuary practices. I *The Oxford Handbook of the Archaeology and Anthropology of Hunter-Gatherers*, redigert av V. Cummings, P. Jordan og M. Zvelebil, s. 712–728. Oxford University Press, Oxford.
- Norbakk, E. 2017. Traktbegerkulturens religiøse og rituelle liv. En diskursanalyse av skandinaviske arkeologisk forskning. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Bergen, Bergen.
- Nordqvist, B. 1999. The chronology of the western Swedish Mesolithic and Late Paleolithic: old answers in spite of new methods. I *The Mesolithic of Central Scandinavia*, redigert av J. Boaz, s. 235–254. Universitetets Oldsaksamlings Skrifter, Ny rekke, 22. Universitetets Oldsaksamling, Oslo.
- Nordqvist, K. og V-P. Herva. 2013. Copper Use, Cultural Change and Neolithization in North-Eastern Europe (c. 5500-1800 BC). *European Journal of Archaeology*, 16(3), 401–432.
- Nummedal, A. og A. Bjørn. 1930. Boplassfund fra yngre steinalder i Aust-Agder. *Universitetets Oldsaksamling Årbok*, 1929, 21–109.
- Nyland, A. 2012. Lokaliseringsanalyse av tidligneolittiske pionerboplasser. I *Havvind – paleogeografi og arkeologi*, redigert av H. Glørstad, H. og F. Kvalø, s. 70–96. Arkeologisk rapport, 2012:12. Norsk Maritimt Museum og Kulturhistorisk Museum, Oslo.
- Nyland, A.J. 2016. Humans in Motion and Places of Essence. Variations in rock procurement practices in the Stone, Bronze and Early Iron Ages, in southern Norway. Upublisert doktorgradsavhandling. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Insitutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.

- Nyland, A. 2018. An Ordinary Early Mesolithic Site in South-Eastern Norway. I *Early Economy and Settlement in Northern Europe. Pioneering, Resource Use, Coping With Change*, redigert av H.P. Blankholm, s. 369–385. The Early Settlement of Northern Europe, 3. Equinox Publishing, Sheffield.
- Nyland, A. 2020. Nodal points in a Mesolithic mobile coastal world: monumental quarries in south Norway. I *The Coastal Landscapes of the Mesolithic: Human Engagement with the Coast from the Atlantic to the Baltic Sea*, redigert av A. Schülke, s. 341–358. Routledge, London.
- Nymo, P. 2014a. *Beretning fra arkeologisk registrering under vann. Årene 1994, 1995, 1996, 1997 Hummervikholmen, Søgne i Vest-Agder*. Arkeologisk rapport, 2012:7. Norsk Maritimt Museum, Oslo.
- Nymo, P. 2014b. *Arkeologisk gransking av sjøbunnslag etter søknad om dispensasjon fra lov om kulturminner §8 første ledd for mudring på lokalitet med id 100502. Hummervikholmen, Søgne, Gnr.32, Bnr.68*. Arkeologisk rapport, 2014:3. Norsk Maritimt Museum, Oslo.
- Nymo, P. 2014c. Steinaldermysteriet ved Hummervikholmen. *Søgne Historielag Årbok*, 2014, 48–61.
- Nymo, P. og B. Skar. 2011. The Unappreciated Cultural Landscape: indications of submerged Mesolithic settlement along the Norwegian southern coast. I *Underwater Archaeology and the Submerged Prehistory of Europe*, redigert av J. Benjamin, C. Bonsall, C. Pickard og A. Fischer, s. 38–54. Oxbow Books, Oxford.
- Nymo, P. og B. Skar. 2012. Paradis - og andre indikasjoner på undersjøiske lokaliteter fra mesolittisk tid langs den norske sørlandskysten. *Norsk Maritimt Museum Årbok*, 2010, 91–113.
- Nærøy, A.J. 2000. *Stone Age Living Spaces in Western Norway*. BAR International Series, 857. Archaeopress, Oxford.
- Nærøy, A.J. 2018. Early Mesolithic spatial conformity in southern Norway. *Journal of Archaeological Science: Reports*, 18, 905–912.
- Nørgaard, H.W. 2018. *Bronze Age Metalwork. Techniques and traditions in the Nordic Bronze Age 1500–1100 BC*. Archaeopress, Oxford.
- Nørgaard, H.W., E. Pernicka og H. Vandkilde. 2019. On the trail of Scandinavia's early metallurgy: Provenance, transfer and mixing. *PLOS ONE*, 14(12): e0227504.
- Olsen, A.B. 1992. *Kotedalen – en boplass gjennom 5000 år. Bind 1. Fangstbosetning og tidlig jordbruk i vestnorsk steinalder: Nye funn og nye perspektiver*. Universitetet i Bergen, Historisk museum, Bergen.
- Olsen, A.B. og S. Alsaker. 1984. Greenstone and diabase utilization in the stone age of western Norway: Technological and socio-cultural aspects of axe and adze production and distribution. *Norwegian Archaeological Review*, 17, 71–103. <https://doi.org/10.1080/00293652.1984.9965401>
- Olsen, D.E.F. 2013. Hovland 1 – En boplass fra mellommesolitikum. I *E18 Bommestad-Sky. Undersøkelser av lokaliteter fra mellommesolitikum, Larvik kommune, Vestfold fylke*, redigert av S. Solheim og H. Damlien, s. 171–197. Portal forlag, Kristiansand.
- Olsen, D.E.F. 2020. Jakt og fangst på Hardangervidda og Nordfjella 4000–1500 f.Kr. Upublisert doktorgradsavhandling. Universitetet i Bergen, Bergen.
- Parducci, L., K.D. Bennett, G.F. Ficetola, I.G. Alsos, Y. Suyama, J.R. Wood og M.W. Pedersen. 2017. Ancient plant DNA in lake sediments. *New Phytologist*, 214(3), 924–942.
- Paus, A., 2010. Vegetation and environment of the Rødalen alpine area, Central Norway, with emphasis on the early Holocene. *Vegetation History and Archaeobotany*, 19, 29–51. <https://doi.org/10.1007/s00334-009-0228-4>
- Paus, A. og V. Haugland. 2017. Early- to mid-Holocene forest-line and climate dynamics in southern Scandes Mountains inferred from contrasting megafossil and pollen data. *The Holocene*, 27, 361–383. <https://doi.org/10.1177/0959683616660172>
- Persson, C., M. Kjällquist og K. H. Dehman. 2020. A newly discovered South Swedish Mesolithic settlement with more than 50 huts or houses, Ljungaviken. Paper presented at the Meso 2020, Toulouse, France.
- Persson, P., 1999. *Neolitikums början. Undersökningar kring jordbrukets introduktion i Nordeuropa, Kust till kust-böcker*. Vol. 1. Uppsala, Göteborg.
- Persson, P. 2008. Nauen 5.2 – Stenåldersboplatser och fossil åkermark. I *E18-prosjektet Vestfold. Bind 2. Steinalderboplasser, boplasspor, graver og dyrkningsspor*, redigert av L.E. Gjerpe, s. 163–198. *Varia*, 72. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Persson, P. 2010a. Lokalt landskap. I *Steinalderundersøkelser ved Rena elv. Gråfjellprosjektet. Bind 3*, redigert av K. Stene, s. 11–30. *Varia*, 76. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Persson, P. 2010b. Frågeställningar. I *Steinalderundersøkelser ved Rena elv. Gråfjellprosjektet. Bind 3*, redigert av K. Stene, s. 43–49. *Varia*, 76. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.

- Persson, P. 2010c. Rapport. *Tilläggsregistrering Hamresanden, Steinalderlokalitet ID 106638 Kristiansand kommune, Vest-Agder fylke, Reguleringsplan – gnr 98/ – Hamresanden hotell- og campingområde. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Oslo.*
- Persson, P. 2010d. Os. Neolitisk boplatz med Hedmarks äldsta keramik. I *Steinalderundersøkelser ved Rena elv. Gråffellprosjektet. Bind 3*, redigert av K. Stene, s. 386–399. *Varia*, 76. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Persson, P. 2010e. Svingen. En lokalitet med skjørbrent stein” från bronsålder? I *Steinalderundersøkelser ved Rena elv. Gråffellprosjektet. Bind 3*, redigert av K. Stene, s. 195–199. *Varia*, 76. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Persson, P. 2013. Changes during the Late Mesolithic in the Central Scandinavian inland. I *Counterpoint. Essays in archaeology and heritage in honour of Professor Kristian Kristiansen*, redigert av S. Bergerbrant og S. Sabatini, s. 29–34. Archaeopress, Oxford.
- Persson, P. 2014a. Prestemoen 1. En plats med ben från mellanmesolitikum. I *Vestfoldbaneprojektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 1. Tidlig- og mellommesolittiske lokaliteter i Vestfold og Telemark*, redigert av S.A. Melvold og P. Persson, s. 202–227. Portal forlag, Kristiansand.
- Persson, P. 2014b. Lokalt landskap. I *Vestfoldbaneprojektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 1. Tidlig- og mellommesolittiske lokaliteter i Vestfold og Telemark*, redigert av S.A. Melvold og P. Persson, s. 24–36. Portal forlag, Kristiansand.
- Persson, P. 2018. The Earliest Settlement in the Middle Scandinavian Inland: A Discussion about Joel Boaz’s Pioneers in the Mesolithic. I *Ecology of Early Settlement in Northern Europe. Conditions for Subsistence and Survival*, redigert av P. Persson, F. Riede, B. Skar, H.M. Breivik og L. Jonsson, s. 197–217. *The Early Settlement of Northern Europe*, 1. Equinox Publishing, Sheffield.
- Persson, P., F. Riede, B. Skar, H.M. Breivik og L. Jonsson (red.). 2018. *Ecology of Early Settlement in Northern Europe. Conditions for Subsistence and Survival*. *The Early Settlement of Northern Europe*, 1. Equinox Publishing, Sheffield.
- Persson, P., M.A. Manninen og E. Daskalaki. 2019. The hidden sources. Combining aDNA, stone tools, and computer modeling in the study of human colonization of Norway, I *HELSINKI HARVEST Proceedings of the 11th Nordic Conference on the Application of Scientific Methods in Archaeology*, redigert av P. Pesonen, K. Mannermaa, L. Seppänen og M.A. Manninen, s 11–31. The archaeological society of Finland, Helsinki.
- Piličiauskas, G., G. Kluczynska, D. Kisieliene, R., Skipitytė, K. Peseckas, S., Matuzevičiūtė, H. Lukešová, A., Lucquin, O.E. Craig, H.K. Robson. 2020: Fishers of the Corded Ware Culture in the Eastern Baltic. *Acta Archaeologica* 91(1): 95–120. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0390.2020.12223.x>
- Pilø, L., E. Finstad, C. Bronk Ramsey, J.R.P. Martinsen, A. Nesje, B. Solli, V. Wangen, M. Callanan og J.H. Barrett. 2018. The chronology of reindeer hunting on Norway’s highest ice patches. *Royal Society Open Science*, 5(1), 171738. <https://doi.org/10.1098/rsos.171738>
- Pilø, L. H., J. Barrett, T. Eiken, E. Finstad, S. Grønning, J. R. Post-Melby, A. Nesje, J. Rosvold, B. Solli og R.S. Ødegård. 2020. Interpreting archaeological site-formation processes at a mountain ice patch: A case study from Langfonne, Norway. *The Holocene*. <https://doi.org/10.1177/0959683620972775>
- Post-Melby, J. og J. Bergstøl. 2020. Fangstgroper for elg fra neolitikum og bronsealder i Innlandet og deres kulturelle betydning. I *Ingen vei utenom. Utgravninger i forbindelse med etablering av ny rv. 3/25 i Laten og Elverum, Region Innlandet*, redigert av C.L. Rødsrud og A. Mjærum s. 311–321. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Prescott, C. 1986. Chronological, typological and contextual aspects of the Late Lithic Period a study based on sites excavated in the Nyset and Steggje mountain valleys, Årdal, Sogn, Norway. Upublisert hovedfagsoppgave. Universitetet i Bergen, Historisk museum, Bergen.
- Prescott, C. 1991. *Kulturhistoriske undersøkelser i Skrivarehelleren*. Med et bidrag av Eli-Christine Soltvedt. Arkeologiske rapporter 14, Historisk museum, Universitet i Bergen.
- Prescott, C., 1996. Was there really a Neolithic in Norway? *Antiquity*, 70, 77–87.
- Prescott, C. 2000. Symbolic Metallurgy - Assessing Early Metallurgic Processes in a Periphery. I *Form, Function and Context. Material culture studies in Scandinavian archaeology*, red. D. Olausson and H. Vandkilde, s. 213–225. *Acta Archaeologica Lundensia*. Almqvist & Wiksell.
- Prescott, C. 2005. Settlement and Economy in the Late Neolithic and Bronze Age of Southern Norway: Some points and premises. I *Konstruksjonsspor og byggeskikk. Maskinell flateavdekking – metodikk, tolkning og forvaltning*, redigert av M. Høgestøl, L. Selsing, T. Løken, A.J. Nærøy og L. Prøsch-Danielsen, s. 127–136. *AmS-Varia*, 43. Universitetet i Stavanger, Arkeologisk museum i Stavanger, Stavanger.
- Prescott, C. 2009. History in prehistory – the Late Neolithic/Early Bronze Age, Norway. I *Neolithisation as if history mattered. Processes of Neolithisation in North-Western Europe*, redigert av H. Glørstad og C. Prescott, s. 193–215. Bricoleur Press, Lindome.

- Prescott, C. 2012a. Third millennium transformation in Norway: modeling an interpretive platform. I *Becoming European: The Transformation of Third Millennium Northern and Western Europe*, redigert av C. Prescott og H. Glørstad, s. 115–127. Oxbow books, Oxford.
- Prescott, C., 2012b. Veien til norske gårdssamfunn. Synspunkter på den kronologiske og kulturelle konteksten. I *Neolitikum. Nye Resultater Fra Forskning Og Forvaltning*, redigert av A. Solberg, J.A. Stålesen og C. Prescott, s. 169–179, Nicolay Skrifter 4. Nicolay, Oslo.
- Prescott, C. og L. Melheim. 2008 Comments on M. Pilar Prieto Martínez: 'Bell Beaker Communities in Thy: The First Bronze Age Society in Denmark', *Norwegian Archaeological Review*, Vol.41(2), 89–93.
- Prescott, C. og H. Glørstad. (red.) 2012. *Becoming European. The transformation of third millennium Northern and Western Europe*. Oxbow books, Oxford.
- Prøsch-Danielsen, L. 1997. New light on the Holocene shore displacement curve on Lista, the southernmost part of Norway. *Norsk Geografisk Tidsskrift*, 51, 83–101.
- Prøsch-Danielsen, L., C. Prescott og K.M. Holst. 2018. Economic and social zones during the Late Neolithic/Early Bronze Age in Jæren, Southwest Norway. Reconstructing large-scale land-use patterns. *Praehistorische Zeitschrift*, s. 48–88. vol. 93.
- Puschmann, O. 2005. *Nasjonalt referansesystem for landskap. Beskrivelse av Norges 45 landskapsregioner*. NIJOS rapport 10/2005. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging, Ås, s. 146–149
- Puy, A., A.L. Balbo, C. Zinsli og M. Ramstad. 2016. High-resolution stratigraphy of Scandinavian coastal archaeological settlements: the case of Håkonshella, W Norway. *Boreas*, 45, 508–20. <https://doi.org/10.1111/bor.12166>.
- Pässe, T. 2003. Strandlinjeførskjutting i norra Bohuslän under holocen. I *Strandlinjer och vegetationshistoriska undersökningar inom Kust till kust projektet 1998–2002*, redigert av P. Persson, s. 3–87. Coast-to-coast books no. 7. Göteborg.
- Pässe, T., og L. Andersson. 2005. Shore-level displacement in Fennoscandia calculated from empirical data. *GFF*, 127(4), 253–268. <https://doi.org/10.1080/11035890501274253>
- Ramstad, M. 2014. Steinaldermenneskene ved Norskekysten: Pionérer i maritim mestring. Årbok for Universitetsmuseet i Bergen, 2014, 6–17.
- Ramstad, M. 2015. Ringshornet – klima, mennesker og reinsdyr gjennom 4000 år. *Årbok for Universitetsmuseet i Bergen*, 2015, 62–70.
- Rasmussen, S.O., M. Bigler, S.P. Blockley, T. Blunier, S.L. Buchardt, H.B. Clausen, I. Cvijanovic, D. Dahl-Jensen, S.J. Johnsen, H. Fischer, V. Gkinis, M. Guillevic, W.Z. Hoek, J.J. Lowe, J.B. Pedro, T. Popp, I.K. Seierstad, J.P. Steffensen, A.M. Svensson, P. Vallelonga, B.M. Vinther, M.J.C. Walker, J.J. Wheatley og M. Winstrup. 2014. A stratigraphic framework for abrupt climatic changes during the Last Glacial period based on three synchronized Greenland ice-core records: refining and extending the INTIMATE event stratigraphy. *Quaternary Science Reviews*, 106, 14–28.
- Refseth, U. H., C. L. Nesbø, J. E. Stacy, L. A. Vøllestad, E. Fjeld og K. S. Jakobsen. 1998. Genetic evidence for different migration routes of freshwater fish into Norway revealed by analysis of current perch (*Perca fluviatilis*) populations in Scandinavia. *Molecular Ecology* 7(8), 1015–1027.
- Reimer, P.J., E. Bard, A. Bayliss, J.W. Beck, P.G. Blackwell, C. Bronk Ramsey, C.E. Buck, H. Cheng, R.L. Edwards, M. Friedrich, P.M. Grootes, T.P. Guilderson, H. Hafliðason, I. Hajdas, C. Hatté, T.J. Heaton, D.L. Hoffmann, A.G. Hogg, K.A. Hughen, K.F. Kaiser, B. Kromer, S.W. Manning, M. Niu, R.W. Reimer, D.A. Richards, E.M. Scott, J.R. Southon, R.A. Staff, C.S.M. Turney og K. van der Plicht. 2013. IntCal13 and Marine13 Radiocarbon Age Calibration Curves 0–50,000 Years cal BP. *Radiocarbon*, 55(4), 1869–1887.
- Reitan, G. 2005. Neolitikum i Buskerud – skikk, bruk og erverv i et langtidsperspektiv. Upublisert hovedfagsoppgave. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Reitan, G. 2006. Aursjøprosjektet Boplassfunn: samiske ildsteder fra vikingtid/middelalder og boplasser fra bronsealder, Dalsida statsalm., gbnr. 156/1, Lesja kommune, Oppland. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Reitan, G. 2009a. Rapport. Arkeologisk utgravning. Lundevågenprosjektet, delrapport 2. Kjelsvika I: Boplassfunn fra eldre og yngre steinalder, eldre bronsealder og eldre jernalder, samt spor etter transgresjon. Skjolnes, 7/27, Farsund kommune, Vest-Agder. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Reitan, G. 2009b. Rapport. Arkeologisk utgravning. Lundevågenprosjektet, delrapport 3. Kjelsvika III: Boplassfunn fra eldre og yngre steinalder, og eldre jernalder, samt rydningsrøysfelt. Skjolnes, 7/23, Farsund kommune, Vest-Agder. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.

- Reitan, G. 2009c. Rapport. Arkeologisk utgravning. Lundevågenprosjektet, delrapport 4. Kjelsvika IV: Boplassfunn fra eldre bronsealder, yngre steinalder og eldre jernalder, samt dyrkningslag fra eldre bronsealder. Skjolnes, 7/23, Farsund kommune, Vest-Agder. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Reitan, G. 2009d. Offer det? – om den sosiale funksjonen til offer og graver i neolitikum. *Primitive tider*, 11, 31–50.
- Reitan, G. 2011. Rapport fra arkeologisk nødgravning. Boplass fra yngre steinalder, Rødtangveien 44, u. Holtnes (28/ 19), Hurum kommune, Buskerud. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Reitan, G. 2012. Siste nytt fra Norges "megalitikum". Om en sikringsgravning nær en megalittgrav på Hurum. I *Neolitikum. Nye resultater fra forskning og forvaltning*, redigert av A. Solberg, J.A. Stålesen og C. Prescott, s. 125–146. Nikolay Skrifter, 4. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Nicolay Arkeologisk Tidsskrift, Oslo.
- Reitan, G. 2014a. Langangen Vestgård 6. En strandbundet boplass med keramikk fra tidligneolitikum. I *Vestfoldbaneprojektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 2. Seinmesolittiske, neolittiske og yngre lokaliteter i Vestfold og Telemark*, redigert G. Reitan og P. Persson, 171–220. Portal forlag, Kristiansand.
- Reitan, G. 2014b. Gunnarsrød 5. En lokalitet i åkermark fra overgangen mellommesolitikum-seinmesolitikum, tidligneolitikum og seinneolitikum. I *Vestfoldbaneprojektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 2. Seinmesolittiske, neolittiske og yngre lokaliteter i Vestfold og Telemark*, redigert av G. Reitan og P. Persson, s. 221–254. Portal forlag, Kristiansand.
- Reitan, G. 2014c. Gunnarsrød 4. En liten heller med kulturlag fra nøstvetfasen. I *Vestfoldbaneprojektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 2. Seinmesolittiske, neolittiske og yngre lokaliteter i Vestfold og Telemark*, redigert av G. Reitan og P. Persson, s. 398–412. Portal forlag, Kristiansand.
- Reitan, G. 2014d. Langangen Vestgård 5. En strandbundet boplass fra seinmesolitikum og eldste del av tidligneolitikum. I *Vestfoldbaneprojektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 2. Seinmesolittiske, neolittiske og yngre lokaliteter i Vestfold og Telemark*, redigert av G. Reitan og P. Persson, s. 131–171. Portal forlag, Krisitansand.
- Reitan, G. 2015. Rhyolitt på Østlandet – råstoff og teknologi i tidligneolitikum". *Nicolay arkeologisk tidsskrift*, 124. 11–20.
- Reitan, G. 2016. Mesolittisk kronologi i Sørøst-Norge – et forslag til justering. *Viking*, 79, 23–51.
- Reitan, G., 2018. E18 Tvedestrand-Arendal-prosjektets bakgrunn og organisering. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand-Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 17–22. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Reitan, G. og I.M. Berg-Hansen. 2009. Rapport. Arkeologisk utgravning. Lundevågenprosjektet, delrapport 1. Sammenfattende rapport. Lunde, 6/1, 6/35 og Skjolnes 7/23, 7/27, Farsund kommune, Vest-Agder. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Reitan, G. og P. Persson (red.). 2014. *Vestfoldbaneprojektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 2. Seinmesolittiske, neolittiske og yngre lokaliteter i Vestfold og Telemark*. Portal forlag, Kristiansand.
- Reitan, G. og G. Bukkemoen. 2017. Rapport. Arkeologisk utgravning. Lokalitet fra yngre steinalder. Solbakken/Løkkeveien 25 under Labu søndre, 135/11, Vestby, Akershus. Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo.
- Reitan, G. og A. Schülke. 2018. Rapport. Arkeologisk utgravning. Brunstad lok. 25, en lokalitet med grav fra eldre steinalder, inkludert sammenfatning av Brunstad-projektet. Skjærnes, 8/6, Sandefjord k., Vestfold. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Reitan, G. og A. Solberg. 2018. Krøgenes D5. En strandbundet lokalitet fra mellomneolitikum B med mulige spor etter produksjon av flintøks, I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand-Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 351–364. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Reitan, G. og L. Sundström (red.). 2018. *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand-Arendal*. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Reitan, G., L. Sundström, og J.-S.F. Stokke. 2018. Grains of truth. Neolithic farming on Mesolithic Sites. New Insight into Early Agriculture in Southeast Norway. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand-Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 547–565. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Reitan, G., F. Danielsen, S. Gummesson og A. Schülke. 2019. Brunstad i Stokke, Vestfold – Et bosettingsområde fra rundt 6000 f.Kr., med spor etter gjentatte besøk, grav og deponeringer. *Viking*, 77, 33–62.

- Richard, C. og J. Thomas. 1984. Ritual activity and structured deposition in later Neolithic Wessex. I *Neolithic studies: a review of some current research*, redigert av R. Bradley og J. Gardiner, s. 189–218. British Archaeological Reports, British Series 133, Oxford.
- Roalkvam, I. 2015. “Å bo” I mesolitikum. En kontekstualisering av den mellommesolittiske tuftlokaliteten Hovland 3 fra Larvik, Vestfold. Upublisert masteroppgave. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Roalkvam, I. 2020. Algorithmic Classification and Statistical Modelling of Coastal Settlement Patterns in Mesolithic South–Eastern Norway. *Journal of Computer Applications in Archaeology*, 3(1), s. 288–307. <https://doi.org/10.5334/jcaa.60>
- Roberts, B. og C. Frieman. 2013. Early Metallurgy in Western and Northern Europe. I *Oxford handbook of Neolithic Europe*, redigert av C. Harding og D. Hofmann, s. 711–728. Oxford University Press.
- Robinson, E. og F. Riede. 2018. Cultural and palaeoenvironmental changes in late glacial to middle Holocene Europe: gradual or sudden? *Quaternary International*, 465, 159–161.
- Romundset, A. 2018a. Arbeid med ny strandforskyvningskurve i samband med arkeologiske utgravninger langs den nye E18-traséen mellom Tvedestrand og Arendal. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand–Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 57–62. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Romundset, A. 2018b. Postglacial shoreline displacement in the Tvedestrand–Arendal area. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand–Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 463–478. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Romundset, A. 2021. Resultater fra NGUs undersøkelser av etteristidas strandforskyvning nord i Vestfold. Rapport, Norges geologiske undersøkelser.
- Romundset, A., O. Fredin, og F. Høgaas. 2015. A Holocene sea-level curve and revised isobase map based on isolation basins from near the southern tip of Norway. *Boreas*, 44(2), 383–400. <https://doi.org/10.1111/bor.12105>
- Romundset, A., T.R. Lakeman og F. Høgaas. 2018. Quantifying variable rates of postglacial relative sea level fall from a cluster of 24 isolation basins in southern Norway. *Quaternary Science Reviews*, 197, 175–192. <https://doi.org/10.1016/j.quascirev.2018.07.041>
- Romundset, A., T.R. Lakeman og F. Høgaas. 2019. Coastal lake records add constraints to the age and magnitude of the Younger Dryas ice–front oscillation along the Skagerrak coastline in southern Norway. *Journal of Quaternary Science*, 34(2), 112–124.
- Rosenqvist, A.M. 1965. Keramikken fra Sluppan undersøkt med naturvitenskapelige metoder. *Viking*, 29, 77–112.
- Russ, H. 2014. Rapport. Arkeologisk utgravning. Gravrøys og boplassfunn. Nānes, 50/1, Langrak, 54/1 og Frøyraak, 55/1, 2, Bygland, Aust-Agder. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Russ, H. og A. Mjærum. 2012. Rapport. Arkeologisk utgravning. Avklaring av stratigrafiske forhold på steinalderlokalitet. Skomrak indre, 173/1. Lyngdal, Vest-Agder. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Ryen, H.T. 2007. *GPR-profiling and identification of GPR-facies in beach sediments and coastal dunes at Lista, Farsund municipality, Vest-Agder, Norway*. Upublisert masteroppgave. Universitetet for miljø og biovitenskap.
- Rygh, O. 1885 *Norske oldsager. Ordne og forklarede*. Alb. Cammermeyer, Christiania.
- Ryste, B. og A. Skogsfjord. 2014. Rapport. Arkeologisk utgravning. Bosetningsspor/grav. Høgslund. Høkelund, 38/1, 48, Berger Sønne 57/58. Skedsmo, Akershus. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Ryazantsev, P. og V. Mironov. 2018. Study of peatland internal structure by the Ground Penetrating Radar. I *2018 17th International Conference on Ground Penetrating Radar (GPR 2018)*, s. 1–4. Institute of Electric and Electronics Engineers, Danvers.
- Røe, E.H. 2015. Maintaining craftsmanship – An investigation of the organisation of Middle Mesolithic blade technology at Hovland 3 in Vestfold, south-eastern Norway. Upublisert MA avhandling, Universitetet i Oslo, Oslo.
- Rønne, O. 2003. Stensrød - boplass med spor fra nøstvetfasen, senneolitikum, bronsealder og eldre jernalder. I *Svinesundprosjektet. Bind 2. Utgravninger avsluttet i 2002*, redigert av Håkon Glørstad, s. 187–222. *Varia*, 55. Universitetet i Oslo, Universitetets kulturhistoriske museer, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Rønne, O. 2004a. Metodiske resultater av Svinesundprosjektet: Registering og utgravning. I *Svinesundprosjektet. Bind 4. Oppsummering av Svinesundprosjektet*, redigert av H. Glørstad, s. 85–98. *Varia*, 57. Universitetet i Oslo, Universitetets kulturhistoriske museer, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Rønne, O. 2004b. Hus og gård i senneolitikum på Svinesund. *Primitive tider*, 7, 61–69.
- Sarauw, G.F.L. 1903. En stenalder boplads i Maglemose ved Mullerup, sammenholdt med beslægtede fund. Bidrag til belysning af nystenalderens begyndelse i Norden. *Aarbøger for Nordisk Oldkyndighed og Historie*, 1903, 148–315.
- Schenck, T. 2009. Why were they pots? An experimental perspective on the introduction of ceramics in Early Neolithic South Norway. Upublisert mastergradoppgave. Universitetet i Oslo, Oslo.

- Schiffer, M. B. 1987. *Formation processes of the archaeological record*. University of New Mexico Press, Albuquerque.
- Schmitt, L., S. Larsson, J.M. Burdukiewicz, J. Ziker, K. Svedhage, J. Zamon og H. Steffen. 2009. Chronological Insights, Cultural Change, and Resource Exploitation on the West Coast of Sweden During the Late Palaeolithic/Early Mesolithic Transition. *Oxford Journal of Archaeology*, 28(1), 1–27.
- Schmitt, L., S. Larsson, C. Schrum, I. Alekseeva, M. Tomczak og K. Svedhage. 2006. 'Why they came'; The Colonization of the Coast of Western Sweden and its Environmental Context at the end of the Last Glaciation. *Oxford Journal of Archaeology*, 25(1), 1–28.
- Schmitt, L. og K. Svedhage. 2015. Chronological aspects of the Hensbacka – a group of hunter-gatherers/fishers on the west coast of Sweden during the Pleistocene/Holocene transition: an example of early coastal colonization. *Danish Journal of Archaeology*, 4(1), 75–81.
- Schülke, A. 2017. Prosjektplan og faglige problemstillinger for E18 Rugtvedt–Dørdal. Mennesker og kystsonen i steinalderen – variasjon og kontinuitet. I *E18 Rugtvedt–Dørdal. Arkeologiske undersøkelser av lokaliteter fra steinalder og jernalder i Bamble kommune, Telemark fylke*, redigert av S. Solheim, s. 27–28. Portal forlag, Kristiansand.
- Schülke, A. 2019. Megalithic tombs and wetland depositions as markers of old and new places in the Early Neolithic: Break or inversion of ritualized practices? I *Megaliths, Societies, Landscapes. Early Monumentality and Social Differentiation in Neolithic Europe*. Volume 2. *Proceedings of the International conference «Megaliths – Societies – Landscapes. Early Monumentality and Social Differentiation in Neolithic Europe» (16th–20th June 2015) in Kiel*, redigert av J. Müller, M. Hinz og M. Wunderlich, s. 465–486. Frühe Monumentalität und soziale Differenzierung, 18. Rudolf Habelt, Bonn.
- Schülke, A. 2020. First visit or revisit? Motivations of mobility and the use and reuse of sites in the changing coastal areas of Mesolithic southeastern Norway. I *Coastal Landscapes of the Mesolithic. Human engagement with the coast from the Atlantic to the Baltic*, redigert av A. Schülke, s. 359–393. Routledge, London. <https://doi.org/10.4324/9780203730942>
- Schülke, A. (red.). 2020. *Coastal Landscapes of the Mesolithic. Human engagement with the coast from the Atlantic to the Baltic Sea*. Routledge, London. <https://doi.org/10.4324/9780203730942>
- Schülke, A., i trykk. Placing – fragmenting- circulating: Mesolithic burial and mortuary practices in Norway in a Northern European perspective. I *The Stone Age Conference 2017 in Bergen: Coast and society – research and cultural heritage management*, redigert av D.E.F. Olsen. UBAS International, Bergen.
- Schülke, A. og H. Hegdal. 2015. Et unikt mesolittisk anheng fra Brunstad i Vestfold. *Viking*, 78, 27–46.
- Schülke, A., K. Eriksen, S. Gummesson, G. Reitan. 2019. The Mesolithic inhumation at Brunstad – A two-step multidisciplinary excavation method enables rare insights into hunter-gatherer mortuary practice in Norway. *Journal of Archaeological Science: Reports*, 23, 662–673.
- Schulting, R.J., C. Budd og S. Denham. 2016. Re-visiting the Viste Skeleton, western Norway. *Mesolithic Miscellany*, 24(1), 22–27.
- Sellevold, B.J. og B. Skar. 1999. The First Lady of Norway. I *NIKU 1994–1999. Kulturminneforskningens mangfold*, redigert av G. Gundhus, E. Seip, og E. Ulriksen, s. 6–11. Temahefte, 31. Norsk institutt for kulturminneforskning, Oslo.
- Selsing, L. 2010. *Mennesker og natur i fjellet i Sør-Norge etter siste istid med hovedvekt på mesolitikum*. AmS-Varia, 51. Universitetet i Stavanger, Arkeologisk museum, Stavanger.
- Shennan, S. 2018. *The first farmers of Europe. An evolutionary perspective*. Cambridge University Press, Cambridge.
- Shennan, S., S.S. Downey, A. Timpson, K. Edinborough, S. Colledge, T. Kerig, K. Manning og M.G. Thomas. 2013. Regional population collapse followed initial agriculture booms in mid-Holocene Europe. *Nature Communication*, 4, 2486. <https://doi.org/10.1038/ncomms3486>
- Sherratt, A., 1981. Plough and Pastoralism: Aspects of the Secondary Products Revolution. I *Pattern of the Past. Studies in Honour of David Clarke*, redigert av I. Hodder, G. Isaac og N. Hammond, s. 261–305. Cambridge University Press, Cambridge.
- Silva, F. og M. Vander Linden. 2017. Amplitude of travelling front as inferred from 14C predicts levels of genetic admixture among European early farmers. *Science Report*, 7, 11985. <https://doi.org/10.1038/s41598-017-12318-2>
- Sjurseike, R. 1994. Jaspisbruddet i Flendalen. En kilde til forståelse av sosiale relasjoner i eldre steinalder. Upublisert magsitergradsavhandling. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, kunsthistorie og numismatikk, Oslo
- Skandfer, M. 2003. Tidlig, nordlig kamkeramikk. Typologi – Kronologi – Kultur. Upublisert doktorgradsavhandling. Universitetet i Tromsø, Institutt for arkeologi, Tromsø.
- Skandfer, M. 2010. Råstoffbruk i eldre steinalder. I *Tønsnes havn, Tromsø kommune, Troms. Rapport fra Arkeologiske utgravninger i 2008 og 2009*, redigert av M. Skandfer, s. 145–149. Tromsø kulturhistorie, 40. Universitetet i Tromsø, Tromsø Museum – Universitetetsmuseum, Tromsø.
- Skar, B. og S. Coulson. 1986. Evidence of Behaviour from Refitting - A Case Study. *Norwegian Archaeological Review*, 19(2), 90–102.

- Skar, B., K. Lidén, G. Eriksson, og B.J. Sellevold. 2016. A Submerged Mesolithic Grave Site Reveals Remains of the First Norwegian Seal Hunters. I *Marine Ventures: Archaeological Perspectives on Human-Sea Relations*, redigert av H.B. Bjerck, H.M. Breivik, S.E. Fretheim, E.L. Piana, A.M. Tivoli, A.F.J. Zangrando og B. Skar, s. 225–239. Equinox Publishing, Sheffield.
- Skjelstad, G. 2003. Regionalitet i vestnorsk mesolitikum. Råstoffbruk og sosiale grenser. Upublisert hovedfagsavhandling. Universitetet i Bergen, Bergen.
- Skjelstad, G. (red.). 2011. *Steinalderboplasser på Fosenhalvøya. Arkeologiske og naturvitenskapelige undersøkelser 2004–2007. T-forbindelsen, Karmøy kommune, Nord-Rogaland*. AmS-Varia, 52. Universitetet i Stavanger, Arkeologisk museum, Stavanger.
- Skjølsvold, A., 1977. *Slettaboboplassen. Et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder*, Skrifter 2. Arkeologisk museum i Stavanger, Stavanger.
- Skoglund, P., H. Malmström, M. Raghavan, J. Storå, P. Hall, E. Willerslev, M.T.P. Gilbert, A. Götherström og M. Jakobsson. 2012. Origins and genetic legacy of Neolithic farmers and hunter-gatherers in Europe. *Science*, 336, 466–469.
- Skogstrand, L. 2004. Rapport. Arkeologisk utgraving. Vøien østre, 78/1, Bærum, Akershus. Fotgrøfter og bosetningsspor. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Skår, Ø., 2003. Rituell kommunikasjon i seinmesolitikum: en analyse av hakker og køllers symbolske betydning. Upublisert hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen, Bergen.
- Slinning, T. 2002. Bergmalingene i Telemark: kultstedenes tidfesting og sosiale sammenheng. Upublisert hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen, Bergen.
- SNL 2020. https://snl.no/Geologi_og_landformer_i_Norge. Besøkt mars 2020.
- Slon, V., C. Hopfe, C.L. Weiß, F. Mafessoni, M. de la Rasilla, C. Lalueza-Fox, A. Rosas, M. Soressi, M.V. Knul, R. Miller, J.R. Stewart, A.P. Derevianko, Z. Jacobs, B. Li, R.G. Roberts, M.V. Shunkov, H. de Lumley, C. Perrenoud, I. Gušić, Ž. Kučan, P. Rudan, A. Aximu-Petri, E., Essel, S. Nagel, B. Nickel, A. Schmidt, K. Prüfer, J. Kelso, H.A. Burbano, S. Pääbo og M. Meyer. 2017. Neandertal and Denisovan DNA from Pleistocene sediments. *Science*, 356, 605–608. <https://doi.org/10.1126/science.aam9695>
- Solberg, A., 2009. Interregional interaksjon. Traktbegerkulturens innflytelse og utbredelse i Østfold og Sørvest-Sverige. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Oslo.
- Solberg, A., 2012. Ferdselærer for ideer og materiell kultur i tidlignesolitikum. Kyst og elveleier i sørøstnorske grensetrakter. I *Neolitikum. Nye Resultater Fra Forskning Og Forvaltning*, redigert av A. Solberg, J.A. Stålesen og C. Prescott, s. 35–. Nicolay Skrifter 4. Nicolay Arkeologisk Tidsskrift, Oslo.
- Solberg, B. 2006. Graver og gravformer i norsk steinalder. I *Historien i forhistorien. Festskrift til Einar Østmo på 60-årsdagen*, redigert av H. Glørstad, B. Skar og D. Skre, D, s. 82–93. Kulturhistorisk museum Universitetet i Oslo, Skrifter no. 4. Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Solheim, S. 2007. Sørvest-Norge i tidlignesolitikum. En analyse av etniske grenser. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Bergen, Bergen.
- Solheim, S. 2012. Lokal praksis og fremmed opphav. Arbeidsdeling, sosiale relasjoner og differensiering i østnorsk tidlignesolitikum. Upublisert doktorgradsavhandling. Universitetet i Oslo, Oslo.
- Solheim, S. 2013a. E18-lokalitetenes relasjonelle struktur. I *E18 Bommestad-Sky. Undersøkelser av lokaliteter fra mellommesolitikum, Larvik kommune, Vestfold fylke*, redigert av S. Solheim og H. Damlien, s. 276–282. Portal forlag, Kristiansand.
- Solheim, S. 2013b. Intern boplassorganisering. I *E18 Bommestad-Sky. Undersøkelser av lokaliteter fra mellommesolitikum, Larvik kommune, Vestfold fylke*, redigert av S. Solheim og H. Damlien, s. 283–303. Portal forlag, Kristiansand.
- Solheim, S. 2013c. Undersøkelsesmetode og -strategi. I *E18 Bommestad-Sky. Undersøkelser av lokaliteter fra mellommesolitikum, Larvik kommune, Vestfold fylke*, redigert av S. Solheim og H. Damlien, s. 31–41. Portal forlag, Kristiansand.
- Solheim, S. (red.). 2017. *E18 Rugtvedt-Dørdal. Arkeologiske undersøkelser av lokaliteter fra steinalder og jernalder i Bamble kommune, Telemark fylke*. Portal forlag, Kristiansand.
- Solheim, S. 2020. Mesolithic coastal landscapes: Demography, settlement patterns and subsistence economy in southeastern Norway. I *The Coastal Landscapes of the Mesolithic: Human Engagement with the Coast from the Atlantic to the Baltic Sea*, redigert av A. Schülke, s. 44–72. Routledge, London.
- Solheim, S. og H. Damlien (red.). 2013. *E18 Bommestad-Sky. Undersøkelser av lokaliteter fra mellommesolitikum, Larvik kommune, Vestfold fylke*. Portal forlag, Kristiansand.
- Solheim, S. og D.E.F. Olsen. 2013. Hovland 3 - Mellommolitikum boplass med hyttetuft. I *E18 Bommestad-Sky. Undersøkelser av lokaliteter fra mellommesolitikum, Larvik kommune, Vestfold fylke*, redigert av S. Solheim og H. Damlien, s. 198–235. Portal forlag, Kristiansand.

- Solheim, S. og P. Persson. 2016. Marine adaptation in the Middle Mesolithic of South-eastern Norway. I *Marine Ventures: Archaeological Perspectives on Human-Sea Relations*, redigert av H.B. Bjerck, H.M. Breivik, S.E. Fretheim, E.L. Piana, A.M. Tivoli, A.F.J. Zangrando og B. Skar, s. 261–276. Equinox Publishing, Sheffield.
- Solheim, S., L.U. Koxvold og J.A. Havstein. 2017. Dørdal. En lokalitet fra tidligmesolitikum. I E18 Rugtvedt-Dørdal. Arkeologiske undersøkelser av lokaliteter fra steinalder og jernalder i Bamble kommune, Telemark fylke, redigert av S. Solheim, 137–152. Portal forlag, Kristiansand.
- Solheim, S., G. Fossum og H. Knutsson. 2018. Use-wear analysis of Early Mesolithic flake axes from South-eastern Norway. *Journal of Archaeological Science: Reports*, 17, 560–570. <https://doi.org/10.1016/j.jasrep.2017.12.017>
- Solheim, S. og P. Persson. 2018. Early and mid-Holocene coastal settlement and demography in southeastern Norway: Comparing distribution of radiocarbon dates and shoreline-dated sites, 8500–2000 cal. BCE. *Journal of Archaeological Science: Reports*, 19, 334–343.
- Solheim, S., H. Damlien og G. Fossum. 2020. Technological transitions and human-environment interactions in Mesolithic Southeastern Norway, 11 500 – 6000 cal. BP. *Quaternary Science Reviews*, 246, 106501.
- Solli, F., 2015. Skiferspisser i Sør-Norge – en typologisk komparasjon. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Bergen, Bergen.
- Stabell, B. 1980. Holocene shorelevel displacement in Telemark, Southern Norway. *Norsk Geologisk Tidsskrift*, 60, 71–81.
- Steinbakken, A. Kunnskap Om Landskapet: En Kontinuitetsanalyse av steinalderen i Nord-Østerdalen. Upublisert mastergradsoppgave. NTNU, Trondheim.
- Steinskog, G. 2010. Svinesundsøya: en eksempelstudie av gården i senneolitikum og eldre bronsealder. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Oslo.
- Stene, K. (red.). 2010. *Steinalderundersøkelser ved Rena elv. Gråffellprosjektet. Bind 3*. Varia, 76. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Stene, K. 2014. *Gråffellprosjektet. Bind 4. I randsonen av taigaen – bosetning og ressursutnyttelse i jernalder og middelalder i Østerdalen*. Portal forlag, Kristiansand.
- Stene, K., P. Persson, H. Damlien og S.A. Melvold. 2010. Steinbrukende tid ved Rena elv. I *Steinalderundersøkelser ved Rena elv. Gråffellprosjektet. Bind 3*, redigert av K. Stene, s. 457–530. Varia, 76. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Stokke, J.-S.F. 2016. Rapport. Arkeologiske undersøkelser av lokaliteter fra steinalder rundt Follsjå. Notodden kommune, Telemark. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Stokke, J.-S.F. 2017. Rapport. Arkeologiske utgravning. To steinalderlokaliteter fra tidligneolitikum. Tangvall nedre, 38/1, Bamble k., Telemark. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Stokke, J.-S.F. og G. Reitan. 2018. Kapittel 2.5.5. Kvastad A2. Lokalitet med funn fra tidlig- og mellommesolitikum og dyrkningsspor fra mellom- og senneolitikum. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand-Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 375–408. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Storrusten, E.M. og M.A. Østmo. 2012. Depot, bosetningsspor og dyrkningsspor fra neolitikum til middelalder på Borge østre (lok. 22). I *E18-prosjektet Gulli-Langåker. Dyrkning, bosetninger og graver i Stokke og Sandefjord. Bind 1*, redigert av A. Mjærum og L.E. Gjerpe, s. 251–313. Fagbokforlaget, Bergen.
- Stroeven, A.P., C. Hättstrand, J. Kleman, J. Heyman, D. Fabel, O. Fredin, B.W. Goodfellow, J.M. Harbor, J.D. Jansen, L. Olsen, M.W. Caffee, D., Fink, J., Lundqvist, G.C. Rosqvist, B. Strömberg og K.N. Jansson. 2016. Deglaciatio of Fennoscandia. *Quaternary Science Reviews*, 147, 91–121.
- Stubberud, S.M. 2019. Neolittiseringen på trappene. En studie av de sørøstnorske jeger-sankersamfunnenes møte med traktbegerkomplekset i det fjerde årtusen før Kristus. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Struwe, R. 2016. Ethnological records of Australia's sub-recent indigenes – their treatment of corpses before final deposition. I *Mesolithic burials – Rites, symbols and social organisation of early postglacial communities. International conference. Halle (Saale), Germany, 18th–21st September 2013*, redigert av J.M. Grünberg, B. Gramsch, L. Larsson, J. Orschiedt og H. Meller, s. 885–901. Tagungen des Landesmuseums für Vorgeschichte Halle, 13/I. Landesamt für Denkmalpflege und Archäologie Sachsen-Anhalt, Landesmuseum für Vorgeschichte, Halle (Saale).
- Sundström, L. 2011. Faglige program ved Kulturhistorisk museum, UiO. Steinalderundersøkelser. *Primitive tider*, 13, 137–141.
- Sundström, L. 2014. Rapport. Arkeologiske utgravninger av boplasser fra steinalder ved Røyrtjønnna, Pålufjorden og arkeologiske registreringer ved Tunhovdfjorden. Feltsesongen 2011. Hol og Nore og Uvdal kommuner, Buskerud. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.

- Sundström, L., og K. Darmark. 2013. Rapport. Arkeologisk utgravning. Steinalderlokalitet. Hamremoene av Hamre, 98/6, 293, Kristiansand kommune, Vest-Agder fylke. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Sundström, L., L.S. Johannessen, G. Reitan og S. Viken. 2018. Utgravningsstrategi, metode, dokumentasjon og funnbearbeiding. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand–Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 33–38. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Svendsen, F. 2007. Lokaliteter og landskap i tidlig mesolittisk tid. En geografisk analyse fra Nordvest-Norge. Upublisert mastergradsoppgave. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Det humanistiske fakultet, Institutt for historiske studier, Trondheim.
- Svendsen, F. 2018. Seal and Reindeer: Immediate and Continuous Utilization of Coast and Mountain in the Early Mesolithic of North-Western Norway. I *Ecology of Early Settlement in Northern Europe. Conditions for Subsistence and Survival*, redigert av P. Persson, F. Riede, B. Skar, H.M. Breivik og L. Jonsson, s. 355–379. The Early Settlement of Northern Europe, 1. Equinox Publishing, Sheffield.
- Svensson, N.-O. og J. Regnéll. 2012. Vegetationsdynamik och markanvändningshistoria längs vägsträckan Gulli–Langåker i Vestfold. I *E18-prosjektet Gulli–Langåker. Oppsummering og arkeometriske analyser. Bind 3*, redigert av L.E. Gjerpe, s. 125–164. Fagbokforlaget, Bergen.
- Svestad, A. 1995. *Oldsakenes orden. Om tilkomsten av arkeologi*. Universitetsforlaget, Oslo.
- Sætre, A. 2013. Rapport. Arkeologisk utgravning. Aktivitetsspor fra neolitikum. Møllesvingen 9b, Berg 48/21. Oslo kommune og fylke. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Søborg, H.C. 1986. Skiferkniver sør for Polarsirkelen i Norge. En analyse av attributter, typer og geografisk fordeling med bakgrunn i det fennoskandiske skiferkompleks. Upublisert magistergradsavhandling. Universitetet i Bergen, Bergen.
- Sølvberg, D. 2016. Big-men i senmesolittisk boplassmateriale – en diskusjon om arkeologisk synlighet. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Sørensen, L., 2015. From hunter to farmer in Northern Europe. Migration and adaptation during the Neolithic and Bronze Age, *Acta Archaeologica Supplementa*. København.
- Sørensen, M. 2006. Teknologiske traditioner i Maglemosekulturen. En diakron analyse af Maglemosekulturens flækkeindustri. I *Stenalderstudier. Tidligt mesolitiske jægere og samlere i Sydskandinaviens*, redigert av B.V. Eriksen, s. 19–76. Jysk Arkæologisk Selskab, Moesgård.
- Sørensen, M., T. Rankama, J. Kankaanpää, K. Knutsson, H. Knutsson, S.A. Melvold, B.V. Eriksen og H. Glørstad. 2013. The First Eastern Migrations of People and Knowledge into Scandinavia: Evidence from Studies of Mesolithic Technology, 9th–8th Millennium BC. *Norwegian Archaeological Review*, 46(1), 19–56. <https://doi.org/10.1080/00293652.2013.770416>
- Sørensen, R. 1979. Late Weichselian Deglaciation in the Oslofjord Area, South Norway. *Boreas*, 8(2), 241–246.
- Sørensen, R. 1999. En 14C datert og dendrokronologisk kalibrert strandforskyvningskurve for søndre Østfold, Sørøst-Norge. *AmS-Rapport* 12A, 227–242.
- Sørensen, R., K. Henningsmoen, H. I. Høeg, B. Stabell og K.M. Bukholm. 2007. Geology, Soils, Vegetation and Sea-levels in the Kaupang Area. I *Kaupang in Skiringssal*, redigert av D. Skre, s. 251–72. Kaupang Excavation Project Publication Series, Volume 1. Norske Oldfunn XXII. Aarhus University Press, University of Oslo.
- Sørensen, R., K.E. Henningsmoen, H.I. Høeg og V. Gälman. 2014a. Holocene landhevingstudier i søndre Vestfold og sørøstre Telemark - revidert kurve. I *Vestfoldbaneprosjektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 1. Tidlig- og mellommesolittiske lokaliteter i Vestfold og Telemark*, redigert av S.A. Melvold og P. Persson, s. 36–48. Portal forlag, Kristiansand.
- Sørensen, R., H.I. Høeg, K.E. Henningsmoen, G. Skog, S.F. Labowsky og B. Stabell 2014b. Utviklingen av det senglasiale og tidlige preboreale landskapet og vegetasjonen omkring steinalderboplassene ved Pauler. I *E18 Brunlanesprosjektet Bind 1. Forutsetninger og kulturhistorisk sammenstilling*, redigert av L. Jaksland og P. Persson, s. 171–294. Varia 79. Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Sørensen, R. og H.I. Høeg, V. Gälman. 2015. Revidert strandlinjeforskyvningskurve for Bamble. Rapport for E18-prosjektet. Kulturhistorisk museum.
- Sørensen, R., K.E. Henningsmoen, H.I. Høeg og V. Gälman, under arbeid. Holocen vegetasjonshistorie og landhevning i søndre Vestfold og sørøstre Telemark. I *The Stone Age in Telemark. Archaeological Results and Scientific Analysis from Vestfoldbaneprosjektet and E18 Rugtvedt-Dørdal*, redigert av P. Persson og S. Solheim.

- Sørensen, S.A. 2020. Ritual depositions in the coastal zone: A case from Syltholm, Denmark. *Coastal landscapes of the Mesolithic. Human Engagement with the Coast from the Atlantic to the Baltic Sea*, redigert av A. Schülke, s. 394–414. Routledge, London.
- Sörman, A. 2018. *Gjutningens arenor. Metallhantverkets rumsliga, sociala och politiska organisation i södra Skandinavien under bronsåldern*. Stockholm Studies in Archaeology 75. Stockholms universitet.
- Tallavaara, M., O. Pesonen og M. Oinonen. 2010. Prehistoric population history in eastern Fennoscandia. *Journal of Archaeological Science*, 37, 251–260. <https://doi.org/10.1016/j.jas.2009.09.035>
- Tallavaara, M., M. Manninen, P. Pesonen og E. Hertell. 2015. Radiocarbon dates and postglacial colonization dynamics in eastern Fennoscandia. I *Lateglacial and Postglacial Pioneers in Northern Europe*, redigert av F. Riede, M. Tallavaara, s. 161–175. British Archaeological Reports International Series 2599. Archaeopress, Oxford.
- Teigen, A. 2018. Rapport registrering. Del av Rødtangen 17/12926 – Hurum kommune. Buskerud Fylkeskommune: Utviklingsavdelingen.
- Terkelsen, S.G. 2017. Neolitiske øjeblikk-billeder. Stationære fiskefangstanlæg på Lollands sydkyst. Upublisert masteroppgave. Universitetet i Tromsø, Fakultetet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning, Institutt for historie og religionsvitenskap, Tromsø.
- Terkildsen, N., M. Mikkelsen og S. Bodum (red.). 2015. *Bronzestøbning i yngre bronzealders lokale kulturlandskab*. Yngre bronzealders kulturlandskab vol. 4, 2014. Viborg & Holsterbro museum.
- Thomas, J. 2012. Some deposits are more structures than others. *Archaeological Dialogues*, 19(2), 124–127.
- Thomsen, P.F. og E. Willerslev. 2015. Environmental DNA – An emerging tool in conservation for monitoring past and present biodiversity. *Biological Conservation*, 183, 4–18.
- Thorkildsen, S.C., 2008. Sjøen bakenfor Raet. En undersøkelse av et steinalderlandskap i Vansjøområdet, Østfold. Upublisert masteroppgave. IAKH, Det humanistiske fakultet. Universitet i Oslo, Oslo.
- Trigger, B. G. 1996 *Arkeologiens idéhistorie*. Pax, Oslo.
- Troim, I. og K. Johansen 2011. Hvorfor faglig program. *Primitive tider*, 13, 113–115.
- Tørhaug, V. 2002. Berget 2 – En boplass fra senmesolitikum – tidligmesolitikum med traktbegerkeramikk. I *Svinesundprosjektet. Bind 1. Utgravninger avsluttet i 2001*, redigert av H. Glørstad, s. 73–116. Varia, 54. Universitetet i Oslo, Universitetets kulturhistoriske museer, Oldsaksamlingen, Oslo.
- Tørhaug, V. 2003. Torpum 9b – En boplass fra Nøstvetfasen med kulturlag og ildsteder. I *Svinesundprosjektet. Bind 2. Utgravninger avsluttet i 2002*, redigert av H. Glørstad, s. 79–142. Varia, 55. Universitetet i Oslo, Universitetets Kulturhistoriske Museer, Fornminneskjesjonen, Oslo.
- Uleberg, E. 2003. Fra punkt til område. Steinbrukende tid i fjellet. Upublisert magistergradsavhandling, Universitet i Oslo, Oslo.
- Valum, M.S. 2009. Hellig eller profan? Hus og husoffer som kilde til kosmologi i senneolitikum og bronsealder på Lista i Vest-Agder fylke. Upublisert masteroppgave. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Valum, M.S. 2011. Med forfedre som beskytter. Husoffer på Lista i senneolitikum og bronsealder. *Primitive tider*, 13, 73–89.
- Vander Linden, M. og L. Webley. 2009. Introduction: development-led archaeology in northwest Europe. Frameworks, practices and outcomes. I *Development-led Archaeology in Northwest Europe. Proceedings of a Round Table at the University of Leicester 19th–21st November 2009*, redigert av L. Webley, M. Vander Linden, C. Haselgrove og R. Bradley, s. 1–8. Oxbow Books, Oxford og Oakville.
- Vandkilde, H., 1996. *From stone to bronze. The metalwork of the late neolithic and earliest bronze age in Denmark*. Jutland Archaeological Society Publications XXXII. Aarhus University Press, Århus.
- Vandkilde, H. 2017. *The Metal Hoard from Pile in Scania, Sweden. Place, things, time, metals, and worlds around 2000 BCE*. The Swedish History Museum, Studies 29. Aarhus University Press, Århus.
- Velle, G., S.J. Brooks, H.J.B. Birks og E. Willassen. 2005. Chironomids as a tool for inferring Holocene climate: an assessment based on six sites in southern Scandinavia. *Quaternary Science Reviews*, 24, 1429–1462. <https://doi.org/10.1016/j.quascirev.2004.10.010>
- Viken, S. 2015. Rapport. Arkeologisk utgravning. Boplass/aktivitetsområde fra slutten av seinmesolitikum, fase 3. Krogsrud, 6/20. Frogn kommune, Akershus. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Arkeologisk seksjon, Oslo.
- Viken, S. 2018a. Early Mesolithic sites – are they all the same? Seventeen find concentrations from Southeast Norway in a forager-collector perspective. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand–Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 503–514. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Viken, S. 2018b. Sagene B1. En tidligmesolittisk basisboplass med en boligstruktur og spor etter flere samtidige hushold. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedestrand–Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 131–166. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.

- Viken, S. 2018c. Hesthag C2. En lokalitet i mellom- og seinmesolitikum og et utsiktspunkt med rituell aktivitet i neolitikum. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedstrand-Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 257–278. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Viken, S. og K. Darmark. 2018. Knap time! Identifying novice flintknapping at the E18 Tvedstrand-Arendal sites. I *Kystens steinalder i Aust-Agder. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny E18 Tvedstrand-Arendal*, redigert av G. Reitan og L. Sundström, s. 525–538. Cappelen Damm Akademisk, Oslo.
- Vikshåland, L.H., B.M. Sageidet og P.U. Sandvik. 2007. Bustgård. Neolittisk kulturlag, helleristninger fra bronsealder og hus fra eldre jernalder (Lokalitet 33). I *Hus og gard langs E6 i Fredrikstad og Sarpsborg kommunar. E6-prosjektet Østfold*. Band 3, redigert av G.A. Bårdseth, s. 101–141. Varia, 67. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Vogel, P. 2010. *Vardagslivets aktiva förändring: En studie av kultur genom arkeologi och stenåldersboplatser*. Occasional papers in archaeology, 51. Uppsala universitet, Humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet, Historisk-filosofiska fakulteten, Institutionen för arkeologi och antik historia, Uppsala.
- Vogt, D. 2011. *Rock Carvings in Østfold and Bohuslän, South Scandinavia*. Novus Forlag
- Vogt, D..2012. Østfolds helleristninger. Universitetsforlaget, Oslo.
- Vorren, T., J. Mangerud, L. Blikra, A. Nesje og H. Sveian. 2011. Norge trer fram. I *Landet blir til. Norges geologi*, redigert av I.B. Ramberg, I. Bryhni, A. Nøttvedt og K. Rangnes, s. 538–556. Norsk Geologisk Forening, Trondheim.
- Vorren, T. og J.M. Mangerud. 2007. Istider kommer og går. I *Landet blir til. Norges geologi*, redigert av I.B. Ramberg, I. Bryhni, A. Nøttvedt og K. Rangnes, s. 494–548. Norsk Geologisk Forening, Trondheim.
- Wammer, E.U., M. Mansrud, P. Nymoen og F. Kvalø. 2019. Mistet på sjøen? En nyoppdaget fiskekrok fra steinalderen i Søgne, Vest-Agder. *Primitive Tider*, 21, 25–44.
- Waraas, T.A. 2001. Vestlandet i tidleg Preboreal tid. Fosna, Ahrensburg eller vestnorsk tidlegmesolitikum? Upublisert hovedfagsoppgave. Universitetet i Bergen, Bergen.
- Welinder, S. 1981. Den kontinentaleuropeiska bakgrunden til Norges äldsta stenålder. *Universitetets Oldsaksamlings Årbok*, 1980/81, 21–35.
- Wenn, C.C. 2013. Rapport. Arkeologisk utgravning. Bosetningsspor fra steinalder, bronsealder, elder jernalder, vikingtid og middelalder, veifar fra nyere tid. Østre Nitberg, 33/31 og Vestre Nitberg, 34/17. Skedsmo kommune, Akershus. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Wenn, C.C. 2014. Rapport. Arkeologisk utgravning. Bosetningsspor fra steinalder, bronsealder, jernalder og middelalder. Holen, 136/25, Ullensaker k., Akershus. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Wenn, C.C. og Z.T. Glørstad. 2012. Arkeologisk utgravning. Bosetningsspor, produksjonsområde og dyrkningsspor fra neolitikum til folkevandringstid Bratsberg, 63/69, 244 Skien kommune, Telemark. Upublisert rapport. Kulturhistorisk Museum Fornminneseksjonen, Oslo.
- Westli, C. 2009. Å slå seg ned – en regional analyse av tidligmesolittisk lokalisering med utgangspunkt i Østfold. Upublisert masteroppgave. Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Oslo.
- Wieckowska-Lüth, M., W. Kirleis, og W. Doerfler. 2017. Holocene history of landscape development in the catchment of Lake Skogstjern, southeastern Norway, based on a high-resolution multi-proxy record. *The Holocene*, 27(12), 1928–1947. <https://doi.org/10.1177/0959683617715691>
- Wieckowska-Lüth, M., S. Solheim, A. Schülke, og W. Kirleis. 2018. Towards a refined understanding of the use of coastal zones in the Mesolithic: New investigations on human–environment interactions in Telemark, southeastern Norway. *Journal of Archaeological Science: Reports*, 17, 839–851. <https://doi.org/10.1016/j.jasrep.2017.12.045>
- Wintervoll, J., R. A. Fredriksen og G. Sayej .2019. Rapport. Arkeologiske registreringer. Mandal, Lindesnes og Lyngdal kommune E39, Del 1 og Del 2 Regionalavdelingen, Fylkeskonservatoren i Vest-Agder, Kristiansand.
- Winther, T. og P. Persson 2016a. Rapport arkeologisk utgravning. Erosjonsikring av gruppufter fra eldre steinalder. Saduholmen og Åser 22/2, Askim k., Østfold. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Winther, T. og P. Persson. 2016b. Rapport arkeologisk utgravning. Osneset. Undersøkelse av steinalderboplass med flere aktivitetsområder. Åmot, Hedmark. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.

- Zhang, D., H. Xia, F. Chen, B. Li, V. Slon, T. Cheng, R. Yang, Z. Jacobs, Q. Dai, D. Massilani, X. Shen, J., Wang, X. Feng, P. Cao, M.A. Yang, J., Yao, J., Yang, D.B. Madsen, Y. Han, W. Ping, F. Liu, C. Perreault, X., Chen, M. Meyer, J. Kelso, S. Pääbo og Q. Fu. 2020. Denisovan DNA in Late Pleistocene sediments from Baishiya Karst Cave on the Tibetan Plateau. *Science*, 370, 584–587. <https://doi.org/10.1126/science.abb6320>
- Ødegård, R.S., A. Nesje, K. Isaksen, L.M. Andreassen, T. Eiken, M. Schwikowski og C. Uglietti. 2017. Climate change threatens archaeologically significant ice patches: insights into their age, internal structure, mass balance and climate sensitivity. *The Cryosphere*, 11, 17–32. <https://doi.org/10.5194/tc-11-17-2017>
- Østmo, E. 1983. Megalittgraven på Skjeltorp i Skjeberg. *Viking*, 46, 5–35.
- Østmo, E. 1984. *Kulturminner ved Gyvatn og Evje Øst, Vest-Agder og Aust-Agder*. Varia 10. Oldsaksamlingen, Universitetet i Oslo, Oslo.
- Østmo, E. 1985. En dysse på Holtenes i Hurum. Nytt lys over østnorsk traktbegerkultur. *Viking*, 48, 70–82.
- Østmo, E. 1988. *Etableringen av jordbrukskultur i Østfold i steinalderen*. Universitetets Oldsaksamlings Skrifter, Ny rekke, 10. Universitetets oldsaksamling, Oslo.
- Østmo, Einar 1993: Hellerbosetning i østnorsk yngre steinalder. Utgravningen av Sandtrahelleren i Tjølling, Larvik, Vestfold. *Universitetets Oldsaksamling. Årbok 1991/1992*.
- Østmo, E. 1995. Nøstvetboplassen på Dælenengen i Oslo. Universitetets Oldsaksamlingens første boplassundersøkelse. *Universitetets Oldsaksamlings Årbok 1993/1994*, 91–121.
- Østmo, E. 2007a. Solbakken 3, Ystehede, Halden. Boplass med gropkeramisk materiale. I *Arkeologiske undersøkelser 2001–2002. Katalog og artikler*, redigert av I. Ystgaard og T. Heibreen, s. 77–88. Varia, 62. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Østmo, E. 2007b. The Northern periphery of the TRB. Graves and ritual deposits in Norway. *Acta Archaeologica*, 78(2), 111–142.
- Østmo, E. 2008. *Auve, en fangstboplass fra yngre steinalder på Vesterøya i Sandefjord*. I. *Den arkeologiske del*. Norske Oldfunn, 28. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Østmo, E. 2010. The Cord Stamp in Neolithic Scandinavia. *Acta Archaeologica*, 81(1), 44–71.
- Østmo, E. 2011. *Krigrigraver. En dokumentarisk studie av senneolittiske hellekister i Norge*. Norske Oldfunn, 26. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Oslo.
- Østmo, E. 2012a. Late Neolithic expansion to Norway. The beginning of a 4000 year-old shipbuilding tradition. I *Becoming European: the transformation of third millennium Northern and Western Europe*, redigert av C. Prescott og H. Glørstad, s. 63–69. Oxbow books, Oxford.
- Østmo, E. 2012b. Snorstempeldekor – en rød tråd i Nordens steinalder. I *Neolitikum. Nye resultater fra forskning og forvaltning*, redigert av A. Solberg, J.A. Stålesen og C. Prescott, s. 103–124. Nikolay Skrifter, 4. Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Nicolay arkeologisk tidsskrift, Oslo.
- Østmo, E., B. Hulthén og S. Isaksson. 1996. *The Middle Neolithic settlement at Auve*. Laborativ Arkeologi 9, 31–40.
- Østmo, E. og L. Skogstrand. 2006. Nye funn av traktbegerkeramikk ved Oslofjorden: Børsebakke og Vøyenenga. *Viking*, 69, 69–90.
- Østmo, E. og H.G. Resi. 2009. Et funneventyr ved Aursjømagasinet. *Årbok for Gudbrandsdalen 77*, 214–235.
- Ågotnes, A. 1986. Nordvestnorsk asbestkeramikk. Karform, godsstruktur, utbredelse og datering. *Arkeologiske skrifter fra Historisk Museum*, Universitetet i Bergen, vol. 3, 86–118.
- Åhrberg, E.S. 2007. Rapport. Arkeologisk utgravning. Aursjøprosjektet. Steinbrukende tid ved Gautsjø og Grynningen. Dalsida statsallmenning, gnr/bnr 156/1, Lesja kommune, Oppland. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Åhrberg, E.S. 2012. Pauler 1 - En tidigmesolittisk boplass. I *E18 Brunlanesprosjektet. Bind II. Undersøkte lokaliteter fra tidligmesolitikum*, redigert av L. Jaksland, s. 3–125. Varia, 80. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Åhrberg, E.S. og H. Damlien. 2011. Rapport. Arkeologisk utgravning. Haslum, 51/29, 33, 78, Frogn, Akershus. Boplass fra tidligneolitikum, bronsealder, jernalder. Upublisert rapport. Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjonen, Oslo.
- Åkerstrøm, J. 2012. Brent og glemte - Varmepåvirket litisk materiale: - Et case study på materialet fra Gråfjellprosjektet, Hedmark, Norge. Upublisert mastergradsoppgave. Universitetet i Oslo, Oslo.
- Åstveit, L.I. 1999. Keramikk i vitenskapelig kontekst. En studie over neolittisk keramikkmateriale fra Radøy, Hordaland. Upublisert hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen, Bergen.
- Åstveit, L.I. 2005a. Første stikk – steinalderen på Mørkysten. *Viking*, 68, 263–284.
- Åstveit, L.I. 2005b. *Arkeologisk registrering i Nyhamna, Aukra k., Møre og Romsdal. Ormen Lange prosjektet*. Kulturhistoriske skrifter og rapporter, 3. Møre og Romsdal Fylke, Kulturavdelinga, Molde.
- Åstveit, L.I. 2007. Høyfjellsarkeologi under snø og is. Global oppvarming, fonnjakt og funn fra snøfonner datert til steinalder. *Viking*, 70, 7–22.
- Åstveit, L.I. 2008a. Mellommeseolittisk tid. I *NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser Ormen Lange Nyhamna*, redigert av H. Bjerck, s. 571–575. Tapir akademisk forlag, Trondheim.

- Åstveit, L.I. 2008b, Søndre Steghaugen Lok. 50. I *NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser Ormen Lange Nyhamna*, redigert av H. Bjerck, s. 267–294. Tapir akademisk forlag, Trondheim.
- Åstveit, L.I. 2010. Mesolittiske tufter fra innland og kyst. *Viking*, LXXIII, 7–28.
- Åstveit, L.I. 2011. Faglig program ved Kulturhistorisk museum, UiO Steinalderundersøkelser. *Primitive tider*, 13, 127–136.
- Åstveit, L.I. 2014. Noen synspunkt på den tidligmesolittiske bosetningen i Sør-Norge. *Primitive tider*, 16, 87–135.
- Annet**
- Askeladden. 2019. Database over fredete kulturminner og kulturmiljøer i Norge. Riksantikvaren.
- Kulturminnesøk. 2011. Riksantikvaren, <http://www.kulturminnesok.no/>, besøkt 30. april 2011.
- Miljødirektoratet. 2016. *Miljøstatus* [Elektronisk dokument]. Miljøstatus.no: Miljødirektoratet. <http://www.miljostatus.no/tema/ferskvann/Vassdragsutbygging/>, besøkt 27. januar 2016.
- Miljøverndepartementet. 2011. *Retningslinjer for bruk av sektoravgift til kulturminnevern i vassdrag* [Elektronisk dokument]. https://www.regjeringen.no/contentassets/70e9a6f618574c89871f85d44cf999c5/sektoavgift_energinorge.pdf
- Oslo Economics (2018). *Samfunnsverdien til Kulturhistorisk museum og nytt vikingtidsmuseum*. Oppdragsrapport.
- Åstveit, L. I. 2018. The Early Mesolithic of Western Norway. I *Early Economy and Settlement in Northern Europe. Pioneering, Resource Use, Coping With Change*, redigert av H.P. Blankholm, s. 231–274. The Early Settlement of Northern Europe, 3. Equinox Publishing, Sheffield.
- Åstveit, L.I. og M. Simonsen. 2008. Rapport. Arkeologisk utgravning. Boplassfunn fra elder steinalder. Breivik Nordre, 133/1, Vestby, Akershus. Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo.
- Norwegian Research Council (2017). *Evaluation of the Humanities in Norway. Report from Panel 5 – Archaeology, History and Cultural Studies*. The Research Council of Norway, Evaluation Division for Science. <https://www.forskningsradet.no/siteassets/publikasjoner/1254027749749.pdf>
- Riksantikvaren. 2021. Sektoravgift [Elektronisk dokument]. <https://www.riksantikvaren.no/veileder/energi-og-konsesjon/#section6>. Besøkt 9. november 2021.
- Statistisk sentralbyrå 2019. *Arealbruk og arealressurser*, Statistisk sentralbyrå, <https://www.ssb.no/statbank/table/09594/>, besøkt 27. februar 2019.
- Unimus 2018 www.unimus.no/arkeologi. MUSIT and Making Waves.